MARTINI POLONI ARCHIEPISCOPI CONSENTINI, AC SVMMI PONTIFICIS POENITENTIARII

CHRONICON,

E VETVSTISSIMO MANVSCR^to^ ET IPSI SCRIPTORI PÆNE COÆTANEO, SVMMA FIDE ET DILIGENTIA EXPRESSVM.

Quo

CVM RELIQVIS, QVÆ HACTENVS prodierunt, editionibus collato, quid genuinum, quid spurium & suppositium, facile intelligetur, ut ad Lectorem Præfatio latius indicabit.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Excudebat GERHARDVS GREVENBRVCH,
ANNO M. DC. XVI.

ADMODVM REVERENDO PATRI IN Christo ac Domino,

D. HILGERO CREMERIO,

Candidi Ordinis Præmonstratensium

ABBATI KNECHTSTEDENSIS MONASTERII, ET PER VVESTVALIAM VISITATORI PRIMARIO, VT VIGILANTISSIMO, SIC ET DIGNISSIMO EX IESV CHRISTO SERVATORE nostro, per Deiparam Virginem ad Iesum, perque Sanctum Andream Apostolum Patronum Knechtstedensem salutem dicit

F. IOANNES FABRICIVS COGNOmento Cæsar, Gladbachsensis eiusdem & Ordinis Monasterij Canonicus.

ABsolvta Fratris Martini Poloni, Archiepiscopi Consentini tam Romanorum Pontificum, quam etiam Imperatorum Chronologica impressione, cùm de libri Patrono deligendo dispicerem, alius sanè non occurrit, cui prius aut potius eandem inscriberem, quam admodum Reuerenda Paternitas Vestra. Nec possum, nec aliter debeo. Postulat hoc vigor æquitatis, hoc ipsum ordo exigit rationis, vt Filij Patres suos tam spirituales quam carnales omni officiorum atque pietatis genere prosequantur & colant. Et ego alij, neglecto Patre meo, si non beneficium, saltem benefaciendi voluntatem detulero? Non sic ego, Non. Ergo admodum R.P.V. qua par est Reuerentia &

 obse-

obſequio me ſiſto, & laborum noſtrorum primitias offero, librum, inquam, hunc, vt ex antiquiſſimo Codice manuſcripto apparet, ante aliquot ſæcula ſcriptũ, & priſtino nitori (quem labentibus annis multi tàm augendo, quàm mutando, non parum obſcurarunt) penitus reſtitutum. Cum itaque antiquiſſimum hoc exemplar M S. in membrana nactus eſſem, viriſque doctiſſimis videndum examinandumque exhibuiſſem, ij auctores mihi eſſe cœpetunt, vt quod olim Baſileæ in officina Oporini Hæretica procuſum, etiam è Catholicorum Typographeio fideliter exiret. Neque id temerè Hæreticorum ingenium eſt, bonos & incorruptos Auctores inuertere, & corruptiſſimè ad errorum ſuorum propagationem, propugnationemque in lucem edere. Nihil ijs tam eſt ſanctum, nihil tam bonum, nihil tam doctum & terſum, quod ipſi non reuocent ad limam, conſpurcent ſuis impuriſſimis gloſſis, vel etiam pænitus deprauent. Teſtes ſunt ipſæ ſacræ literæ interpretationibus impijs, & vel additione, vel etiam contextus imminutione, mutilatione, falſificationeque, quæ ex eorum Officinis paſſim prodiêre corruptæ. Mitto antiquiſſimorum Patrum & ſanctiſſimorum Eccleſiæ Doctorum monumenta, in quibus emendandis atque reſtituendis non indiligenter deſudatum eſt ab huius æui doctiſſimis Theologis, vt integra & incorrupta exirent. Eorum veſtigijs inſiſtens, Polonum hunc ope M S. exemplaris reſtitui. Neque curo quæ modo impreſſa ſunt, & Polono omnia tribuuntur, ſed ſolum illa quæ ipſemet ſcripſit, tanquam genuina ſuſcipio & amplector. Inter cætera nouit admodum R. P. V. quam grauis inter nos Catholicos & Aduerſarios noſtros de vera & numquam interrupta Romani Pontificis ſucceſſione diſputatio intercedat. Multi vtrimque libri magno labore & Hiſtoricæ antiquitatis indagatione ſunt conſcripti, & ſcribendi finis nondum eſt. Catholici ſummi Pontificis ſucceſſionem numquam interruptam affirmant.

Aduer-

Aduerſarij corraſis aliquot Argumentorum fragmentis & figmentis decertant atque negant. Litis ergo totius p[illegible]lus in eo totum ſitum eſt: An Romanam Cathedram Pontifex fæmina occupauerit? Hæreticorum nemo negat: ſuamque calumniandi & mentiendi libidinem Poloni teſtimonio roborant & confirmant. Qui hanc Polono maculam ablueret, vix aut ne vix quidem, (Suffridum Petri excipio, qui Tongerloenſe antiquiſſimum exemplar hac fabula carens vidit) fuit vllus. At quemadmodum nihil eſt in hac rerum Vniuerſitate adeò abſtruſum & occultum, quod non vel humana ſolerter perueſtigatum induſtria, vel temporum diurnitate, vel Deo reuelante & docente, detegatur: ita etiam Polonus huius de Pontifice fæmina Architectus fabulæ falsò aliquot ſæculis accuſatus, fraude falſitatis in poſteros vel Amanuenſes, vel Sciolos indoctos reiecta, innocens decernitur. Prætereo alia multa quæ Codex hic, quem damus, neſcit, & impreſſa exempla ſuppeditant.

Illum ceu munuſculum exiguum à tineis blattiſque vindicatum, humiliterque oblatum, datum, dicatum & conſecratum, admodum R.P.V. benignè excipiat, & propenſam meam benefaciendi voluntatem, cum aliud non poſſim, benè conſulat. Ego interim Deum Optimum Maximum enixè precabor, vt admodum R.P.V^{iam} Iuſtitiæ ac Religionis zelo, pietate, prudentia, fortitudine, liberalitate, alijsq; virtutum ornamentis florentem & fulgentem, pro Eccleſiæ & Ordinis noſtri incremento & honore impigrè deſudantem, ſoſpitem multos annos incolumemque conſeruet. Datum Tremoniæ è Muſæo noſtro Monaſterij S. Catharinæ, eiuſdem Ordinis Præmonſtratenſis, XIII. Auguſti, Anno M. DC. XVI.

Admodum R P.V.

Obſeruantiſſimus cultor,

F. Ioannes Cæſar, Sacellanus Monaſt. S. Catharinæ.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

QVANQVAM nihil in humana vita difficilius, quàm veritatem invenire, nihilque periculosius, quàm coniecturis incertisq; argumentis illam quærere, quæsitamque pro vero asserere; est tamen tanta eius vis & maiestas, vt etiam clausa & ligata vinci nunquam possit. Vt enim id in omnibus vitæ partibus suo modo quotidiana experientia satis comprobat, ita in eo quoq; Respublica litteraria verum esse comperit, quod veteres Ecclesiæ Procerum fœtus, & monumenta temporum iniuria pressa, aut immani Scriptorum ausu imperitiave incuria corrupta, vel malitiosè aucta, tandem in lucem & vitæ humanæ Theatrum incorrupta & integra producuntur. Nullus ferè Scriptorum est qui non in hanc infelicitatem inciderit, & qui suo nomine sub alienis additionibus & deprauationibus non legatur. Eoq; grauius sauciumq; peccatumq; est in Chronologos, quod singuli Lectores, non quæ scripta erant, intacta reliquerunt, sed quæ scripta aut ipsi voluissent, aut in similibus Historicis notata meminissent, suis quisq; Codicibus, ante inuentam Typographiam, inseruerint & addiderunt. Quod si vlli, certè huic libro quem damus, contigit, qui ante annos trecentos & amplius à Fratre Martino Polono, Domini Papæ Pœnitentiario, Archiepiscopo Consentino, conscriptus est, operæpretium ducente, memoriam rerum à Pontificibus & Imperatoribus Romanis potissimum, tam in Vrbe quam alijs mundi plagis gestarum, ne apud posteros in obliuionem venirent, conseruare. Hunc labentibus annis libellum (quod ex manuscripto cum impresso collato, nemo non videt) posteri & anonymi scriptores, cum ex suo, tum ex alijs, quos tacent, Auctoribus, ita auxerunt, vt quis genuinus Auctoris partus sit, non facilè diiudicaueris.

Bellarminus de Scriptoribus Eccles. in eodem.
Gesnerus in Bibliotheca.
Possevinus in Apparatu.

Cæterum hoc mihi exemplar generis splendore clarissimus, & heroicarum ornamento virtutum præcellentissimus vir NICOLAVS HANE, *monumentorum antiquorum diligentissimus asseruator, & patriæ antiquitatis conquisitor industrius, obtulit. Quod cum in manus sumpsissem, in ipso statim frontispicio illud esse Poloni iampridem & Basileæ & Antuerpiæ typis Plantinianis expressum, deprehendi. Etsi igitur non multum interesset conseruari, aut intercidere hunc auctorem, quod res ab eo consignatas alij Historici vberius & plenius perscripserint: tamen cum huius auctoritate freti, improborum colluuies Ecclesiam Matrem nostram impetat & proscindat, non abs re facturum me existimaui, si antiquius & syncerioris fidei exemplar, quod hactenus delituit, palàm in aspectum, lucemq; proferrem. Nulla igitur suppositiciorum & spuriorum istorum, quibus hactenus editi libri redundant, additione facta, cæteris omnibus, etiam ijs, quæ vel leuis tantum pretij esse, aut etiam solœcismum sapere videbantur, retentis, Auctorem, candide Lector, candide publicamus.*

Iam verò vt plenius diuersitatem Codicis nostri M S. & Exemplarium editorum assequaris, collatis vtrinque libris examinatum tibi exhibere placuit.

Igitur in principio, libro vtriq; exordium est commune vsq; ad illa: Ego Frater Martinus Ordinis Prædicatorum; *Editio Basiliensis omittit has voces:* Ordinis Prædicatorum. *Quæ omissio Onuphrio Panuinio Veronensi in additionibus ad Baptistam errandi occasionem tribuisse videtur: nam eundem Sacri Ordinis Cisterciensium familiæ annumerat. Verius Ioannes Trithemius Abbas Spanheimensis, lib. de Script. Ecclesiasticis,* Martinus Ordinis Prædicatorum, *aliiq; de eodem scribunt.*

M S. noster: Præsens opusculum per annos incarnationis Domini à primo Pontifice Iesu Christo &c. deduxi vsque ad Clementem Papam quartum inclusiuè. *Basiliensis editio:* Præsens opusculum &c. deduxi vsque ad Ioannem vigesimum primum inclusiuè. *Lector, habes ætatem Autoris & Codicis nostri. Verba hæc Codicem nostrum vetustiorem esse astruunt exemplaribus M S quæ Basileæ Oporinus excudit Anno 1559. Nam quatuor sequentes Pontifices* Gregorius X. Innocentius V. Adrianus V. Ioannes XXI. *in M S. nostro non numerantur: quos vltimos Martinus meminisse non potuit, quia vt Illustrissimus Cardinalis Bellarminus vult, ad annum † MCCLXXXV. vel vt Florimundus Remundus, * ad annum MCCLXXXVII. peruenit. M S. noster:* Et quia primo summo Pontifici, id est Christo in Triumphali Ecclesia tres Hierarchiæ angelorum obsequuntur & ad exemplar illius in militante Ecclesia circa Vicarios ipsius tria genera Cardinalium obsequentium, ipsis sunt instituta, de ipsis, quot sunt, & qui sunt, breuiter est præmittendum.

† de Script. Ecclesiasticis.
* In libro quem prænotauit: Error popularis de Ioanne pseudo Pontifice.

Exemplar

Exemplar Basiliense: Et quia tam Pontifices quàm Imperatores Romanæ Vrbis esse dicuntur, ideo conuenientius arbitratus sum de conditione & statu Vrbis aliqua prædicere, vt sic de ipsis Pontificibus & Imperatoribus ordinatius possim procedere.

Licet verba suprascripta in editione Basileæ facta non habentur eo loci, quo ponuntur in nostra, attamen post descriptam quatuor Regnorum & conditæ Vrbis Historiam, quam Codex noster nescit, ad extremum in eadem Basileensi editione subiunguntur.

Neq; verisimile est eam quatuor Regnorum & conditæ Vrbis Historiam Polono nostro tribuendam esse. Primò quia liber noster cæteris omnibus, ni fallor, antiquitate excellentior, eius non meminit. Deinde nec illi, qui Scriptorum antiquorum Catalogos confecerunt. Bellarminus Illustriss. & Doctissimus S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Martinus Polonus, *inquit*, scripsit, Chronicon, in quo breuiter res gestas Pontificum & Imperatorum persequitur vsque ad sua tempora, id est, Honorium quartum: qui sedere cœpit ad annum Domini *1285. Bibliotheca Gesneri Epitome:* Martini Fratris Chronica scripta in membrana, pertinens ad res gestas summorum Pontificum in fol. Bibliotheca Imperatoris. *Et rursus* Martinus Monachus Ordinis Prædicatorum, D. Papæ Pænitentiarius, & Capellanus, Patria Corsulanus, scripsit Historiam Imperatorum & Pontificum aliquot. fol. edita extat in Bibliotheca Imperatoris.

Adhac librarius noster fidelissimus fuit, quisquis fuit ille. Nunquam aliena admiscuit nisi prius ad Lectorem facta Paranesi. Cur ergo suâ Auctori dempsisset, & ex composito omisisset? Olim elapsis sæculis duos Auctores fuisse dixerim, quos posteri, alterius nomine suppresso, aut ex liuore forte obscurato in vnum confl arunt.

Illum igitur veriorem & magis genuinum partum Poloni esse sustineo, qui in nostro manuscripto per fidelissimum libri scriptorem Polono autori, tribuitur: quæ verò hactenus edita exemplaria exhibent, & in nostro, non reperiuntur, dicto Polono adscripta, veluti supposititia, adulterina, & ab alio quodam scriptore vacantibus locis inserta & superaddita, planè reijcio.

Taceo solam Annorum supputationem, quam aliter noster Codex, aliter editi passim numerant. Quid memorem Historias multas, nunc huic Pontifici, nunc isti Imperatori attextas, & in nostro Codice penitus ignoratas? Solum in prologo diuersitatem ostendo, ex eo cætera iudices, & singulariter vulgatissimã illam de Ioanna Papissa fabulam: quæ sicut Mariani Scoti libris superaddita fuisse ex eo euidenter colligitur, quod Marianus Leonem, proximum & immediatum antecessorem Ioannæ, centesimum secundum: Benedictum verò, proximum & immediatum eiusdem Ioannæ successorem, centesimum tertiũ à S. Petro Pontifice, nullo pro Ioanna numero relicto, enumerat; ita Martinum Polonum à Basiliense Typographo eadem hac fabula adauctum esse, solido satis probatur hoc argumento, quod à nostro antiquissimo alijsq; quamplurimis, quæ Suffridus Petri & Iosias Simlerus viderunt exemplaribus, fabella ex Lutheranorum latibulis eruta, impressisq; Codicibus per magnam vel inscitiam, vel imposturam inserta planè abesse, & semper abfuisse omnium oculis videatur & videri possit.

Vnum te oratum volo, ne me criminis falsi accusaueris, Polonum adulterantem mutilantemue. Non facio candidè ago. Petis exemplar quo vsi? non inuitus exhibebit tibi illud admodum Reuerendus & Doctissimus S. Theologiæ Doctor & Metropolitanæ Ecclesiæ Coloniensis Canonicus, suis de vniuersali Ecclesia laboribus optimè meritus SEVERINVS BINIVS, *qui in tomis Conciliorũ à se editorũ hanc, aliasq; Romano Pontificatui inflictas fabulas, commentitiãq; iniuriã, magno studio, magnaq; industria refellendo ac profligando, suo iure meruit, vt per illum huius antiquitatis custos & quasi vnicus sequester aut depositarius fieret. Tu si quod Exemplar habes nostro antiquius & copiosius, salua semper veritate, candidè ediderís. Forsan occurris Librum meum esse Epitomen. Nego. Historia est integra, cuius finis principiumq; consentit, qualis extabat Clemente IV. Pontifice, eo vsq; enim extenditur. In Epitomas ideo libri olim & nunc rediguntur, vt sumptibus qui ad plenam Auctorum exscriptionem non parui requiruntur, parcatur. At illis parsum non est, quia membrana oblonga est, in folio regali, & lata; effigies tum Pontificum, tum Imperatorum minio, viridi, cæruleo, flauoq; colore expressa; Spatium parum post singulorum Pontificum & Imperatorum res gestas intercedentum est satis amplum, ad alia si opus sit consignanda. Quæ profectò omnia arguunt Codicem nostrum minime Epitomen esse. Nihil dico de consensu passim verborum & rerum. Librarius noster ea sola in suum exemplar descripsit, quæ sua ætate in prioribus exemplaribus inuenit. Si qua iudicauit ad pleniorem Historiarum tum cognitionem, tum illustrationem pertinere, candidè margini adscripsit, habita ad Lectorem futurum monitione, ne marginalibus tamquam veris Martini Poloni verbis & Historia abuteretur. Vale & fruere.*

EPIGRAMMA AD LECTOREM Paranaticum.

HACTENVS Orbis habet Martini ſcripta Poloni
 Aucta, ſed incertis auctio facta viris.
Cui quia Poſteritas veterem temeraria formam
 Demit, ad incudem tunc reuocatur opus.
Quale fuit quarti Clementis Præſulis æuo,
 Auctor quo feſſo pollice ſtitit, idem
Lector habes certum, ſpurias ſub imagine veri
 Nunc extrema manus non arat Hiſtorias.

R.D. Petrus Dionyſij Paſtor in Kerſmick, ſub teritorio Illuſtris & Generoſi D. Ioannis Baronis in Mylendonck. D. in Drachenfelds & Meiderich, &c. faciebat.

CHRO-

CHRONICA DE SVMMIS PONTIFICIBVS ET IMPERATORIBVS, EX DIVERSIS GESTIS IPSORVM, PER FRATREM MARTINVM DOMINI PAPÆ POENITENTIARIVM COMPILATA.

QVoniam scire tempora summorum Pontificum, ac Imperatorum, nec non & aliorũ Patrum ipsorum contemperaneorum, quàm plurimum inter alios, Theologis & Iurisperitis expedit: Ego F. Martinus, Ordinis Prædicatorum, Domini Papæ Pœnitentiarius, ex diuersis Chronicis ac gestis summorum Pontificum & Imperatorum, præsens opusculum per annos Incarnationis Domini, à primo Pontifice IESV Christo, & ab Octauiano Augusto, per Pontifices & Imperatores descendendo, vsq; ad Clementem IV. Papam deduxi inclusiuè: in vna pagina eo anno Domini, quo creati sunt, ponendo Pontifices, in alia pagina Imperatores. Factum est autem hoc opusculum eò compendiosius, vt scholasticis Historiys à Theologis, & Iurisperitis Decreto, vel Decretalibus conuenienter posset alligari. Et quia primò, summo Pontifici, id est, Christo, in triumphali Ecclesia tres Hierarchia Angelorum obsequuntur, & ad exemplar illius in militante Ecclesia circa Vicarios ipsius tria genera Cardinalium obsequentium ipsis sunt instituta: de ipsis quot sunt, & qui sunt, & ad quid sunt, in principio breuiter est præmittendum. Numerus ergo ipsorum primordialiter est LI. Qui in tria genera distinguuntur: quia

 quidam

quidam eorum sunt Domino Papæ aßidentes, vt Episcopi: quidam aßistentes vt Presbyteri, quidam insistentes, vt Diaconi: Episcopi enim in solemnitatibus sunt Domini Papæ Assessores, vnde ipsi soli inter alios Cardinales cathedris vtuntur. Presbyterorum verò Cardinalium quilibet suam septimanam seruans in Mißis & Horis, aßistit Domino Papæ. Diaconi verò Cardinales insistunt ministerijs. Ipsi enim Papam induunt, eumq; sustentantes deducunt, & ei circa Altare deseruiunt. Sunt autem Episcopi septem secundùm primitiuam institutionem, videlicet Hostiensis, qui propter Papæ consecrationem dignior est alijs, & pallio vtitur. Episcopus Portuensis, Episcopus Albanensis, Episcopus Sabinensis, Episcopus Prænestinus, Episcopus S. Ruffinæ, Episcopus Tusculanus. Et isti Episcopi tanquam Vicarij Domini Papæ, in Dominicis diebus & Festis, & præcipuis solemnitatibus in altari S. Saluatoris, Lateranensis Ecclesiæ, debent deseruire. Presbyteri Cardinales sunt viginti octo numero, qui diuisim per numerum septenarium residuis quatuor Patriarchalibus Ecclesiis sunt intitulati ad celebrandum. Isti sunt septem intitulati Ecclesiæ. Petri, Cardinalis S. Mariæ trans Tiberim, S. Chrysogoni, S. Ceciliæ, S. Anastasiæ, S. Laurentij in Damaso, S. Marci, S. Martini in monte.

Isti sunt septem alij, S. Pauli (qui debent in Altari maiori deseruire) videlicet Cardinalis S. Sabinæ, S. Priscæ, S. Balbinæ, SS. Nerei & Achillei, S. Sixti, S. Marcelli, S. Susannæ.

Isti sunt septem alij: S. Mariæ maioris videlicet Cardinalis, SS. Apostolorum, S. Cyriaci, in Thermas, S. Eusebij, S. Potentianæ, S. Vitalis, SS. Marcellini & Petri, S. Clementis.*

* Thermis.

Isti verò sunt septem Cardinales Presbyteri: S. Laurentij videlicet, S. Praxedis, S. Petri ad vincula, S. Laurentij in Lucina, S. Crucis in Ierusalem, S. Stephani in Cœlio Monte, SS. Ioannis & Pauli, SS. quatuor Coronatorum.

Diaconi verò Cardinales ad ministerium Domini Papæ, deputati sunt sexdecim, videlicet S. Mariæ in Domca, & ille est Archidiaconus aliorum, S. Luciæ in circulo Palatij iuxta*

* Forte Dominicalis.

*iuxta sepulcrum, S. Maria Noua, SS Cosmi & Damiani Palatij, S. Hadriani Palatij, S. Gregorij Palatij, S. Maria in schola Græca, S. Maria in Porticu, S. Nicolai in Carcere, S. Angeli, S. Eustachij, S. Maria in Aquario, S. Maria in via lata, S. Agatha, S. Lucia in caput, S. Sabina, S. Quirici. Ostenso igitur, quot sunt Cardinales, qui Quinquaginta vnus & qui sunt, qui Episcopi, Presbyteri & Diaconi suis titulis vel Ecclesiis, declarati: & ad quid sint, qui ad domini Papæ, & ad quinque Patriarchalium ecclesiarum ministerium, consequenter procedendo ad Pontifices quibus deseruiunt; incipiendo à primo summo Pontifice, videlicet Iesu Christo. Compilaui autem præsens opusculum ex Chronicis Damasi Papæ de gestis Pontificum; item ex Chronicis Orosij de gestis Imperatorum. Item ex Chronicis Pauli Diaconi Romani Cardinalis, ex gestis vtrorumque. Item ex Chronicis Richardi Cluniacensis monachi, item ex Chronicis Geruasij, item ex Chronicis Escodij, * item ex Chronicis Gothefridi Viterbiensis, item ex Chronicis F. Vincentij Beluacensis, & aliqua ex decreto & Passionibus Sanctorum.*

* Forte Methodij cuius fragmenta extant apud Marianum Scotum.

CHRONOLOGIA F. MARTINI Poloni Romanorum Pontificum.

ANno XLII. Octauiani Augusti natus est Iesus Christus, Filius Dei, in
1 Bethlehem Iudæ, ex Virgine Maria, nocte diei dominicæ: Qui Sal-
2 uator noster Dominus noster Iesus Christus, primus & summus Pon-
3 tifex, sedit in hoc mundo annis triginta duobus, mensibus tribus,
iuxta illud Euangelij, *Iesus erat incipiens quasi annorum triginta*, hoc est,
4 inceperat tricesimum annum, XIII. diebus eiusdẽ anni peractis. Quia eodem anno
5 reuoluto conuertit aquam in vinum: & in sequenti Pascha incarceratus est Beatus
6 Ioannes Baptista: & in sequenti alio decollatus est. Chrysostomus tamen dicit su-
per Matthæum, quòd Christus vixit plenariè triginta tribus annis, & tantum supra,
7 quantum est à Natiuitate vsque ad Pascha; & dicit ipsum plenè compleuisse trigin-
8 ta annos, quando venit ad Baptismum, sic dicens: *Post triginta annos venit Iesus ad*
9 *Baptismum legem veterem soluturus, & post vixit tribus annis integris.* Et quantum flu-
10 xit à Natali vsque ad Pascha, quod pro dimidio Anno computatur; & ita secundum
ipsum, Christus vixit triginta tribus annis, & dimidio. Fuerunt igitur vsque ad
11 Natalem Christi anni completi ab Adam quinque millia, centum nonaginta no-
12 uem. Et à conditione Romanæ vrbis, Anni D.CC.LII. vt ait Paulus Diaconus in
13 Historijs Romanorum. Hoc ipso die quo natus fuit, trans Tiberim de Taberna
emeritoria fons olei de terra emanauit, ac per totum diem largissimo riuo fluxit.
14 Tunc etiam circulus ad speciem cœlestis arcus circa Solem apparuit; tunc etiam
15 statim, vt virgo peperit, illa statua aurea corruit, quam in Romuliano Palatio Ro-
16 mulus posuerat, dicens: *Non cadet donec virgo pariat.* Anno etiam Domini XVII.
17 Pilatus factus est Præses in Iudæa. Et anno XIX. Ioannes cœpit prædicare Baptis-
mum pœnitentiæ. Anno autem XXXII. idem Ioannes decollatus est. XIII. die à
18 Natiuitate Domini venerunt Magi Hierosolymam. Eodem anno quo natus est,
19 tulit eum Ioseph in Ægyptum: quo ingrediente corruerunt Idola Ægypti, iuxta va-
ticinium Isaiæ, & sicut traditur, non fuit in Ægypto templum in quo non corruis-
20 set Idolum. Et in septimo anno à Natiuitate sua de Ægypto reuertitur in Iudæam.
21 Porrò de infantia Saluatoris, & de operibus eius, vsque ad Baptismum non legitur
in Euangelio, nisi quod Lucas dicit, quod duodenis remansit in Hierusalem, & post
22 triduum à Parentibus inuentus est in medio Doctorum in templo. Legitur tamen
23 in libro de Infantia Saluatoris, quod Iesu fugiente in Ægyptum, cùm sub vna pal-
ma recubuisset, Beata Virgine Matre ipsius pueri fame laborante ad præceptum
24 eius se palma vsque circa terram se inclinauit, & post collectionem fructus ipsius, ad
25 pristinum statum palma se erexit, & etiam sitiente Ioseph ibidem ex præcepto pue-
ri Iesu, arida terra fontem produxit. Legitur etiam ibidem quod cum in eodem
26 itinere in ore cuiusdam speluncæ hospitati fuissent, de eadem spelunca duo imma-
27 nissimi Dracones sunt egressi, ad quorum contuitum dum B. Virgo & Ioseph ni-
28 mio terrore concuterentur, ad præceptum pueri Iesu Dracones cum omni man-
suetudine inclinatis capitibus deserta petierunt. Et quod etiam vnus Leo veniens
29 in ipso itinere vsque in Ægyptum ipsis obsequio fuit.
30 Christus baptisatur. Hac eadem die, vt dicitur: Magi adorauerunt, reuolutis
31 annis quasi triginta. Et hac eadem die, reuoluto anno, vt fertur, conuertit aquam
32 in vinum.
33 Christus crucifigitur. Et de Saulo Paulus efficitur. Post Passionem Domi-
34 ni anno sequẽte B. Petrus Apostolus filius Ioannis Prouinciæ Galilææ, de vico Beth-
35 saida, Frater Andreæ tenuit Sacerdotalem Cathedram in partibus orientis, annis
36 quatuor, vbi primam Missam celebrauit, dicendo solummodò Pater noster. Dein-

Ipse liber prohibitus est à Papa Gelasio capite sancta Romana 15. dist.

de venit

CHRONOLOGIA F. MARTINI POloni Romanorum Imperatorum.

AVGVSTVS II.

POST Natiuitatem Domini nostri Iesu Christi, Octauianus Augustus imperauit annis quatuordecim, Romanus genere, Patre Octauiano Senatore, maternum genus ab Ænea ducens, Iulij Cæsaris Nepos, adoptione filius, totum mundum in vnam redigens Monarchiam, neq; vir tantus vitijs caruit: Seruiebat enim libidini, nam inter duodecim catamites, totidemq; puellas accubare solitus erat. Hunc populi Romani videntes esse tanta pulchritudinis, quia nemo in oculis eius intueri poterat, & tantæ prosperitatis & pacis, quod totum Mundum sibi tributarium fecerat, dicunt ei: Te volumus adorare, quia Deitas est in te, Si hoc non esset, non tibi succederent omnia tam prosperè. Qui renuens inducias postulauit, & ad se Sybillam Tiburtinam sapientem vocauit. Cui, quod Senatores dixerant, recitauit. Quæ spatium trium dierum petijt, in quibus arctum ieiunium operata est. Post tertium diem respondit Imperatori, hoc modo:

Iudicij signum, tellus sudore madescet.
E Cœlo Rex adueniet per sæcla futurus. & quæ sequuntur.

Illicò apertum est Cælum, & nimius splendor irruit super eum, & vidit in Cælo quandam pulcherrimam Virginem, stantem super altare, puerum tenentem in brachijs, & miratus est nimis, & vocem dicentem audiuit: Hæc ara Filij Dei est. Qui statim projciens se in terram adorauit. Quam visionem Senatoribus retulit, & ipsi mirati sunt nimis. Hæc visio fuit in Camera Octauiani Imperatoris, vbi nunc est Ecclesia B. Mariæ in Capitolio, vbi nunc Fratres Minores sunt. Ideo dicta est Ecclesia sanctæ Mariæ, Ara Cæli. Cum autem Octauianus de Oriente Victor reuersus, vrbē triplici triumpho ingressus esset, tūc primum Augustus, eo quod Remp. auxerit, à Romanis est salutatus. Hic vicit prœlio Dacos, Germanorū ingētes copias prostrauit. Quo bello captiuorum quadrāginta millia hominū ex Germania transtulit, & supra Rheni Ripam in Gallia collocauit. Nullus eo in bellis fortior. Quadraginta quatuor annis, quibus solus rexit imperiū, ciuilissimè vixit. Duodecim alios annos cū Antonio regnauit. Hic est gloriatus vrbē lateritiā se inuenisse, & marmoream reliquisse, & quàm plurimo decore ornatā. Anno ipsius vigesimo quinto Virgilius Brundusij moritur, & ossa Neapolim trāsferuntur. Anno eiusdem trigesimo quinto Horatius Poëta Romæ moritur. Tempore Octauiani erat Taberna famosa trans Tiberim, quæ ideo dicebatur emeritoria, quia emeriti, ea quæ suis stipēdijs meruerant in solatiando expendebant. De qua, quia in die Natiuitatis Domini fons olei erupit, ad honorem B. Mariæ Virginis constructa fuit Ecclesia ibidem à B. Calixto Papa primo. Mortuus est Octauianus Augustus anno vitæ suæ LXXVII apud Attelam ciuitatē Campaniæ & sepultus est in campo Martio.

TIBERIVS III.

Tiberius imperauit annis octodecim, vsq; ad annum, quo passus est Dominus noster Iesus Christus. Hic fuit Octauiani Priuignus, & Gener, necnon & adoptione filius, satis prudens in armis, satisq; fortunatus; cui scientia litterarū multa inerat, eloquio clarior, sed ingenio pessimo, & insidioso, simulans ea se velle, quæ nollet. Hic cùm imperij sui vicesimo tertio Anno, ætatis octogesimo octauo cū immani furore insontes & innoxios, suos pariter ac extraneos puniret, cum ingēti gaudio omnium est mortuus in Campania. Hic, vt refert Iosephus, in omnibus suis negotijs morosus erat: vnde cum statueret Procuratores in Prouincijs, vix vnquam mutabat eos. Huius tempore Ouidius Poëta in exilio moritur. Pontius Pilatus à Tiberio Procurator Iudeæ destinatur, quem magister in Historijs natum fuisse asserit de Lugduno. In hoc loco ponit Iosephus Iudæorum Historiographus de Christo laudabile testimonium, dicens: Fuit eis temporibus sapiens vir, si virum ipsum nominare fas est, erat enim mirabilium operum effector; & Doctor, & multos sibi adiunxit. Christus hic erat, & plura alia de eius Passione, & Resurrectione dicit.

Post Passionem Domini, dictus Tiberius Imperator imperauit annis quinq; Pontius Pilatus

de venit Antiochiam, Anno XXXVIII. post Natiuitatem Christi, vbi Cathedram
adeptus sedit annis septem. Inde venit Romam, vbi viginti quinque annis, mensi-
bus septem, diebus octo Pontificatum tenuit. Hic scripsit duas epistolas quæ Ca-
37 nonicæ nominantur, & Euangelium Marci, qui eius auditor fuit, & Filius de Bapti-
sterio. Hic etiam fecit ordinationes mense Septembri, Episcopos sex, Presbyteros
38 decem, & Diaconos septem. Anno etiam Domini Quadragesimo Matthæus Euan-
gelium scripsit, & Anno Quadragesimo quarto Marcus Euangelium edidit, & fa-
39 mes valida fuit. Nec multò post Apostolus Petrus Apollinarem mittit Rauennam
40 quæ tunc in Italia & magnitudine & populi frequentia post Romam famosior erat,
Syrum Papiam, Marcum verò Interpretem suum, postquam in Italia Aquileiæ scri-
41 pserat Euangelium, ad Ægyptum destinauit, qui Alexandrinam primus fundauit
42 Ecclesiam. Misit etiam in Gallias ad plures ciuitates plures discipulos, sicut san-
ctum Sauinum, Potentianum, Altimum, & Martialem, qui dicuntur fuisse de sep-
43 tuaginta duobus discipulis, & alios plures, per diuersa loca Galliæ, & ciuitates. Pau-
44 lus verò, sicut continetur in Actibus Apostolorum, propter appellationem à Iudæa
Romam veniens, extra vrbem horreum publicum conduxit, vbi cum Fratribus
45 de verbo vitæ tractauit, & satis innotuit vrbi de signis & prodigijs & sanctitate ip-
46 sius. Concursus quoq; magnus fiebat de domo Cæsaris. Nam & Neronis instructor
Seneca sibi valde familiaris extitit, ita vt cum ore ad os sibi loqui non possent, se e-
47 pistolis visitaret. Sed quia Paulus dixerat coram Nerone, figuram mundi per ignem
48 soluendam, iussit omnes qui ipsi crediderant igne cremari. Paulum verò tanquam
Maiestatis reum, secundùm humanas leges capite truncari. Petrum verò fecit cru-
49 cifigi. Fueruntque discipuli B. Pauli viri egregij, & Illustres, Sicut Timotheus,
50 Titus, Onesimus, & multi alij, quos ad diuersas mundi partes prædicationis caussa
direxit.

B. APOSTOLVS PETRVS.

51 BEatus Petrus Apostolus primus instituit ante Pascha Domini quadragesima-
52 le ieiunium: & ante Natalem tres Hebdomadas & quartam imperfectam, ab
53 omni Christiano instituit populo venerari, in commemorationem primi &
54 secundi Aduentus Domini nostri Iesu Christi; De quorum Apostolorum Pontifi-
55 catu & morte scribit Gelasius Papa dicens: *Sancta Romana Ecclesia nullis synodicis*
56 *constitutis cæteris Ecclesijs prælata est, sed Euangelica voce Domini & Saluatoris nostri prima-*
57 *tum obtinuit, dicentis: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.* Cui data
58 est societas Beatissimi Apostoli Pauli, qui non diuerso, vt Hæretici garriunt, sed v-
59 no tempore, eodemque die, in vrbe Roma cum Petro sub Cæsare Nerone, agoni-
60 zans coronatus est; & pariter Romanam Ecclesiam prædictam Christo Domino
61 consecrauerunt: ac cæteris vrbibus in vniuerso mundo sua corporali præsentia, ac
62 venerando triumpho prætulerunt. Pro tanto & Romanus Pontifex, Summus Pon-
63 tifex dicitur.
64
65
66
67
68 Petrus & Paulus passi sunt. Petrus quidem sepultus est in via aurea In tem-
69 plo Apollinis, iuxta locum, vbi crucifixus est, iuxta Palatium Neronianum, in Vati-
70 cano, iuxta territorium triumphale tertio Kalendarum Iulij.

LINVS II.

71 LInus Italicus de Regione Tusciæ Patre Herculano sedit annis vndecim, men-
72 sibus tribus, diebus tredecim. Hic ex Præcepto B. Petri Apostoli constituit, vt
mulier in Ecclesiam velato capite intret. Hic Martyrio coronatus, est sepul-
tus in

propter multas accusationes contra ipsum factas, à Tiberio in exilium Viennam, vnde o-
riundus fuit, mittitur, & propter multas calamitates, quas ibidem sustinuit, se propria manu
37 interfecit. Herodes qui Ioannem Baptistam occiderat, & sub quo passus est Christus, cum He-
38 rodiade vxore sua apud Viennam in exilium mittitur, ibiq; ambo miserabiliter moriuntur.
39

CAIVS IV.

40 CAIVS, qui & Caligula, imperauit annis tribus, mensibus decem, diebusq; octo. Hic scele-
41 ratissimus fuit, duabus sororibus suis stupra intulit; Ex vna etiam natam filiam cogno-
42 uit. Fuit Nepos Tiberij Cæsaris. A primo Iulio Cæsare omnes Romani Reges Cæsares
43 dicuntur.

CLAVDIVS V.

44 CLAVDIVS imperauit annis quatuordecim, mensibus septem, diebus viginti & octo. Hic
45 fuit patruus Caligulæ, Britannis intulit bella. Quasdam etiam Insulas vltra Britan-
46 niam positas in Oceano Imperio Romano addidit, quæ appellantur Archades.* Hic quam- *Orcades.
47 plurimùm ciuilis erat. Vixit annis sexaginta quatuor, Post mortem consecratus est, Diuusq; ap-
48 pellatus. Hic memoria nullius fuit; nam occisa vxore sua, paulò post in Triclinio decumbens,
49 cur domina non veniret, requisiuit. Cibo, vinoq; omni tempore intemperantissimus fuit. Me-
50 ditatus est edictum statuere, quo veniam daret flatum strepitumq; ventris in conuiuio emit-
51 tendi, cum ex incontinentia prę pudore quendam periclitatum inuenisset. Hic cum deficeret,
52 Britannicum Filium suum vxoris persuasionibus exortem Romani Imperij faciens, Neronem
53 Maritum Filiæ suæ designauit Imperatorem. Sicq; prælatus est gener filio ordine præpostero.
54 Huius Claudij tempore Petrus Apostolus venit Romam, & ibi viginti quinq; annis rexit Eccle-
55 siam, & salutarem fidem prædicans, potentissimis virtutibus ipsam comprobauit.
56
57

NERO VI.

58 NERO imperauit annis tredecim, mensibus septem, diebus nouemdecim. Hic Romanum
imperium deformauit, & minuit, Piscabatur retibus aureis, quæ sericis funibus extra-
59 hebantur, Infinitam Senatus partem interfecit. Bonis hominibus hostis fuit. Citha-
60 rædico & tragico habitu parricidia multa commisit. Fratre, Vxore, & Magistro interfectis, vr-
bem Romam incendit. Christianis primam persequutionem intulit. Propter hæc à Roma-
61 nis hominibus *destitutus, simul & à Senatu hostis iudicatur inter viam Salariam & Nu- *omnibus
62 mentanam interfectus est. Huius anno sexto Iacobus Frater Domini, qui ab omnibus Iustus ap-
63 pellabatur, lapidatus est, postea pertica fullonis excerebratus occubuit. Seneca Cordubensis, Pa-
truus Lucani Poëtæ, Præceptor Neronis, vita & scientia clarus, incisione venæ & haustu veneni
64 iussu Neronis periit. Hoc tempore Romanis rebellis efficitur Iudæa, & à Nerone contra ipsam
Vespasianus mittitur. Nero etiam omnibus flagitijs hoc addidit, vt Sanctos Dei Petrum & Pau-
65 lum trucidaret. Hic cum propter vrbis incensionem, & alia maleficia quæreretur ad pœnam, à
66 Palatio fugit, & in suburbano, quod fuit inter Salarium & Numentanam, ad quartum vrbis
miliarium seipsum interfecit, & à Lupis dicitur comestus. De ipso refert Suetonius, quod cum
67 esset sceleratissimus, nullum hominem ex aliqua parte corporis pudicum vel purum iudicabat.
68 Ideoq; obscœnitatem suis, cæteraq; delicta liberè concedebat. Nullam vestem bis induit. Soleas
argenteas mulis fecit. In nulla re tamen damnosior fuit, quàm in ædificando. Nam Palatij i-
69 psius largitas, structura, ornatus ex auro, argento, gemmis & ebore breui sermone non potest
comprehendi. Huius temporibus Colosseus, seu Colossus Romæ erigitur, habens altitudinis pedes
70 centum & septem.

GALBA VII.

71 GALBA mensibus septem in Hibernia, Vitellius in Germania octo, Romanum regentes im-
perium, per annum sese interfecerunt.

VESPASIANVS VIII.

72 VESPASIANVS imperauit annis nouem, mensibus vndecim, & diebus viginti duo-
bus. His

PRÆFATIO AD LECTOREM.

VANQVAM nihil in humana vita difficilius, quàm Veritatem [illegible]*re, nihilque periculosius, quàm coniecturis incertisq; argumentis illam quærere, quæsitamque pro vero asserere; est tamen tanta eius vis & maiestas, vt etiam clausa & ligata vinci nunquam possit. Vt enim id in omnibus vitæ partibus suo modo quotidiana experientia satis comprobat, ita in eo quoq; Respublica litteraria verum esse comperit, quod veteres Ecclesiæ Procerum fœtus, & monumenta temporum iniuria pressa, aut immani Scriptorum ausu imperitia mendisve corrupta, vel malitiosè aucta, tandem in lucem & vitæ humanæ Theatrum incorrupta & integra producuntur. Nullus ferè Scriptorum est qui non in hanc infelicitatem inciderit, & qui suo nomine sub alienis additionibus & depravationibus non legatur. Eoq; grauius sanitum peccatumq; est in Chronologos, quod singuli Lectores, non quæ scripta erant, intacta reliquerunt, sed quæ scripta aut ipsi voluissent, aut in similibus Historicis notata meminissent, suis quisq; Codicibus, ante inuentam Typographiam, inseruerint & addiderunt. Quod si vis, certè huic libro quem damus, contigit, qui ante annos trecentos & amplius à Fratre Martino Polono, Domini Papæ Pœnitentiario, Archiepiscopo Consentino, conscriptus est, opera pretium ducente, memoriam rerum à Pontificibus & Imperatoribus Romanis potissimum, tam in Vrbe quam alijs mundi plagis gestarum, ne apud posteros in obliuionem venirent, conseruari. Hunc labentibus annis libellum (quod ex manuscripto cum impresso collato, nemo non videt) posteri & anonymi scriptores, cum ex suo, tum ex alijs, quos tacent, Auctoribus, ita auxerunt, vt quis genuinus Auctoris partus sit, non facilè diiudicaueris.*

Bellarminus de Scriptoribus Eccles. in eodem. Gesnerus in Bibliotheca. Possevinus in Apparatu.

Cæterum hoc mihi exemplar generis splendore clarissimus, & heroicarum ornamento virtutum præcellentissimus vir NICOLAVS HANE, monumentorum antiquorum diligentissimus asseruator, & patriæ antiquitatis conquisitor industrius, obtulit. Quod cum in manus sumpsissem, in ipso statim frontispicio illud esse Poloni iampridem & Basileæ & Antuerpiæ typis Plantinianis expressum, deprehendi. Etsi igitur non multum interfit conseruari, aut intercidere hunc auctorem, quod ea ab eo consignata alij Historici vberius & plenius perscripserint: tamen cum huius auctoritate freti, improborum colluuies Ecclesiam Matrem nostram impetat & proscindat, non abs re facturum me existimaui, si antiquius & syncerioris fidei exemplar, quod hactenus delituit, palàm in aspectum, lucemq; proferrem. Nulla igitur supposititiorum & spuriorum istorum, quibus hactenus editi libri redundant, additione facta, cæteris omnibus, etiam ijs, quæ vel leuis tantum pretij esse, aut etiam solœcismum sapere videbantur, retentis, Auctorem, candide Lector, candide publicamus.

Iam verò vt plenius diuersitatem Codicis nostri M S. & Exemplarium editorum assequaris, collatis vtrinque libris examinatum tibi exhibere placuit.

Igitur in principio, libro vtriq; exordium est commune vsq; ad illa: Ego Frater Martinus Ordinis Prædicatorum; *Editio Basiliensis omittit has voces:* Ordinis Prædicatorum. *Quæ omissio Onuphrio Panuinio Veronensi in additionibus ad Baptistam errandi occasionem tribuisse videtur: nam eundem Sacri Ordinis Cisterciensium familiæ annumerat. Verius Ioannes Trithemius Abbas Spanhemensis, lib. de Script. Ecclesiasticis,* Martinus Ordinis Prædicatorum, *aliiq; de eodem scribunt.*

M S. noster: Præsens opusculum per annos incarnationis Domini à primo Pontifice Iesu Christo &c. deduxi vsque ad Clementem Papam quartum inclusiuè. *Basiliensis editio:* præsens opusculum &c. deduxi vsque ad Ioannem vigesimum primum inclusiuè. *Lector, habes ætatem Autoris & Codicis nostri. Verba hæc Codicem nostrum vetustiorem esse astruunt exemplaribus M S quæ Basileæ Operinus excudit Anno 1559. Nam quatuor sequentes Pontifices* Gregorius X. Innocentius V. Adrianus V. Ioannes XXI. *in M S. nostro non numerantur: quos vltimos Martinus meminisse non potuit, quia vt Illustrissimus Cardinalis Bellarminus vult, ad annum † MCCLXXXV. vel vt Florimundus Ræmundus, * ad annum MCCLXXXVII. peruenit. M S. noster:* Et quia primo summo Pontifici, id est Christo in Triumphali Ecclesia tres Hierarchiæ angelorum obsequuntur & ad exemplar illius in militante Ecclesia circa Vicarios ipsius tria genera Cardinalium obsequentium, ipsis sunt instituta, de ipsis, quot sunt, & qui sunt, breuiter est præmittendum.

† de Script. Ecclesiasticis.

* In libro quem prænotauit: Error popularis de Ioanne pseudo Pontifice.

Exemplar

Exemplar Basiliense: Et quia tam Pontifices quàm Imperatores Romanæ Vrbis esse dicuntur, ideo conuenientius arbitratus sum de conditione & statu Vrbis aliqua prædicere, vt sic de ipsis Pontificibus & Imperatoribus ordinatius possim procedere.

Licet verba suprascripta in editione Basileæ facta non habentur eo loci, quo ponuntur in nostra, attamen post descriptam quatuor Regnorum & conditæ Vrbis Historiam, quam Codex noster nescit, ad extremum in eadem Basileensi editione subiunguntur.

Neq; verisimile est eam quatuor Regnorum & conditæ Vrbis Historiam Polono nostro tribuendam esse. Primò quia liber noster cæteris omnibus, ni fallor, antiquitate excellentior, eius non meminit. Deinde nec illi, qui Scriptorum antiquorum Catalogos confecerunt. Bellarminus Illustriss. & Doctissimus S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Martinus Polonus, *inquit*, scripsit, Chronicon, in quo breuiter res gestas Pontificum & Imperatorum persequitur vsque ad sua tempora, id est, Honorium quartum; qui sedere cœpit ad annum Domini *1285. Bibliotheca Gesneri Epitome:* Martini Fratris Chronica scripta in membrana, pertinens ad res gestas summorum Pontificum in fol. Bibliotheca Imperatoris. *Et rursus* Martinus Monachus Ordinis Prædicatorum, D. Papæ Pænitentiarius, & Capellanus, Patria Corsulanus, scripsit Historiam Imperatorum & Pontificum aliquot. fol. edita extat in Bibliotheca Imperatoris.

Adhac librarius noster fidelissimus fuit, quisquis fuit ille. Nunquam aliena admiscuit nisi prius ad Lectorem facta Paranesi. Cur ergo sua Auctori dempsisset, & ex composito omisisset? Olim elapsis sæculis duos Auctores fuisse dixerim, quos posteri, alterius nomine suppresso, aut ex liuore forte obscurato in vnum conflarunt.

Illum igitur veriorem & magis genuinum partum Poloni esse sustineo, qui in nostro manuscripto per fidelissimum libri scriptorem Polono autori, tribuitur: quæ verò hactenus edita exemplaria exhibent, & in nostro, non reperiuntur, dicto Polono adscripta, velut supposititia, adulterina, & ab alio quodam scriptore vacantibus locis inserta & superaddita, planè reijcio.

Taceo solam Annorum supputationem, quam aliter noster Codex, aliter editi passim numerant. Quid memorem Historias multas, nunc huic Pontifici, nunc illi Imperatori attextas, & in nostro Codice penitus ignoratas? Solum in prologo diuersitatem ostendi, ex eo cætera iudicet, & singulariter vulgatissimã illam de Ioanna Papissa fabulam: quam sicut Mariani Scoti libris superadditã fuisse ex eo euidenter colligitur, quod Marianus Leonem, proximum & immediatum antecessorem Ioannæ, centesimum secundum: Benedictum verò, proximum & immediatum eiusdem Ioannæ successorem, centesimum tertiũ à S. Petro Pontifice, nullo pro Ioanna numero relicto, enumerat; ita Martinum Polonum à Basiliensi Typographo eadem hac fabula adauctum esse, solido satis probatur hoc argumento, quod à nostro antiquissimo alijsq; quamplurimis, quæ Suffridus Petri & Iosias Simlerus viderunt exemplaribus, fabella ex Lutheranorum latebulis eruta, impressisq; Codicibus per magnam vel inscitiam, vel imposturam inserta planè abesse, & semper abfuisse omnium oculis videatur & videri possit.

Vnum te oratum volo, ne me criminis falsi accusaueris, Polonum adulterantem mutilantemue. Non facio. candidè ago. Petis exemplar quo vsi? non inuitus exhibebit tibi illud admodum Reuerendus & Doctissimus S. Theologiæ Doctor & Metropolitanæ Ecclesiæ Coloniensis Canonicus, suis de vniuersali Ecclesia laboribus optimè meritus SEVERINVS BINIVS, qui in tomis Conciliorũ à se editorũ hanc, aliasq; Romano Pontificatui infictas fabulas, commentitiasq; iniuriã, magno studio, magnaq; industria refellendo ac profligando, suo iure meruit, vt per me huius antiquitatis custos & quasi vnicus sequester aut depositarius fieret. Tu si quod Exemplar habes nostro antiquius & copiosius, salua semper veritate, candidè edideris. Forsan occurris Librum meum esse Epitomen. Nego. Historia est integra, cuius finis principiumq; consentit, qualis extabat Clemente IV. Pontifice, eo vsq; enim extenditur. In Epitomas ideo libri olim & nunc rediguntur, vt sumptibus qui ad plenam Auctorum exscriptionem non parui requiruntur, parcatur. At illis parsum non est, quia membrana oblonga est, in folio regali, & lata; effigies tum Pontificum, tum Imperatorum minio, viridi, cæruleo, flauoq; colore expressa; Spatium purum post singulorum Pontificum & Imperatorum res gestas intercedens est satis amplum, ad alia si opus sit consignanda. Quæ profectò omnia arguunt Codicem nostrum minimè Epitomen esse. Nihil dico de consensu passim verborum & rerum. Librarius noster ea sola in suum exemplar descripsit, quæ sua ætate in prioribus exemplaribus inuenit. Si qua iudicauit ad pleniorem Historiarum tum cognitionem, tum illustrationem pertinere, candidè margini adscripsit, habita ad Lectorem futurum monitione, ne marginalibus tamquam veris Martini Poloni verbis & Historia abuteretur. Vale & fruere.

CHRONICA DE SVMMIS PONTIFICIBVS ET IMPERATORIBVS, EX DIVERSIS GESTIS IPSORVM, PER FRATREM MARTINVM DOMINI PAPÆ POENITENTIARIVM COMPILATA.

QVoniam ſcire tempora ſummorum Pontificum, ac Imperatorum, nec non & aliorũ Patrum ipſorum contemperaneorum, quàm plurimum inter alios, Theologis & Iuriſperitis expedit: Ego F. Martinus, Ordinis Prædicatorum, Domini Papæ Pœnitentiarius, ex diuerſis Chronicis ac geſtis ſummorum Pontificum & Imperatorum, præſens opuſculum per annos Incarnationis Domini, à primo Pontifice IESV Chriſto, & ab Octauiano Auguſto, per Pontifices & Imperatores deſcendendo, vſq; ad Clementem IV. *Papam deduxi incluſiuè: in vna pagina eo anno Domini, quo creati ſunt, ponendo Pontifices, in alia pagina Imperatores. Factum eſt autem hoc opuſculum eò compendioſius, vt ſcholaſticis Hiſtorijs à Theologis, & Iuriſperitis Decreto, vel Decretalibus conuenienter poſſet alligari. Et quia primò, ſummo Pontifici, id eſt, Chriſto, in triumphali Eccleſia tres Hierarchiæ Angelorum obſequuntur, & ad exemplar illius in militante Eccleſia circa Vicarios ipſius tria genera Cardinalium obſequentium ipſis ſunt inſtituta: de ipſis quot ſunt, & qui ſunt, & ad quid ſunt, in principio breuiter eſt præmittendum. Numerus ergo ipſorum primordialiter eſt LI. Qui in tria genera diſtinguuntur: quia*

quidam eorum sunt Domino Papæ assidentes, vt Episcopi: quidam assistentes vt Presbyteri, quidam insistentes, vt Diaconi. Episcopi enim in solemnitatibus sunt Domini Papæ Assessores, vnde ipsi soli inter alios Cardinales cathedris vtuntur. Presbyterorum verò Cardinalium quilibet suam septimanam seruans in Missis & Horis, assistit Domino Papæ. Diaconi verò Cardinales insistunt ministerijs. Ipsi enim Papam induunt, eumq; sustentantes deducunt, & ei circa Altare deseruiunt. Sunt autem Episcopi septem secundùm primitiuam institutionem, videlicet Hostiensis, qui propter Papæ consecrationem dignior est alijs, & pallio vtitur. Episcopus Portuensis, Episcopus Albanensis, Episcopus Sabinensis, Episcopus Prænestinus, Episcopus S. Ruffinæ, Episcopus Tusculanus. Et isti Episcopi tanquam Vicarij Domini Papæ, in Dominicis diebus & Festis, & præcipuis solemnitatibus in altari S. Saluatoris, Lateranensis Ecclesiæ, debent deseruire. Presbyteri Cardinales sunt viginti octo numero, qui diuisim per numerum septenarium residuis quatuor Patriarchalibus Ecclesiis sunt intitulati ad celebrandum. Isti sunt septem intitulati Ecclesiæ. Petri, Cardinalis S. Mariæ trans Tiberim, S. Chrysogoni, S. Ceciliæ, S. Anastasiæ, S. Laurentij in Damaso, S. Marci, S. Martini in monte.

Isti sunt septem alij, S. Pauli (qui debent in Altari maiori deseruire) videlicet Cardinalis S. Sabinæ, S. Priscæ, S. Balbinæ, SS. Nerei & Achillei, S. Sixti, S. Marcelli, S. Susannæ.

Isti sunt septem alij: S. Mariæ maioris videlicet Cardinalis, SS. Apostolorum, S. Cyriaci, in Thermas, S. Eusebij, S. Potentianæ, S. Vitalis, SS. Marcellini & Petri, S. Clementis.*

* Thermis.

Isti verò sunt septem Cardinales Presbyteri: S. Laurentij videlicet, S. Praxedis, S. Petri ad vincula, S. Laurentij in Lucina, S. Crucis in Ierusalem, S. Stephani in Cœlio Monte, SS. Ioannis & Pauli, SS. quatuor Coronatorum.

Diaconi verò Cardinales ad ministerium Domini Papæ, deputati sunt sexdecim, videlicet S. Mariæ in Domca, & ille est Archidiaconus aliorum, S. Luciæ in circulo Palatij iuxta*

* Forte Dominicalis.

*iuxta septisolium, S. Mariæ Noua, SS Cosmi & Damiani Palatij, S. Hadriani Palatij, S. Gregorij Palatij, S. Mariæ in schola Græca, S. Mariæ in Porticu, S. Nicolai in Carcere, S. Angeli, S. Eustachij, S. Mariæ in Aquario, S. Mariæ in via lata, S. Agathæ, S. Luciæ in caput, S. Sabinæ, S. Quirici. Ostenso igitur, quot sunt Cardinales, qui Quinquaginta vnus & qui sunt, qui Episcopi, Presbyteri & Diaconi suis titulis vel Ecclesiis, declarati: & ad quid sint, qui ad domini Papæ, & ad quinq; Patriarchalium ecclesiarum ministerium, consequenter procedendo ad Pontifices quibus deseruiunt; incipiendo à primo summo Pontifice, videlicet Iesu Christo. Compilaui autem præsens opusculum ex Chronicis Damasi Papæ de gestis Pontificum; item ex Chronicis Orosij de gestis Imperatorum. Item ex Chronicis Pauli Diaconi Romani Cardinalis, ex gestis vtrorumq;. Item ex Chronicis Richardi Cluniacensis monachi, item ex Chronicis Geruasij, item ex Chronicis Escodij, * item ex Chronicis Gothefridi Viterbiensis, item ex Chronicis F. Vincentij Beluacensis, & aliqua ex decreto & Passionibus Sanctorum.*

* Forte Methodij cuius fragmenta extant apud Marianum Scotum.

CHRONOLOGIA F. MARTINI
Poloni Romanorum Pontificum.

ANNO XLII. Octauiani Augusti natus est Iesus Christus, Filius Dei, in
1 Betblehem Iudæ, ex Virgine Maria, nocte diei dominicæ: Qui Sal-
2 uator noster Dominus noster Iesus Christus, primus & summus Pon-
3 tifex, sedit in hoc mundo annis triginta duobus, mensibus tribus,
iuxta illud Euangelij, *Iesus erat incipiens quasi annorum triginta*, hoc est,
4 inceperat tricesimum annum, XIII. diebus eiusdẽ anni peractis. Quia eodem anno
5 reuoluto conuertit aquam in vinum: & in sequenti Pascha incarceratus est Beatus
6 Ioannes Baptista: & in sequenti alio decollatus est. Chrysostomus tamen dicit su-
7 per Matthæum, quòd Christus vixit plenariè triginta tribus annis, & tantum supra,
quantum est à Natiuitate vsque ad Pascha; & dicit ipsum plenè compleuisse trigin-
8 ta annos, quando venit ad Baptismum, sic dicens: *Post triginta annos venit Iesus ad*
9 *Baptismum legem veterem soluturus, & post vixit tribus annis integris.* Et quantum flu-
10 xit à Natali vsque ad Pascha, quod pro dimidio Anno computatur; & ita secundum
ipsum, Christus vixit triginta tribus annis, & dimidio. Fuerunt igitur vsque ad
11 Natalem Christi anni completi ab Adam quinque millia, centum nonaginta no-
12 uem. Et à conditione Romanæ vrbis, Anni D.CC.LII. vt ait Paulus Diaconus in
13 Historijs Romanorum. Hoc ipso die quo natus fuit, trans Tiberim de Taberna
emeritoria fons olei de terra emanauit, ac per totum diem largissimo riuo fluxit.
14 Tunc etiam circulus ad speciem cœlestis arcus circa Solem apparuit; tunc etiam
15 statim, vt virgo peperit, illa statua aureá corruit, quam in Romuliano Palatio Ro-
16 mulus posuerat, dicens: *Non cadet donec virgo pariat.* Anno etiam Domini XVII.
17 Pilatus factus est Præses in Iudæa. Et anno XIX. Ioannes cœpit prædicare Baptis-
mum pœnitentiæ. Anno autem XXXII. idem Ioannes decollatus est. XIII. die à
18 Natiuitate Domini venerunt Magi Hierosolymam. Eodem anno quo natus est,
19 tulit eum Ioseph in Ægyptum, quo ingrediente corruerunt Idolá Ægypti, iuxta va-
ticinium Isaiæ, & sicut traditur, non fuit in Ægypto templum in quo non corruis-
20 set Idolum. Et in septimo anno à Natiuitate sua de Ægypto reuertitur in Iudæam.
21 Porrò de infantia Saluatoris, & de operibus eius, vsque ad Baptismum non legitur
in Euangelio, nisi quod Lucas dicit, quod duodenis remansit in Hierusalem, & post
22 triduum à Parentibus inuentus est in medio Doctorum in templo. Legitur tamen
23 in libro de Infantia Saluatoris, quod Iesu fugiente in Ægyptum, cùm sub vna pal-
ma recubuisset, Beata Virgine Matre ipsius pueri fame laborante ad præceptum
24 eius se palma vsque circa terram se inclinauit, & post collectionem fructus ipsius, ad
25 pristinum statum palma se erexit, & etiam sitiente Ioseph ibidem ex præcepto pue-
ri Iesu, arida terra fontem produxit. Legitur etiam ibidem quod cum in eodem
26 itinere in ore cuiusdam speluncæ hospitati fuissent, de eadem spelunca duo imma-
27 nissimi Dracones sunt egressi, ad quorum contuitum dum B. Virgo & Ioseph ni-
28 mio terrore concuterentur, ad præceptum pueri Iesu Dracones cum omni man-
suetudine inclinatis capitibus diserta petierunt. Et quod etiam vnus Leo veniens
29 in ipso itinere vsque in Ægyptum ipsis obsequio fuit.
30 Christus baptisatur. Hac eadem die, vt dicitur: Magi adorauerunt, reuolutis
31 annis quasi triginta. Et hac eadem die, reuoluto anno, vt fertur, conuertit aquam
32 in vinum.
33 Christus crucifigitur. Et de Saulo Paulus efficitur. Post Passionem Domi-
34 ni anno sequẽte B. Petrus Apostolus filius Ioannis Prouinciæ Galilææ, de vico Beth-
35 saida, Frater Andreæ tenuit Sacerdotalem Cathedram in partibus orientis, annis
36 quatuor, vbi primam Missam celebrauit, dicendo solummodò Pater noster. Dein-

Iste liber prohibitus est à Papa Gelasio capite sancta Romana 15. dist.

CHRONOLOGIA F. MARTINI POloni Romanorum Imperatorum.

AVGVSTVS II.

POST Natiuitatem Domini nostri Iesu Christi, Octauianus Augustus imperauit annis quatuordecim, Romanus genere, Patre Octauiano Senatore, maternum genus ab Ænea ducens, Iulij Cæsaris Nepos, adoptione filius, totum mundum in vnam redigens Monarchiam, neq; vir tantus vitijs caruit: Seruiebat enim libidini, nam inter duodecim catamites, totidemq; puellas accubare solitus erat. Hunc populi Romani videntes esse tanta pulchritudinis, quia nemo in oculis eius intueri poterat, & tanta prosperitatis & pacis, quod totum Mundum sibi tributarium fecerat, dicunt ei: Te volumus adorare, quia Deitas est in te, Si hoc non esset, non tibi succederent omnia tam prosperè. Qui renuens inducias postulauit, & ad se Sybillam Tiburtinam sapientem vocauit. Cui, quod Senatores dixerant, recitauit. Quæ spatium trium dierum petijt, in quibus arctum ieiunium operata est. Post tertium diem respondit Imperatori, hoc modo:

Iudicij signum, tellus sudore madescet.
E Cœlo Rex adueniet per sæcla futurus. *& quæ sequuntur.*

Ilicò apertum est Cœlum, & nimius splendor irruit super eum, & vidit in Cœlo quandam pulcherrimam Virginem, stantem super Altare, puerum tenentem in brachijs, & miratus est nimis, & vocem dicentem audiuit: Hæc ara Filij Dei est. Qui statim proijciens se in terram adorauit. Quam visionem Senatoribus retulit, & ipsi mirati sunt nimis. Hæc visio fuit in Camera Octauiani Imperatoris, vbi nunc est Ecclesia B. Mariæ in Capitolio, vbi nunc Fratres Minores sunt. Ideo dicta est Ecclesia sancta Maria, Ara Cœli. Cum autem Octauianus de Oriente Victor reuersus, vrbē triplici triumpho ingressus esset, tūc primum Augustus, eò quod Remp. auxerit, à Romanis est salutatus. Hic victis prœlio Dacos, Germanorū ingētes copias prostrauit. Quo bello captiuorum quadraginta millia hominū ex Germania transtulit, & supra Rheni Ripam in Gallia collocauit. Nullus eo in bellis fortior. Quadraginta quatuor annis, quibus solus rexit imperiū, ciuilissimè vixit. Duodecim alios annos cū Antonio regnauit. Hic est gloriatus vrbē latericiā se inuenisse, & marmoream reliquisse, & quàm plurimo decore ornatā. Anno ipsius vigesimo quinto Virgilius Brundusij moritur, & ossa Neapolim trāsferuntur. Anno eiusdem trigesimo quinto Horatius Poëta Romæ moritur. Tempore Octauiani erat Taberna famosa trans Tiberim, quæ ideo dicebatur emeritoria, quia emeriti, ea quæ suis stipendijs meruerant in solatiando expendebant. De qua, quia in die Natiuitatis Domini fons olei erupit, ad honorem B. Mariæ Virginis constructa fuit Ecclesia ibidem à B. Calixto Papa primo. Mortuus est Octauianus Augustus anno vitæ suæ LXXVII apud Attelam ciuitatē Campaniæ & sepultus est in campo Martio.

TIBERIVS III.

Tiberius imperauit annis octodecim, vsq; ad annum, quo passus est Dominus noster Iesus Christus. Hic fuit Octauiani Priuignus, & Gener, necnon & adoptione filius, satis prudens in armis, satisq; fortunatus; cui scientia litterarū multa inerat, eloquio clarior, sed ingenio pessimo, & insidioso, simulans ea se velle, quæ nollet. Hic cùm imperij sui vicesimo tertio Anno, ætatis octogesimo octauo cū immani furore insontes & innoxios, suos pariter ac extraneos puniret, cum ingēti gaudio omnium est mortuus in Campania. Hic, vt refert Iosephus, in omnibus suis negotijs morosus erat: vnde cum statueret Procuratores in Prouincijs, vix vnquam mutabat eos. Huius tempore Ouidius Poëta in exilio moritur. Pontius Pilatus à Tiberio Procurator Iudeæ destinatur, quem magister in Historijs natum fuisse asserit de Lugduno. In hoc loco ponit Iosephus Iudæorum Historiographus de Christo laudabile testimonium, dicens: Fuit eis temporibus sapiens vir, si virum ipsum nominare fas est, erat enim mirabilium operum effector, & Doctor, & multos sibi adiunxit. *Christus hic erat, & plura alia de eius Passione, & Resurrectione dicit.*

Post Passionem Domini, dictus Tiberius Imperator imperauit annis quinq;. Pontius Pilatus

de venit Antiochiam, Anno XXXVIII. post Natiuitatem Christi, vbi Cathedram
adeptus sedit annis septem. Inde venit Romam, vbi viginti quinque annis, mensi-
bus septem, diebus octo Pontificatum tenuit. Hic scripsit duas epistolas quæ Ca-
37 nonicæ nominantur, & Euangelium Marci, qui eius auditor fuit, & Filius de Bapti-
sterio. Hic etiam fecit ordinationes mense Septembri, Episcopos sex, Presbyteros
38 decem, & Diaconos septem. Anno etiam Domini Quadragesimo Matthæus Euan-
gelium scripsit, & Anno Quadragesimo quarto Marcus Euangelium edidit, & fa-
39 mes valida fuit. Nec multò post Apostolus Petrus Apollinarem mittit Rauennam
40 quæ tunc in Italia & magnitudine & populi frequentia post Romam famosior erat,
Syrum Papiam, Marcum verò Interpretem suum, postquam in Italia Aquileiæ scri-
41 pserat Euangelium, ad Ægyptum destinauit, qui Alexandrinam primus fundauit
42 Ecclesiam. Misit etiam in Gallias ad plures ciuitates plures discipulos, sicut san-
ctum Sauianum, Potentianum, Altimum, & Martialem, qui dicuntur fuisse de sep-
43 tuaginta duobus discipulis, & alios plures, per diuersa loca Galliæ, & ciuitates. Pau-
44 lus verò, sicut continetur in Actibus Apostolorum, propter appellationem à Iudæa
Romam veniens, extra vrbem horreum publicum conduxit, vbi cum Fratribus
45 de verbo vitæ tractauit, & satis innotuit vrbi de signis & prodigijs & sanctitate ip-
46 sius. Concursus quoq; magnus fiebat de domo Cæsaris. Nam & Neronis instructor
Seneca sibi valde familiaris extitit, ita vt cum ore ad os sibi loqui non possent, se e-
47 pistolis visitarent. Sed quia Paulus dixerat coram Nerone, figuram mundi per ignem
48 soluendam, iussit omnes qui ipsi crediderant igne cremari. Paulum verò tanquam
Maiestatis reum, secundùm humanas leges capite truncari. Petrum verò fecit cru-
49 cifigi. Fueruntque discipuli B. Pauli viri egregij, & Illustres, Sicut Timotheus,
50 Titus, Onesimus, & multi alij, quos ad diuersas mundi partes prædicationis caussa
direxit.

B. APOSTOLVS PETRVS.

51 BEatus Petrus Apostolus primus instituit ante Pascha Domini quadragesima-
52 le ieiunium: & ante Natalem tres Hebdomadas & quartam imperfectam, ab
53 omni Christiano instituit populo venerari, in commemorationem primi &
54 secundi Aduentus Domini nostri Iesu Christi; De quorum Apostolorum Pontifi-
55 catu & morte scribit Gelasius Papa dicens: *Sancta Romana Ecclesia nullis synodicis*
56 *constitutis cæteris Ecclesijs prælata est, sed Euangelica voce Domini & Saluatoris nostri prima-*
57 *tum obtinuit, dicentis: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.* Cui data
58 est societas Beatissimi Apostoli Pauli, qui non diuerso, vt Hæretici garriunt, sed v-
59 no tempore, eodemque die, in vrbe Roma cum Petro sub Cæsare Nerone, agoni-
60 zans coronatus est; & pariter Romanam Ecclesiam prædictam Christo Domino
61 consecrauerunt: ac cæteris vrbibus in vniuerso mundo sua corporali præsentia, ac
62 venerando triumpho prætulerunt. Pro tanto & Romanus Pontifex, Summus Pon-
63 tifex dicitur.
64
65
66
67
68 Petrus & Paulus passi sunt. Petrus quidem sepultus est in via aurea In tem-
69 plo Apollinis, iuxta locum, vbi crucifixus est, iuxta Palatium Neronianum, in Vati-
70 cano, iuxta territorium triumphale tertio Kalendarum Iulij.

LINVS II.

71 LInus Italicus de Regione Tusciæ Patre Herculano sedit annis vndecim, men-
72 sibus tribus, diebus tredecim. Hic ex Præcepto B. Petri Apostoli constituit, vt
mulier in Ecclesiam velato capite intret. Hic Martyrio coronatus, est sepul-
tus in

propter multas accusationes contra ipsum factas, à Tiberio in exilium Viennam, vnde o-
riundus fuit, mittitur, & propter multas calamitates, quas ibidem sustinuit, se perpetua manu
37 interfecit. Herodes qui Ioannem Baptistam occiderat, & sub quo passus est Christus, cum He-
38 rodiade vxore sua apud Viennam in exilium mittitur, ibiq; ambo miserabiliter moriuntur.
39

CAIVS IV.

40 CAIVS, qui & Caligula, imperauit annis tribus, mensibus decem, diebusq; octo. Hic scele-
41 ratissimus fuit, duabus fororibus suis stupra intulit; Ex vna etiam natam filiam cogno-
42 uit. Fuit Nepos Tiberij Casaris. A primo Iulio Cesare omnes Romani Reges Caesares
43 dicuntur.

CLAVDIVS V.

44 CLAVDIVS imperauit annis quatuordecim, mensibus septem, diebus viginti & octo. Hic
45 fuit patruus Caligulae, Britannis intulit bella. Quasdam etiam Insulas vltra Britan-
46 niam positas in Oceano Imperio Romano addidit, quae appellantur Archades.* Hic quam- *Orcades.
47 plurimùm ciuilis erat. Vixit annis sexaginta quatuor, Post mortem consecratus est. Diuusq; ap-
48 pellatus. Hic memoriae nullius fuit; nam occisa vxore sua, paulò post in Triclinio decumbens,
49 cur domina non veniret, requisiuit. Cibo, vinoq; omni tempore intemperantissimus fuit. Me-
50 ditatus est edictum statuere, quo veniam daret flatum strepitumq; ventris in conuiuio emit-
51 tendi, cum ex incontinentia prae pudore quendam periclitatum inuenisset. Hic cum deficeret,
52 Britannicum Filium suum vxoris persuasionibus exortem Romani Imperij faciens, Neronem
53 Maritum Filiae suae designauit Imperatorem. Sicq; prelatus est gener filio ordine praepostero.
54 Huius Claudij tempore Petrus Apostolus venit Romam, & ibi viginti quinq; annis rexit Eccle-
55 siam, & salutarem fidem praedicans, potentissimis virtutibus ipsam comprobauit.
56
57

NERO VI.

58 NERO imperauit annis tredecim, mensibus septem, diebus nouemdecim. Hic Romanum
imperium deformauit, & minuit, Piscabatur retibus aureis, quae feericis funibus extra-
59 hebantur, Infinitam Senatus partem interfecit. Bonis hominibus hostis fuit. Citha-
60 roedico & tragico habitu parricidia multa commisit. Fratre, Vxore, & Magistro interfectis, vr-
bem Romam incendit. Christianis primam persequutionem intulit. Propter haec à Roma-
61 nis hominibus* destitutus, simul & à Senatu hostis iudicatus inter viam Salariam & No- *omnibus
62 mentanam interfectus est. Huius anno sexto Iacobus Frater Domini, qui ab omnibus Iustus ap-
pellabatur, lapidatus est, postea pertica fullonis excerebratus occubuit Seneca Cordubensis, Pa-
63 truus Lucani Poëtae, Praeceptor Neronis, vita & scientia clarus, incisione venae & haustu veneni
64 iussu Neronis perijt. Hoc tempore Romanis rebellis efficitur Iudaea, & à Nerone contra ipsam
Vespasianus mittitur. Nero etiam omnibus flagitijs hoc addidit, vt Sanctos Dei Petrum & Pau-
65 lum trucidaret. Hic cum propter vrbis incensionem, & alia maleficia quaereretur ad poenam, à
66 Palatio fugit, & in suburbano, quod fuit inter Salariam & Numentanam, ad quartum vrbis
instiarium seipsum interfecit, & a Lupis dicitur comestus. De ipso refert Suetonius, quod cum
67 esset sceleratissimus, nullum hominem ex aliqua parte corporis pudicum vel purum iudicabat.
68 Ideoq; obscoenitatem suam, caeteraq; delicta libere concedebat. Nullam vestem bis induit. Soleas
argenteas mulis fecit. In nulla re tamen damnosior fuit, quàm in aedificando. Nam Palatij i-
69 psius largitas, structura, ornatus ex auro, argento, gemmis & ebore breui sermone non potest
comprehendi. Huius temporibus Colosseus, seu Colossus Romae erigitur, habens altitudinis pedes
70 centum & septem.

GALBA VII.

71 GALBA mensibus septem in Hibernia, Vitellius in Germania octo, Romanum regentes Im-
perium, per annum sese interfecerunt.

VESPASIANVS VIII.

72 VESPASIANVS imperauit annis nouem, mensibus vndecim, & diebus viginti duo-
bus Hic

Anno Domini.
tus in Vaticano, iuxta corpus B. Petri, Nono Kalendarum Octobris. Dicunt qui de
Cathedra Romanæ Ecclesiæ diligentius perscrutati sunt, quod Linus & Cletus non
73 sederunt vt Pontifices, sed vt summi Pontificis Coadiutores, quibus in vita sua B.
74 Petrus vnam credidit Ecclesiasticarum rerum dispensationem. Ipse verò tantum o-
75 rationi & prædicationi vacabat, propter quod tanta auctoritate dotati, meruerunt
in Cathalogo Pontificum poni. Clementem verò ipse B. Petrus sibi Successorem
76 constituit. Hic B. Pontifex Linus, cum Dæmones effugaret, mortuos suscitaret, &
77 innumerabilia alia miracula faceret, & multos baptisaret, & cum etiam Saturninus
78 Consul, qui ipsum captauerat, filiam à dæmone liberasset, Saturninus Consul cre-
dens hæc magicis artibus fieri, ipsum diuersis pœnis afflictum decollauit. Et licet
79 corpus eius primò fuerit in Vaticano sepultum, post tamen à Gregorio Hostien-
80 si Episcopo, cum multà sollennitate Cleri in Hostiam est deportatum, & in Ecclesia
81 maiori, scilicet sancti Laurentij reconditum.

CLETVS III.

82 CLETVS Natione Romanus, de Regione Vico patricio, Patre Æmiliano, sedit
83 annis XI. mense vno, & diebus vndecim. Hic ex præcepto Beati Petri, XXV.
84 Presbyteros ordinauit in vrbe Roma, mense Decembri. Sepultus est iuxta
85 corpus B. Petri, in Vaticano, sexto Kalend. Maij, & cessauit Episcopatus diebus tri-
86 ginta quinque.
87
88
89
90
91
92

CLEMENS IV.

93 CLEMENS Romanus Natione, de Regione Cœlio monte, ex patre Faustino,
sedit annis nouem, mensibus duobus, diebus decem. Hic dum libros mul-
94 tos scriberet Christianæ religionis, Martyrio coronatus est. Hic fecit septem
Regiones diuidi Notarijs, qui gesta Martyrum, vnusquisque per Regionem suam
95 diligenter perquirerent. Hic quamuis à B. Petro esset electus, tamen coëgit ante
se Linum & Cletum Pontificari: & ita ipse est primus post Petrum per electionem,
96 tertius verò per gradum; Vnde ipse scribit in epistola ad Iacobum Ierosolimitanum
dicens: *Simon Petrus tempore quo vitæ finem sibi imminere persensit, in conuentu fratrum*
97 *positus, apprehensa manu mea sic dixit: Fratres, hunc Clementem Episcopum vrbis ordino, qui*
mihi ab initio vsq, ad finem comes in omnibus fuit. Cumq, ego ad pedes procidens declinarem,
98 *Cathedræ honorem, respondit: Tu peccati periculum timens fugis Cathedram, certus esto, quod*
amplius peccas, qui populum Dei velut in fluctibus positum, cum possis adiuuare subterfugis; tui
99 *tantummodo cogitationi inhærens, & non quod in commune expedit prouidens.* Huius cor-
pus circa Chersonam, vbi exilio relegatus fuerat, in mare Ponticum proiectum
100 diu iacuit, sed post multorum annorum curricula, mari ab illo loco recedente, à B.
Cyrillo Morauorum Episcopo & Pene solanorum diuinitus repertum, delatum
101 est tempore primi Nicolai Papæ Romam, & in Ecclesia sancti Clementis, per Pa-
pam & populum Romanum honorificè reconditum, in qua Ecclesia & Beatus Cy-
rillus post paucos dies claudens extremum diem, tumulatur, miraculis coruscando.

ANACLETVS V.

102 ANACLETVS, Natione Græcus, de Regione Athenis ex Patre Antiocho,
103 sedit annis nouem, mensibus duobus, diebus decem, & cessauit Episcopatus
104 diebus tredecim. Hic memoriam B. Petri construxit & composuit, seu alia
105 loca, vbi Episcopi traderentur sepulturæ. Sepultus est iuxta corpus B. Petri tertio I-
106 dus Iulij. Hic constituit, vt Clericus nec comam nutriat, neque barbam. De isto ta-
107 cet Eusebius in Chronicis, & dicit quod Anacletus ipse est, qui & Cletus. Sed Da-
masi-

bus. Hic factus est Imperator in Palestina. Obscurè quidem natus est, sed optimis comparandus.
Sub hoc Iudæa Romano cessit Imperio. Hic cum Filio Tito de Hierosolymis triumphauit: prop-
73 ter hoc Senatui & Populo Romano extitit amabilis ac iucundus. Profluxu ventris perijt. Et
74 cùm morte vrgeretur, erexit se, & stantem, inquit, decet Imperatorem excedere terris. Hic à
75 Claudio in Germaniam & Britanniam missus tricesies & bis cùm hoste conflixit, & validissimas
76 gentes Romano imperio adiecit.
77
78
79
80
81

TITVS IX.

TITVS annis tribus. Hic Hierusalem
82 cùm Patre Vespasiano subvertit, Mirabilis omnium virtutum, adeò vt De-
83 licia humani generis diceretur.
Hic conuictos aduersum se de coniuratione,
84 dimisit in eadem familiaritate, quam ante habuerant, permanendo. Liberalitatis tanta fuit, vt nulli quidquam negaret, dicens: Nullum tristem ab Imperatore discedere debere: Asserens se illum diem perdidisse, quo nihil dederat. In eâ qua Pater Villâ apud Sabinos sepultus est. Tantus luctus eo mortuo in Vrbe fuit, vt omnes quasi suam mortem deflerent.

A Ierosolymis omnia ornamenta templi delata sunt Romam, et iuxta quod Hieronymus in expositione Iobelis Prophetæ refert quod in templo Pacis reposita fuerunt, & Iudæos de Ierosolyma cœpit, & Mortem Christi vindicauit post quadraginta annos post passionem Christi. vt dicit Magister Bruno de Florentia, in fin. c.

DOMITIANVS X.

85 DOmitianus imperauit annis XIII. Mensibus quinque. Hic Frater Titi fuit, primis annis
86 moderatus in Imperio, mox ad ingentia vitia progressus, tantùm in se excitauit * vt * effecit.
merita Patris & Fratris aboleret. Interfecit nobilissimos de Senatu, Dominum &
87 Deum primum se appellari iussit: Nullam sibi nisi argenteam, vel auream statuam in Capitolio
88 sibi passus est poni. Consobrinos interfecit, Secundam post Neronem Christianis intulit perse-
89 quutionem. Ioannes Euangelista in Pathmum relegatur. Hic licet Filius Vespasiani & Titi
frater fuerit, in nullo tamen ipsis, sed potius Neroni & Caligulæ similis fuit. Verùm cum ob
90 scelera vniuersis exosus fuisset, interfectus est à suis in Palatio, anno ætatis suæ XXXVI. & cum
91 dedecore sepultus est. Huius tempore passus est Dionysius Areopagita, cum socijs suis, & San-
92 ctus Lucianus, B. Petri Discipulus, quos S. Clemens coniunxerat in Gallias mittendo. Istius tem-
pore ædificatum est Pantheon, quod nunc Maria rotunda dicitur. Factum est autem hoc modo:
93 Senatores percipientes Persas rebellasse, cum Marcum Agrippam, Vrbis Præfectum illuc mittere
94 voluissent, & ille renueret, petens trium dierum deliberationem, & cum quadam nocte super
95 hoc cogitando obdormiuisset, apparuit ei quædam fœmina dicens: quod si promitteret, se factu-
96 rum vnum templum ad honorem ipsius, sicut ipsa doceret, vinceret ipsius auxilio, Asserens se
97 vocari Cybelem Matrem omnium Deorum. Agrippa cum hoc promisisset, & mane consurgens,
98 hanc visionem Senatui retulisset, missus cum magno apparatu Nauium & quinque legionibus
Militum, Persas debellauit.

NERVA XI.

99 NErua anno vno, mensibus quatuor.
Ille omnia quæ Domitianus fecerat, damnauit, vnde & Ioannes Euangelista de exilio
100 Ephesum rediit.

TRAIANVS XII.

101 TRaianus imperauit annis XVIII. Iste Asia & Babylonia capta, ad Indiæ fines, post
102 Alexandrum accessit. Hic non per se, sed per suos consiliarios tertiam Christianis iussit
103 inferri persecutionem. Hic ex familia Hispania, natus in Italia, apud Agrippinam in Gal-
104 lijs Imperator factus est. Hic post Augustum fines Romani Imperij longè latèque ampliauit, vsque
105 ad fines Indiæ accessit, & in Mari Rubro classem instituit, vt per eam fines Indiæ vastaret.
106 Romæ & per Prouincias omnibus se æqualem exhibens, amicos suos salutandi caussa frequen-
107 tans vel ægrotantes, liberalis extitit cunctis. Hic post ingentem belli gloriam à Perside ve-

niens

Domi-
ni.

eus, apud Seleuciam profluuio ventris extinctus est. Ossa verò ipsius collata in vrnam auream Romam delata, in foro: quem ipse ædificauit, sub Columna posita sunt, cuius altitudo centum
108 *quadraginta pedes. Hic solus omnium intra Vrbē sepultus est, & inter Diuos relatus. Huius hoc*
109 *signum memoria est, vt in Senatu Principibus non aliter acclamaretur nisi felicior Augusto*
110 *melior Traiano. Sub eo passus est S. Ignatius Discipulus S. Ioannis Euangelistæ Episcopus,*
111 *Antiochiæ, qui Traiano de Victoria redeunti, & mortem Christianis comminanti occurrit, &*
112 *se Christianum confitens, Romam ferro vinctus ducitur. Huius cor cum minutim diuisum esset,*
113 *nomen Christi in singulis particulis, aureis litteris scriptum fuit. Eo tempore floruit Eusta-*
114 *chius cognomento Placidus, Magister militiæ Traiani Imperatoris, cui in venatione inter*
115 *cornua cerui Christus in cruce apparuit. Et post cum vxore & pueris baptizatus, sicut Chri-*
116 *stus prædixerat, multa cum Vxore & Filijs aduersa sustinuit. Pantheon Romæ fulmine con-*
117 *crematur, denuoque reparatur, Plinius Orator & Historicus floret, (a) Alexander Papa marty-* a nō sub hoc Imperatore sed sequenti qui & Traianus Hadrianus quod adoptatus esset dictus. Martyrologium Romanum ad tertium Maij. & notat eius
118 *rio coronatur.*

ADRIANVS XIII.

119 H*Adrianus imperauit annis viginti & vno Iste rebelles Iudæos subiugauit, vrbemq;*
120 *Hierosolymam restaurauit, non Iudæos, sed alias gentes in ea locando. Iste fuit in armis*
121 *bus gloriosus, Leges multas condidit, & columnam suo nomine in Vrbe fieri fecit. Qui*
122 *licet Romani Traiani Nepos esset, tamen gloriæ Traiani inuidens, statim tres Prouincias, vide-*
123 *licet Syriam, Mesopotamiam & Armeniam, quas Traianus addiderat, reliquit. Idem de Dacia*
124 *facere conantem, amici deterruerunt eum, quia Traianus victa Dacia ex toto Orbe Romano*
125 *infinitam hominum multitudinem ad agros & vrbes colendas transtulerat. Pacem tamen*
126 *omni tempore sui Imperij habuit: facundissimus latino sermone, Græco eruditissimus, diligentis-*
127 *simus circa ærarium fuit, & militum disciplinam. Obijt in Campania Imperij sui anno vigesimo*
128 *primo. Senatus noluit ei tribuere diuinos honores, tamē successor ipsius multo conatu apud Sena-*
129 *tores vix obtinuit. Hadrianus etiam restaurata Hierosolyma præcepit, ne cui Iudæorū daretur*
130 *licentia intrandi, sed tantum Christianis: & illo tempore factum est, vt locus Passionis Christi*
131 *esset intra muros, qui prius fuerat extra. Et quia ipse vocabatur Ælius Adrianus, voluit vt*
132 *Hierosolyma nomine suo vocaretur Ælia. Sub Adriano passa est Romæ B. Virgo Serapia*
133 *Antiochena genere, manens in Domo nobilissimæ fœminæ Sabinæ; quā sua doctrina conuerterat:*
134 *vnde ipsa sancta Sabina, quia collegisset ossa S. Serapiæ accusatur, ac demum ipsa martyrio*
135 *coronatur. Floruit & huius temporibus Secundus Philosophus, qui Philosophatus est omni tēpore*
136 *silentium seruans: caussa autem silentij in suo libro demonstratur. Hoc tempore Aquila, genere*
137 *Ponticus, secundus Interpres Mosaicæ legis floret. Hic Adrianus præcepit per Epistolam, vt nemi-*
138 *ni liceret Christianos sine obiectu criminis ante probationem damnare, Hic postquam Remp.*
139 *iustissimis legibus ordinauit, & Bibliothecam Athenis miri operis extruxit, obijt in Campania.*

ANTONINVS XIV.

140 A*Ntoninus Pius, cum filijs imperauit annis viginti duobus, mensibus tribus. Ille ob hoc*
tale cognomen accepit, quia in omni regno cautionibus retentis, Creditorum debita
141 *relaxauit. Iste gener Adriani, erga Christianos pius fuit, & adeò tranquillè regnauit,*
vt meritò Pius & Pater dictus fuerit. Ærarium opulentum reliquit: & Remp. ampliauit. Post
142 *mortē verò eius, tanquam Romulus colebatur. Obijt autem apud Oriam villam suam, miliario*
ab Vrbe duodecimo, atq; inter Diuos est relatus & meritò consecratus. Hoc tempore Galenus
143 *Medicus Pergamo ortundus, Romæ claret. Eo etiam tempore floruit Pompeius Trogus, natione*
144 *Hispanus, qui totius Orbis Historias à tempore Nini Regis Assyriorum, vsq; ad Monarchiam*
Cæsaris latino sermone deduxit, distinguens per libros quadraginta quatuor, quorum abbre-
145 *uiationem fecit Iustinus eius discipulus, qui Iustinus Philosophus, Antonio * Pio librum de* * Antonino.
Christiana Religione compositum tradidit & benignum eum Christianis fecit. Hic Antonius
146 *adeò Pius fuit, vt nulli acerbus fuerit, quærens bonis honorem. Qui dicitur tale exemplum di-*
147 *xisse: Malo exemplo Scipionis vnum ciuem seruare, quàm mille hostes occidere.*
Huius Antonini Filia Faustina nomine, cum vidisset Gladiatores, exarsit in eum, propter
148 *quod cum languere cœpisset, viro suo M. Antonio caussam langoris manifestauit, qui per con-*
silium Medicorum Chaldæorum ipsum Gladiatorem fecit interfici, & sanguine illius corpus
149 *Faustinæ perungi: Quo facto cessauit tentatio & infirmitas.*
150

est adoratus. Tertiam Missam ipsa hora diei tertia, quando illuxit nobis dies
Redemptionis nostræ.

HYGINIVS X.

150 HYginius Natione Græcus, de Athenis, cuius Genealogia non inuenitur,
151 sedit annis quatuor, mensibus tribus, diebus sex, & cessauit diebus tribus.
Hic Clerum composuit, & gradus distribuit; Hic sepultus est in Ecclesia B.
152 Petri. Hic constituit vt Vnus Patrinus vel Patrina suscipiat leuatum à fonte Baptis-
153 mi, similiter & in Confirmatione & in Catechizatione. Hic Martyrio coronatur.

PIVS XI.

154 PIVS Natione Italicus, de Ciuitate Aquilegia, ex Patre Ruffino, sedit annis vn-
155 decim, mensibus quatuor, diebus viginti vno, & cessauit diebus quatuorde-
156 cim. Sub cuius Episcopatu Hermes librum scripsit, in quo mandatum contine-
157 tur, vt Resurrectio Dominica nisi die Dominica celebretur. Hic constituit Hæreti-
158 cum venientem ex Iudæorum hæresi suscipi, & baptizari. Hic fecit Ordinationes
159 quinque. Martyrio coronatus, sepultus est iuxta corpus B. Petri in Vaticano. Huius
160 tempore Polycarpus Episcopus Ephesinus, Ioannis Apostoli Discipulus Romam
161 veniens, multos ab Hæretica labe reuocauit, qui Valentini & Tridonis* fuerant
162 doctrina corrupti. Huius temporibus fuerunt Romæ sacratissimæ duæ Virgines
163 Potentiana & Praxedis.

* Cerdonis.

164

165

ANICETVS XII.

166 ANicetus Natione Syrus, ex Patre Ioanne de Vico mirra, Sedit annis nouem,
167 mensibus tribus, diebus quindecim. Hic constituit, vt Clericus non
168 nutriat comam, nec barbam, & vt haberet coronam in modum Spærulæ.*
169 Hic constituit, vt Episcopus consecrari non debeat, nisi ad minus à tribus Episco-
170 pis; nam Apostoli, sicut ipse asserit, hoc seruauerunt. Si autem Archiepiscopus est
171 consecrandus, omnes Comprouinciales Episcopi debent adesse, sicut omnes tené-
172 tur ei obedire, Item statuit, vt si aliquis Episcopus habet aliquid erga suum Archie-
173 piscopum, non aliò esse deferendum, nisi ad Primatem, vel ad sedem Apostolicam.
174 Hic Sepultus est via Appia in Cæmiterio Calixti.

*Sphærulæ.

SOTHER XIII.

175 SOther Natione Campanus, ex Patre Concordio, de ciuitate Fundana, Sedit
176 annis nouem mensibus duobus, diebus viginti vno, & cessauit diebus viginti
duobus. Hic constituit, vt nulla Monacha* palla sacrata tangeret, nec Incensum
177 poneret in Sancta Ecclesia; & vt velũ portet. Constituit etiã vt legitima non habea-
178 tur Vxor, nisi per sacerdotem fuerit benedicta, & à Parentibus fuerit sollemniter
179 tradita, & à Paranymphis custodita, cauens multis periculis, quæ solent circa matri-
180 monium contingere. Hic martyrio coronatus, sepultus est in Vaticano, in Ecclesia
sancti Petri. Huius temporibus Cataphryga Hæretici exorti sunt, qui à Phrygia Pro-
181 uincia vnde originem habuerunt, nominati sunt. Hi Spiritum sanctum nec A-
182 postolis, nec alijs datum asserunt, nisi tantùm ipsis, quorum auctores fuerunt
183 Montanus, Prisca & Maximilla.

* Pallas sacratas.

ELEVTHERIVS XIV.

184 ELeutherius, Natione Græcus, ex Patre Abundo, de oppido Nicopolis, sedit
185 annis quindecim, Mense, diebus quinque: & cessauit dieb. sex. Hic accepit e-
186 pistolam à Lucio Rege Britannico, vt Christianus per eius mandatum fieret.
187 Et hic etiam firmauit, vt nulla esca quæ fieret vsualis, à Christianis repudiaretur,
188 maximè fidelibus, quæ rationabilis, & humana esset: Cui Papa misit duos Religio-
189 sos viros videlicet Fuganum & Damianum, qui Regem prædictum baptizauit &
190 populum. Erant tunc in Britannia viginti octo Pontifices Idolorũ, quos Flamines
vocabãt, inter quos tres Archiflamines erant, sed prędicti sancti de mãdato Aposto-
191 li, vbi erãt Flamines instituerunt Episcopos, vbi erãt Archiflamines Archiepiscopos.
192 Hic quod Apostoli firmauerunt, suo decreto renouauit, vt videlicet à Christiania
193 nulla esca repudiaretur, quæ rationabilis esset & humana. Hic martyrio coronatus,
sepul-

Fugatium.

150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161

MARCVS ANTONIVS VERVS XV.

162 *MArcus Antonius Verus, cum Fre. Lucio Aurelio Commodo imperauit annis nouemdecim.* Augustin. de
163 *Ab isto Roma incœpit duos Imperatores habere. Iste optimus fuit, tamen à suis mota est* ciuitate Dei
164 *Christianis persequutio quarta. Horum tempore primum Resp. æque ... e* Imperium* lib. 18. 52.
165 *administrantibus paruit. Mortuo tamen altero solus Antonius rexit Remp. Et tam in Oriente* * Fratribus deest
166 *in Asia quàm in Occidente in Gallijs multi Martyrio coronati sunt. In Asia S. Polycarpus, aliusq;*
167 *duodecim, cum eo in Philadelphia. In Gallia S. Iustus Viennensis Episcopus, & Photinus Episcopus*
168 *Lugdunensis cum innumerabili multitudine martyrio coronantur. Quem M Antonium quis lau-* Euseb. lib. 4.
169 *dare nō posset? A principio enim vita sua tranquillißimus fuit; adeò vt ab Infantia sua vultū nec ex* c. 14.
170 *gaudio, nec ex mœrore mutauerit. In scientia Philosophica tam literis Græcis quam Latinis peri-*
171 *tißimus fuit. Hic ad nullū euentum elatus, Prouincias ingēti benignitate & moderamine tracta-*
172 *uit. In datione munerū post victoriam magnificus. His in Pannonia mortuus, ab omnibus concla-*
173 *mātibus certatim inter Diuos relatus est. Per idē tempus floruit Egesipp. scriptor Historigraphus.*
174 *Huius tempore floruit B Virgo Praxedis, quæ iugiter Martyrū sepeliendo corpora, ipsa orando, vt*
175 *transiret ex hoc mundo post eos ad Dominum, mox exaudita fuit migrando in pacē ad Christum.*
176 *Hic post bellū quod habuit contra Germanos, Sclauos, Glauces & Sarmatas, cum iam ærario ex-*
177 *hausto, nil haberet dare militibus, nulli volēs esse molestus, magis elegit vasa sua aurea, & ornatū*
178 *vxoris, & multa alia ornamenta alienare, quàm Senatum, vel Prouincias grauare Sed victoria*
179 *habita non solum illa resuperauit, immò etiam omnibus Prouincijs tributa relaxauit.*

COMMODVS. XVI.

180
181 *COmmodus post Antonium imperauit annis tredecim cum Lucio Antonio. Theodotion In-*
terpres tertius habetur, atq; Irenæus Episcopus Lugdunensis in doctrina habetur insignis.
182 *Hic Commodus Antonini filius, nihil paternū habuit, nisi quod contra Germanos feliciter*
pugnauit. Septembrem mensem ad nomen suum reducere conatus est, vt Commodus diceretur.
183 *Vxoris obscœnitate deprauatus, in Amphitheatro cum huiusmodi hominibus dimicabat. Obijt*
morte subita cum tanta execratione hominum, vt hostis etiam generis humani iudicaretur. Iste
184 *dictus Commodus cunctis incommodus. in domo Vestalij strangulatus interijt. Hic Philippum*
illustrem Romanum in Aegyptum, vt Præfectus Alexandriæ esset direxit, cuius filia Eugenia
185 *cum duobus suis Eunuchis Proto & Hyacintho clam à Patri Gentili in virili habitu recedens,*
Eugeniū se vocans, baptizatur. & Monachi in Monasterio effecti, cum Eugenius, mortuo Abbate
186 *Prælatus efficeretur, per quendam feminam Melanthiam nomine, quæ in ipsum oculos conie-*
cerat, tanquam oppressor infamatur, cum omnibus Monachis, & dum captus ad tormenta duce-
187 *retur, coram præfecto laniatis vestibus, ostendit se ipsius filiam Eugeniam & Eunuchos Prothum*
& Hyacinthum adesse. Magnum fit gaudium: Pater cum omnibus baptizatur. Melanthia infa-
188 *matrix ictu fulminis concrematur.*

ÆLIVS PERTINAX ET SEVERVS. XIII.

189
190 *AElius Pertinax & Seuerus imperauit annis octodecim. Hic supplicante Senatu, vt vxorē*
191 *Augustam, & Filium Cæsarem faceret, renuens ait: sufficere sibi debere, quod ipse regna-*
192 *ret in vita. Tandē seditione Prætorianorum militum, & Saluij scelere vulneribus obtrūca-*
193 *tur. Symmachus quartus Interpres habetur. Narcißus Episcop. Hierosolymorū virtutibus pluri-*

ſepultus eſt in Vaticano apud S.Petrum. Huius tempore Apollinaris Hierapoli,
& Dionyſius Corinthi clariſſimi habentur Epiſcopi.

194
195
196
197

198 ## VICTOR XV.

199 VICTOR Natione Afer, ex Patre Felice, ſedit annis decem, menſibus duobus, &
200 ceſſauit dieb. duodecim. Hic conſtituit ſanctum Paſcha die Dominica cele-
brari. Hic ad Sacerdotum Interrogationem de termino Paſchali celebra-
201 uit Concilium. Celebratum eſt autem propter hoc Concilium in Alexandria Pa-
202 leſtinæ, cui interfuit ipſe Papa Victor, Narciſſus Patriarcha Hieroſolymorum,
203 Theophilus quoque Cæſareæ Epiſcopus, & Irenæus Epiſcopus Lugdunenſis, vbi
204 ſtatutum eſt, vt ſemper die dominica Paſchâ celebretur, obſeruata decima quarta
Luna menſis Aprilis, vſque ad vigeſimam primam. Multi enim tunc Epiſcopi A-
205 ſiæ & Orientis, cum Iudæis Paſcha celebrabant. Hic conſtituit, vt neceſſitate fa-
206 ciente quicunque hominum, ſiue in flumine, ſiue in fontibus, ſiue in mari, tan-
207 tum Chriſtiana confeſſione credulitatis clarificata baptiſaretur. Hic ſub Seuero
208 Principe Martyrio coronatur.

ZEPHERINVS XVI.

209 ZEPHERINVS Natione Romanus, Patre Abundo, ſedit annis nouem, menſi-
210 bus ſex, diebus ſex. Hic conſtituit in præſentia omnium Clericorum &
211 Laicorum fidelium, vt omnes Chriſtiani annorum duodecim in die Pa-
212 ſchæ Euchariſtiam accipere deberent. Et fecit ſtatutum in Eccleſia, vt omnia
213 vaſa Altaris eſſent vitrea, vel ſtannea. Sepultus eſt in Cœmiterio Calixti Papæ,
214 Via Appia. Eo tempore Alexander Epiſcopus Cappadociæ, cum cauſſa deuotio-
215 nis Ieroſolymam veniſſet, viuente adhuc Narciſſo eiuſdem vrbis Epiſcopo, in æ-
216 tate ſenili ipſo tunc moriente, idem Alexander in Epiſcopum per reuelationem
217 ibidem eligitur.

CALIXTVS XVII.

218 CALIXTVS Natione Romanus, ex Patre Demetrio, de Regione vrbis Rauen-
219 nenſis, ſedit annis quinque, menſibus duobus, diebus decem, & ceſſauit E-
220 piſcopatus diebus ſex. Hic fecit Baſilicam S.Mariæ trans Tiberim, & con-
221 ſtituit ieiunia quatuor temporum. Hic fecit Cæmiterium in via Appia, quod modo
222 vocatur Cæmiterium Calixti, vbi quàm plurima multitudo Martyrum eſt ſepulta.
223 Hic Martyrio coronatus, ſepultus eſt in Cæmiterio ſuo.

VRBANVS XVIII.

224 VRBANVS Natione Romanus ex Patre Potentiano, ſedit annis octo, menſi-
bus vndecim, diebus duodecim, & ceſſauit Epiſcopatus diebus triginta. Hic
225 de Regione Via lata, fecit omnia miniſteria ſacrata, argentea, vel aurea, vel
226 ſtannea, & conuertit multos ad baptiſmum, & etiam Valerianum, nobiliſſimum
227 virum Sponſum S.Ceciliæ, quem vſque ad Martyrij palmam perduxit. Hic Vrba-
228 nus genere nobilis, ab infantia Chriſtianus, virtute abſtinentiæ & caſtitatis orna-
tus, perſecutione adhuc ſæuiente ſucceſſit Calixto Papæ. Qui dignitatis officium
229 virtutum ſtudijs adornans, multoties proſcribitur ex vrbe, ſed à Fidelibus clam
230 reuocatus, dum prædicationi & baptiſationi Fidelium inſiſteret, capitur, & poſt
231 Carceris ſqualorem decollatur.

PONTIANVS XIX.

232 PONTIANVS ſedit annis quinque, menſibus duobus & diebus duobus: & ceſ-
ſauit dieb. decem Epiſcopatus. Hic Natione Romanus ex Patre Calphurnio,
233 deportatus fuit in exilium in Inſulam Sardiniæ, Martyrio coronatur: quem
234 B. Fabianus addduxit per nauem Romam & ſepeliuit in Cæmiterio Calixti Via
235 Appia. Pontiano dicitur ſucceſſiſſe Cyriacus Papa, & ſediſſe vno anno, & tribus
236 menſibus, ſed quia contra voluntatem Cleri ceſſit de Papatu, ſubſtituendo
Anthe-

bus celebratur. Tertullianus Afer in Ecclesia insignis inuenitur. Origines Alex[illegible] studijs
eruditur. Hic Ælius Pertinax vir grandæuus, & omnibus æquus, nunquam accepit munera,
194 nunquam ad vlciscendum sedulus est. Qui sexto mense, quo imperare cœperat, interemptus est.
195

SEVERVS XVIII.

196 SEuerus genere Afer, imperauit annis septendecim. Hic bellicosissimus fuit, ac Græcis & Lati-
197 nis litteris eruditissimus. Ad quærendum diligēs, ad dandum liberalis. Seuerus etiam quin-
198 tam in Christianos exercuit persequutionem, in qua multi Sancti per diuersas Prouincias
199 sunt passi: inter quos fuit Leontius Pater Origenis capite cæsus, Originem adhuc tenera ætatis,
201 cum sex Fratribus, & Matrem ipsorum viduam relinquens. Sed prædictus Origines septendecim
202 annos agens, sic peritus erat in Grammatica, quod in ipsa docendo Matrem & Fratres susten-
203 tabat. Passus est & tunc Irinæus cum magna multitudine populi. Seuerus verò moritur in Bri-
204 tannia quæ modò Anglia dicitur, Eboraci. Hic Seuerus admodum natura sæuus, multa bella feli-
205 citer gessit. Parthos vicit & Arabes, multaq; toto orbe Romano imperia recuperauit. Qui etiam
206 præter bellicam gloriam ciuilibus studijs, & scientia Philosophiæ clarus fuit. Nobilissimum bel-
207 lum in Britannia habuit. Et vt prouincias acquisitas omni securitate muniret, vallum per vi-
208 ginti duo millia passuum à mari vsq; ad mare deduxit.
209
210
211

ANTONIVS CARACALLA. XIX.

212 ANtonius Caracalla imperauit annis septem, & Seuerinus eius Filius. Iste fuit Seueri Im-
213 peratoris filius, & pessimus homo fuit. In Vircho quinta editio scripturarum inuenta est,
214 cuius Auctor non apparet. Hic morum Paternorum fuit asperior, libidinis impatientissi-
215 mus, adeò vt Nouercam suam Iuliam duxerit Vxorem. Hic cum aduersus Parthos bellum para-
216 ret, mortuus est apud Edissam ciuitatem, anno Imperij sui septimo.
217
218

MACRINVS. XX.

219 MAcrinus anno vno. Hic cum filio suo ob inuidiam detruncatur.

ANTONIVS. XXI.

220 ANtonius annis tribus. Sexta editio inuenta est Nicopoli. Sabellius oritur. Hic Antoni-
221 us impudicissimè & obscænissimè vixit, adeo quod nullum genus luxuriæ esset quod non
222 exerceret: Interfectus est à tumultu militari Romæ, cum Matre sua.

ALEXANDER XXII.

223 ALexander annis tredecim. Iste ab exercitu Cæsar, à Senatu dictus est Augustus. Per-
224 sas in bello vicit. Tandem apud Maguntiam decollatur. Hic militarem disciplinam se-
225 uerissime rexit. Assessorem Vlpianum Iurisconditorem habuit. Roma quoq; fauorabilis
226 fuit. Perijt in Gallia militari tumultu. Eo tempore Origines post Apostolos super omnes in Ec-
227 clesia Dei scientia & eloquentia floruit & vita. Tunc enim incœpit diuersos componere libros,
228 habens præter alios scriptores septem Iuuenes & septem puellas, quæ ex ore ipsius materias con-
229 scribebant. Et tanta scripsit, quod B. Hieronymus fatetur se legisse sex millia voluminum exceptis
230 Epistolis, quas diuersis scripsit: De ipso erat Prouerbium, quod qualis eius vita, talis & doctrina.
231 Nam super lectum nunquam iacuit, calceos nunquam induit, carnes nunquam comedit,
232 vinum nunquam bibit, sicut legitur in Ecclesiastica Historia. (a) Et cum sanctissimæ
233 vitæ fuerit, atq; doctrinæ mirabilis, excusans ipsum magni Doctores de erroribus, quæ sibi
234 imponuntur, sicut Eusebius Cæsariensis, & Ruffinus Presbyter Aquilegensis scribens ad S. Hie-
235 ronymum, & multi alij, & dicunt quod post mortem Heretici ad obfuscandum præclarum
nomen suum libris suis Heretica interseruerunt.

Non fatetur id S. Hieronymus, sed alius quispiā de se hoc iactauit. Vide Tom 9. operum S. Hieronymi fol. 155. ex editione Plantini anno 1579.

a. lib. vi.

MAXIMIANVS XXIII.

236 MAximianus imperauit annis tribus. Iste enim primus ex militari corpore absq; decreto
senatus

Antherum,& cum vndecim millibus Virginum,quas Romæ baptizauerat, Agrip-
pinam descendendo,non est positus in Catalogo Pontificum.

ANTHERVS. XX.

ANtherus Natione Græcus,sedit Mense vno,diebusque quindecim. Hic con-
237 stituit,vt Episcopi de sede in sedem possent transferri, & vt gesta Martyrum
conscriberetur. Hic Martyrio coronatus, Sepultus est in cœmiterio Calixti.

FABIANVS XXI.

238 FAbianus Natione Romanus ex Patre Fabiano de Regione Cælij montis,sedit
239 annis tredecim mensibus duodecim,diebus 11. & cessauit Episcopatus diebus
septem. Iste diuisit Regiones Diaconis, & fecit septem Subdiaconos, qui
240 septem Notarijs imminerent,vt gesta Martyrum in integrum colligerentur, & vt
241 omni anno in Cæna Domini consecraretur Chrisma. Martyrio coronatur quarto
242 Cal. Februarij,sepultus est in Cœmiterio Calixti, Via Appia. Fabianus iste,cum de
243 quodam loco cum amicis suis reuerteretur, Papa defuncto, & cum de futuri Papæ
244 electione populus loqueretur, adfuit, inter ipsos rei exitum expectans, & subitò
245 candida Columba super caput eius descendit de Cælo dicens: ROMÆ EPISCO-
246 PVS ORDINABERIS. Qui tandem iussu Decij decollatus est.
247 Nouatianus Hæreticus, Presbyter Romanæ Ecclesiæ, ambiens Episcopatum,
248 hæreticus factus est tempore Decij, Contra quem Concilium in Vrbe Roma ce-
249 lebratum est sexaginta Episcoporum. Hic enim Hæreticus lapsis spem veniæ de-
250 negabat, Vnde in Concilio hoc reprobando, statuerunt,vt lapsis misericorditer
251 venia promitteretur, dummodò per pænitentiam reuertantur.

CORNELIVS XXII.

252 COrnelius Natione Romanus,ex Patre Iustino, sedit annis tribus, Mensibus
duobus, diebus decem. Hic constituit, vt Sacerdotes si vellent,pro certa caus-
253 sa iurare possent. Hic rogatus à S. Lucina,corpora B. Petri & Pauli de Cata-
cumbis leuauit,& Lucina corpus B. Pauli posuit in prædio suo in Via Ostiensi: Beati
254 autem Petri corpus B. Cornelius posuit iuxta vbi crucifixus est in Templo Apol-
linis,in Vaticano,in Palatio Neronis, Post hæc jubente Decio martyrio coronatur.

LVCIVS XXIII.

255 LVCIVS Natione Romanus,ex Patre Porphyrio,sedit annis tribus, mensibus
256 tribus. Hic constituit,vt duo Presbyteri,& tres Diaconi, semper sint cum E-
piscopo propter stylum erroris. Hic primum in exilio fuit,deinum ad Eccle-
257 siam suam reuersus à Valeriano capite truncatus est.

STEPHANVS XXIIII.

258 STephanus Natione Romanus Episcopus ex Patre Iuliano, sedit annis qua-
tuor,mensibus duobus,diebus quindecim. Hic constituit Sacerdotes & Leui-
259 tas veste sacrata quotidiano vsu non vti. Hic dum multos Gentilium conuer-
tisset & multa corpora martyrum sepeliuisset, comprehensus, post templi Idolo-
260 rum ruinam,quam impetrauit,domum euadens: Missam celebrantem in sua sede
decollauerunt.

261

SIXTVS XXV.

SIXTVS Natione Græcus ex Patre Sophor, sedit annis duobus, mensibus vn-
262 decim, diebus sex,& cessauit Episcopatus diebus viginti duobus. Hic constitu-
it,vt missa celebraretur super Altare, quod ante non fiebat. Hic cum Felicissi-
263 mo & Agapito præsentati Decio,capite truncati sunt, quos B. Laurentius & Hyp-
politus cum multis alijs,per Martyrium secuti sunt.

264

DIONYSIVS XXVI.

265 DIonysius ex Monacho, cuius genus non inuenitur, sedit annis duob. mensi-
266 bus tribus,& cessauit diebus octo Iste Dionysius, & non reperio de alio, di-
267 stinxit Diocæses,vt notatur c. 13. qu. 1.

FELIX XXVII.

268 FElix Natione Romanus,ex Patre Constantio sedit annis duobus, mensibus
269 decem de Regione Capritauri & cessauit diebus tribus.

Senatus Imperator efficitur. Christianos persequitur, Germanicos, Parthos vicit. Tandem deserentibus eum suis militibus, à Pupino Aquileia cum filio suo adhuc puero occisus est.

237

258

GORDIANVS XXIIII

239

240 GORDIANVS, *annis sex. Fabianus reuelatur testimonio S. Spiritus in specie co-*

241 *lumba, super illius caput dicentis: Roma Episcopus ordinaberis. Iste Gordianus post-*

242 *quam de Persis triumphauit, veniens Romam, prope Vrbem, fraude Philippi, peremptus*

243 *est. Floruit huius temporibus Africanus inter Scriptores Ecclesiasticos nominatissimus.*

244

PHILIPPVS XXV.

245 PHilippus, *cum Philippo filio suo annis septem. Hic primus Imperator Christianus fuit; cuius*

246 *& primo anno, Millesimus annus Vrbis Romæ fuisse docetur expletus, propter quod Roma-*

247 *ni mirabilem solemnitatem fecerunt: quam tribus diebus & tribus noctib. in multo gaudio*

248 *protraxerunt. Hic fuit babtizatus à B. Pontio Martyre, in Nicaa ciuitate Prouinciæ. Ambo isti ab*

249 *exercitu occisi sunt: Pater Romæ, Filius Veronæ. Qui filius adeò seueri animi fuit, vt nullius cuius-*

250 *quam commento ad ridendum solui potuisset. Isti duo Imperatores thesauros suos B. Sixto, & Ec-*

251 *clesiæ dimiserunt, quos Decius, qui mortem ipsorum procurauerat, & Imperio successerat, à B. Laurentio requirebat.*

DECIVS XXVI

252 DEcius imperauit annis duobus mensibus quatuor. *Iste in omnibus malus, sed tamen prudens in animis fuit. Odio habuit pauperes. Et septimam dedit Christianis persequutionem. Hic de inferiori Pannonia natus, in bello barbarico est occisus.*

253

GALLVS XXVII.

254 GAllus *cum Volusiano annis duobus, mensibus quatuor. Ventris Ingluuie perijt. Cyprianus Episcopus in Carthagine floret.*

VALERIANVS XXVIII.

255 VAlerianus *cum Filio suo Galieno imperauit annis quindecim. Iste Gothiam, Græciam,*

256 *Macedoniam Asiamque depopulauit. Iste in Ierosolyma & Mesopotamia bellum gerens,*

257 *à Sapore Rege Persarum victus & in ignobilem seruitutem est redactus. Nam quàm diu*

258 *vixit, Rex eiusdem Prouinciæ pedem ceruicibus eius imponendo solitus erat equum ascen-*

259 *dere. Hic in sui imperij principio Christianos multum persequutus est. & multus Sanctorum*

260 *sanguis tunc effusus. Passus est tunc Cyprianus Martyr & Lucius Papa. Sub Persecutione Va-*

leriani Paulus primus Eremita eremum intrasse putatur.

261

GALIENVS XXIX.

262

263 GAlienus *verò primo laudabiliter Remp. gerens, post in lasciuiam resolutus, deteriorata* Hieron. in

264 *Republ. fraude Aurely Ducis sui occisus est.* vita eius in principio.

265

266

267

268

269

EVTYCHIANVS XXVIII.

270 EVTYCHIANVS Natione Tuſcus, ex Patre Maurino, de ciuitate Luna, ſedit an-
271 nis octo, menſibus decem, diebus quatuor. Hic conſtituit, vt fruges ſuper al-
272 tare, & fabæ primæ benedicerentur. Hic ſanctiſſimus Papa, per diuerſa loca
273 CCCXLII. martyres ſua manu ſepeliuit. Et hoc conſtituit, vt quiſque ex fidelibus
274 Martyrem ſepeliret. Hic Martyrio coronatus, ſepultus eſt Via Appia in Cœmiterio
275 Calixti, Octauo Kalend. Auguſti.
276

277 GAIVS XXVIIII.

278 GAIVS Natione Dalmata, ex genere Diocletiani, Patre Gallo, ſedit annis vn-
279 decim, menſibus quatuor, diebus nouem. Hic conſtituit, vt omnes ordines
280 in Eccleſia ſic aſcenderent, vt ſi aliquis dignus fuiſſet. Primò Hoſtiarius, Le-
281 ctor, Exorciſta, Acolytus, Subdiaconus, Diaconus, Presbyter, deinde Epiſcopus ora
282 dinaretur. Martyrio coronatur, & Via Appia in cœmiterio Calixti ſepelitur. Hic
283 conſtituit Hæreticos & Paganos Chriſtianos non poſſe accuſare, aut vocem infa-
284 mationis inferre. Item ſtatuit, vt nemo Epiſcopum aut reliquos Clericos apud Iudi-
285 ces ſæculares accuſare præſumat.
286

287 MARCELLINVS XXX.

288

289 MARCELLINVS Natione Romanus ex Patre Proiecto, ſedit annis ſeptem,
menſibus duobus, diebus viginti quinque, & ceſſauit Epiſcopatus annis ſe-
290 ptem, menſibus ſex, diebus viginti quinque. Hic de Regione Capritau-
ri, à Diocletiano Imperatore compulſus, incenſum poſuit Idolis. Poſtea Synodo
291 facta in Campania, proprio ore pœnituit coram centum octoginta Epiſcopis, & ci-
nere aſperſus capite, nec non & cilicio indutus, pœnitentiam egit, dicens: ſe peccaſ-
292 ſe. Tunc iratus Diocletianus Imperator, fecit eum decollari, qui ſepultus eſt in
cœmiterio Priſcillæ Via Salaria, Martyrio coronatus. Coniurauerat autem
293 Marcellinus Marcellum Presbyterum, qui conſequenter poſt ipſum Papa factus
294 eſt, vt præceptum Diocletiani de immolatione non impleret. Poſtquàm B. Mar-
cellinus decollatus fuiſſet, & corpus ipſius per triginta dies in platea iacuerat, in ex-
295 emplum Chriſtianis, Marcellus Presbyter nocte cum Presbyteris & Diaconibus
cum Hymnis, & Lucina eum ipſis ſepelierunt illud. Sed hoc laudabile inuenitur de
296 eo, quia eum ſe in Concilio Epiſcopis iudicandum ſuppoſuiſſet, dicens ſe paratum
ad omnia obedire, quidquid ſibi imponerent; illi reſponderunt. *Abſit vt Sum-*
297 *mus Pontifex ab aliquo iudicetur.* Negaſti tu? Negauit Petrus Magiſter tuus: & quis
298 Apoſtolorum auſus fuit illum iudicare, ſed egreſſus foras fleuit amarè. Tu ergo, in
teipſo collige cauſſam tuam, & ore proprio teipſum iudica. Ad hæc Marcellinus:
299 Ob ſcelus Idololatriæ, iudico me deponendum. Anathematizo quoque qui-
cunque corpus meum tradiderit ſepulturæ. Et flens dixit: Heu me auarum,
300 me corrupit aurum, & non poſſum in Sacerdotio remanere: ſicque pergens ad
Diocletianum, profitens ſe Chriſtianum, cum Claudio & Quirino capitalem
301 accepit ſententiam. Et cum corpus eius per triginta dies iacuiſſet inhumatum,
302 noctu apparuit in viſione B. Petrus Apoſtolus Marcello, qui in Papatu ſucceſ-
ſit, dicens: Marcelle dormis? Et ille, cum dixiſſet: quis es Domine? Reſpondit: Ego
303 ſum Princeps Apoſtolorum: & quare corpus meum inhumatum non ſepelis? Dans
ei intelligere, hoc dictum de corpore
Marcellini, & addidit: Non legiſti? Qui ſe
humiliat exaltabitur? Denique multum
ſe humiliauit, qui ſe indignum ſepultura
iudicauit. Vade ergo, & ſepeli eum iuxta
me: vt quos iuſtificauit gratia, non diui-
dat ſepultura.

MARCELLVS XXXI.

304 MARCELLVS, Natione Romanus,
305 ex Patre Benedicto, de Regione
306 Via lata, ſedit annis quinque, die-
307 bus duodecim, & ceſſauit diebus viginti
308 quinque. Hic conſtituit quindecim Car-
309 dinalatus in vrbe Roma, propter baptiſ-

mum

270

CLAVDIVS XXX.

271 CLAVDIVS anno vno, mensibus sex. Iste Gothos, Illyricum, Macedoniam deuastan-
272 tes, exsuperat: & victis Alemannis morbo interijt.

AVRELIANVS XXXI.

273 AVRELIANVS, annis quinq;. Iste persequutionem faciens Christianis, fulmine cor-
ripitur, sed non moritur. Hic de Dacia Ripensi oriundus, in bello potens, qui Gothos
274 strenuissimè vicit. Hic primum diadema capiti apud Romanos * inuexit gemmis. Hic * intexuit.
muris validioribus vrbem cinxit. Templum Solis ædificauit, in quo infinitum auri gemmarum-
275 que * posuit. Porcinæ carnis vsum populo instituit. Hic Aurelianus Imperator ad Gallias veniens, * pondus.
crudelia edicta emisit contra Christianos. Senonas veniens S. Columbam, & omnes Christia-
276 nos interfecit, Altissiori multos martyrio coronauit. Ciuitatem Galliæ, quæ Genabum dicebatur,
tur, nomine suo Aurelianam vocauit. Occiditur serui sui fraude & inter Diuos relatus est.

TACITVS XXXII.

277 TACITVS anno vno, mensibus sex. Iste egregius fuit, prudens & largus. Nil ta-
278 men potuit ostendere morte præoccupatus.

PROBVS XXXIII.

279 PROBVS annis sex, mensibus tribus. Iste duos Reges vicit. Manichæus Hereticus
280 surrexit. Hic Perses genere, acer ingenio, moribus barbarus, Manes primo dictus, sed per ad-
281 iectum, pòst se Manichæum dixit. Hic asserebat duo esse principia, vnum boni, & alterum
282 mali: vnum lucis & alterum tenebrarum: & multos erroris sui reliquit successores. Porrò Probus
283 Imperator apud * Sirminum militari tumultu necatus est. *Sirrinum.

284

FLORIANVS XXXIV.

285 FLORIANVS imperauit annis duobus. Hic missis venis * mortuus fertur. Iste nihil dignum me- * mortuus.
286 moria egit.

CLARVS XXXV.

287 CLARVS cum Filijs suis Carino & Numeriano imperauit annis duobus. Iste in omnibus
288 malus, Paruo flumine perijt. Filij etiam ipsius ambo interempti sunt.

DIOCLETIANVS XXXVI.

289 DIOCLETIANVS & Maximianus annis viginti. Hic obscurè natus, diuinis
290 libris adustis, Christianos toto orbe persequitur decē annis. Iste primus gemmas vestibus
291 calceamentisq; inseri iussit, cum omnes retrò Principes sola purpura vterentur. Tandem
292 veneno perijt. Hic oriundus de Dalmatia, Maximianum quendam Cæsarem fecit, mittens in
293 Gallias contra populum Rusticorum, qui manu grani collecta Romano se opposuerunt imperio:
294 quos idem compescuit. Sed & in ipso itinere Thebæa legio, cui B. Mauritius præerat, cum sa-
295 crificare idolis renueret, à præfato Maximiano Seduno Galliæ loco Agauno, pro Christo libenter
296 occubuit. Interim Diocletianus in Oriente, Maximianus in Occidente vastare Ecclesias, & inter-
297 fici Christianos fecerunt: quæ persequutio ferè omnibus anterioribus durior erat. Nam per de-
298 cem annos durauit. Varijs edictis iubentur diuina legis libri exuri, Ecclesiæ vbiq; dirui, & præ-
299 lati Ecclesiarum trucidari: & generaliter, non ætas, non sexus, non conditio excipitur, quin non
300 sacrificantes trucidentur. Tunc in vrbe Gaio Papa martyrio coronato, Marcellinus eligitur.
301 Cuius tempore tanta vis persequutionis efferbuit, vt intra triginta dies viginti duo millia pro-
302 miscui sexus per diuersas Prouincias martyrio coronarentur: ita vt & ipse Marcellinus Papa ti-
303 more ductus, idolis immolaret: sed pòst ad pœnitentiam sedens, sententiam contra seipsum de
304 Papatus cessione dans, à Diocletiano martyrio est coronatus. Eadem persequutione passa est in
305 Vrbe Anastasia virgo, Sebastianus, Agnes, Lucia. Mediolani Geruasius & Prothasius, Agatha
306 virgo, Gorgonius, Quintinus & Chrysogonus. Eodem tempore apud Ægeam passi sunt Cosmas
307 & Damianus vna die, carne & spiritu gemelli. Apud Phrygiam vna ciuitas tota Christiano-
308 rum vndiq; ne fugere possent, circumdata, cum omnibus cremata est. In Britannia quoq; & An-
glia tunc penè tota Christianitas deleta est.

GALERIVS XXXVII.

309 GALERIVS annis duobus cum Constantino & Licinio. Iste Constantinus Hispa-
niam sibi subegit: & Filiam Regis Britanniæ nomine Helenam accepit in Concubi-

mum & sepulturas hominum. Huic præceptum est à Maxentio Imperatore, vt quia Dijs sacrificare nollet, iumenta & animalia custodiret. Noctu verò Clerici eius duxerunt eum de stabulo. Sed cum consecrasset domum Lucinæ in Ecclesiam Via lata, Maxentius turbatus, de Ecclesia stabulum faciens, ipsum sub custodia publica, vt custodiret animalia, intus reclusit, ibique defunctus, in Cæmiterio Priscillæ, Via Salaria sepelitur.

EVSEBIVS XXXII.

310 EVSEBIVS Natione Græcus ex medico sedit annis duobus, mensibus duobus,
311 diebus viginti quinque, & cessauit diebus septem.

MELTHIADES XXXIII.

312 MELTHIADES natione Afer, sedit annis tribus, mensibus sex, diebus octo, &
313 cessauit diebus sexdecim. Hic constituit, vt nulla ratione ageretur ieiunium
314 die Dominico, vel die Iouis, quia eos dies Pagani, quasi sacrum ieiunium
celebrant.

SILVESTER XXXIIII.

SILVESTER Natione Romanus, ex
Patre Ruffino, sedit annis viginti
315 tribus, mensibus decem, diebus vndecim, & cessauit diebus quindecim. Huius præcepto in Nicena Bithiniæ con-
316 gregati sunt quadringenti & octodecim Episcopi Catholici, qui exposuerunt fidem Catholicam integram, & multa
317 decreta constituit. Hic baptizauit Constantinum Imperatorem, valida squaloria lepra perfusum; qui statim à lepra
318 mundatus. Eodemque tempore Constantinus Augustus fecit Basilicam B. Laurentio Martyri, Via Tibertina, in agro Verano, super Arenarium Criptæ,
319 & vsque ad corpus B. Laurentij fecit gradua ascensionis & descensionis in quo loco construxit capsidam, & exornauit
320 marmoribus Porphyreticis, & desuper inclusit argento purissimo: Ornauit & cancellum, qui pensatur libris ducentis.
321 Et ante ipsum locum in crypta posuit lucernam de auro purissimo, & ante corpus B. Laurentij fecit Pharatantarum
322 argenteum cum delphinis. Construxit etiam intra Palatium Lateranense, Saluatoris nostri Ecclesiam, duodecim co-
323 phinos terræ proprijs humeris ad fundamenta deportando. Quam Ecclesiam censuit esse in toto orbe Matrem Ecclesiarum. Et construxit etiam ecclesiam A-
324 postoli Petri & Pauli, quas auro, argentoque locupletauit, in thecis pretiosissimis ipsorum corpora recondendo. Syl-
325 uester verò Papa post conuersionem Constantini, magnum conflictum à Iudæis, procurante matre Constant. He-
326 lena *iudicante perpessus est; in quo conflictu post multorum verborum altercationem

* Iudæis Zam-

Nota quæ hic de Syluestro sequuntur Poloni non sunt.

ANTE Syluestrum fuerunt post Christum triginta tres Papæ (vt dicit Magister Bru. de Florentia in c. Quomodo Christianitatem exaltauit tempore Syluestri & dicit, quod post Iulium Cæsarem triginta quinque Imperatores ante Constantinum, qui imperabat tempore Syluestri, regnauerunt.

Isti Syluestro fuerunt datæ omnes Imperiales dignitates à Constantino, & thesaurus & honor Imperij suppositus, Anno Domini trecentesimo & vigesimo tertio. Et paulò post fuit Crux inuenta per Helenam Matrem eius, in partibus vltramarinis.

Ante istum Syluestrum Papæ fuerunt passi multas persecutiones pro fide: & interfecti, & ideo durabat persecutio vsque ad istum, vnde fuerunt sanctificati. Sed postquam Constantinus contulit tantum honorem Apostolatui, cessauerunt persecutiones, & inceperunt errores Hæreticorum, vnde postea multi Imperatores & Reges, multi Italicorum fuerunt malè credentes, vsque ad tempus Iustiniani Imperatoris Romani, qui fuit anno ab Incarnatione Domini quingentesimo & trigesimo nono, qui fecit libros Legales & damnauit hæreses: & licet ab initio idem Iustinianus fuisset in errore Hæreticorum, postea tamen recognouit errorem suum, & emendauit se Concilio Agapiti tunc Papæ. Et regnauit triginta octo annis, & ante ipsum Iustinianum fuerant sexdecim Imperatores Romæ, post Constantinum & à Syluestro vsque ad tempus Agapiti Papæ 38.

Constantinus prædictus postquam dimisit

Concubinam de qua genuit Constantinum magnum, qui tandem Eboraci in Britannia obijt: Et Constantinum Filium suum de Concubina procreatum, Imperatorem Galliarum reliquit. Qui factus Imperator, ciuibus & exercitui & alijs acceptus fuit: Veniensq; Romam contra Maxen-
310 tium, quem Romani fecerant Imperatorem, qui adeò plenus vitijs fuit, quod nullum vitium ipsum effugeret, in signo crucis, quod sibi in visione ostensum est, vicit. Sub hoc Maxentio passa est B.Catharina.

CONSTANTINVS MAGNVS XXXVIII.

311
CONSTANTINVS Imperator imperauit annis triginta, mensibus decem, die-
312 bus vndecim. Hic magnus dictus, effectus est Christianus, & licentiam dedit Christianis libere congregari, & basilicas in honore
313 Iesu Christi construi fecit. His temporibus haeresis Arriana oritur. Nicanumq; Concilium à Constantino ad condemnandam Hae-
314 resim congregatur trecentorum & octodecim Episcoporum. In quo Concilio Beatus Nicolaus Myraeorum Episcopus legitur fuisse. Donatista-
315 rum schisma oritur. Per idem tempus Crux Christi ab Helena Constantini Matre Ierosolymis inuenta est. Iste deuictis Maxentio &
316 Licinio & Seuero Imperatoribus, à Syluestro Papa causa mundandi à lepra, baptizatus est, vnde omnes imperiales dignitates Papa contu-
317 lit, & ipse Constantinopolim transijt. Constantinum autem in extremo vita sua ab Eusebio Nicomediensi Episcopo rebaptizatum &
318 in Arrianum dogma conuersum esse, quidam tradiderunt. Sed hoc de Constantino mendosè dicitur, quia B.Gregorius in Registro, cum lo-
319 quitur Mauritio cum bona memoria appellat. & in Historia Tripartita eius exitus, atq; bona acta inueniuntur, sed de Constantino Filio eius,
320 omnia praedicta esse vera inueniuntur. Flauianus & Dioscorus, viri sancti instituerunt in Ecclesia, vt chori in duas partes diuisi Psalmos al-
321 ternatim cantarent. His temporibus Antonius Eremita & Monachus floruit. Temporibus Constantini, Helena Mater ipsius, religionis cultu
322 inducta, Ierosolymā adiens, conuocatis Iudaeis, & tormentis adhibitis, crucem Domini quam quaerebat, reperit: Eis temporibus B. Nicolaus
323 Myrae ciuitatis Episcopus floruit: & Eusebius Caesariensis, qui Ecclesiasticam Historiam conscripsit.

* Haec quae sunt à parte ista, non sunt de Chronicis F. Martini, sed de Chronicis Magistri Bruneti de Florentia, ut hic in fine di[c]tu[r]. * Haec in margine alia manu scripta leguntur.

POst istum Constantinum magnum, alij Imperatores post ipsum non fuerunt ita feruentes, nec ita dilexerunt Ecclesiam, immo recuperarent libenter ea quae Constantinus dederat, si possent. Sed Deus non passus fuit, & ita Imperatores succedentes, quidam fuerunt mali, alij boni. Et tenebant viriliter imperium vsq; ad tempora Leonis & Constantini eius Filij. Ille Imperator accepit omnes imagines Ecclesiarum Romae, & detulit Constantinopolim in despectum Papae, & eas fecit in igne comburi, & fecit coniurationem contra Papam, cum Thelophoro Rege Lombardorum, propter quod Stephanus, qui erat tunc Papa eos excommunicauit, & abstulit Apulian illi, & statuit vt in perpetuum esset de Ecclesia. Et quando vidit idem Papa, quod non poterat durare diu contra illos, iuit in Franciam ad bonum Regem Pepinum, qui tunc erat Rex Franciae & Dominus, & consecrauit ipsum & liberos suos ad essendum perpetuo Reges Francorum. Et excommunicauit & maledixit omnes illos, qui Regem Franciae facerent de alia progenie, nisi de progenie ipsius. Postea iuit idem Rex cum exercitu suo in Lombardiam: & pugnam habuit cum Thelophoro & deuicit eum, & fecit eum emendare sanctae Ecclesiae, scilicet, quod Papa, & Fratres sui voluerunt percipere, & propter vim dicti Regis fuit statutum negotium Regni Apuliae, & patrimonij S. Petri prout Papa & Fratres ordinauerunt. Sed postquam Pepinus recessit in Franciam, non multò post Constantinus Filius Leonis, postquam fuit Imperator, post mortem Patris sui fuit, quantum potuit, contra Ecclesiam Romanam, & Desiderius Rex Lombardorum, [illegible] cepit ab alia parte guerram maiorem quam Thelophorus Pater suus nunquam fecerat in vita sua, tantum quod Adrianus Papa tunc rogauit Carolum magnum Filium Pepini, tunc Regem Franciae, ita quod ille Rex venit in Italiam & deuicit [illegible]tatem Papiae, vbi Rex ille morabatur, & [illegible] Desiderium Regem & eius vxorem & eorum liberos, & fecit eos iurare fidem Ecclesiae, postea misit eum captiuum in Franciam, sed Argisius Filius Desiderij Regis fugit per mare Constantinopolim, qui postea magnas fecit guerras, sed postquam iste Carolus conquisiuit totam Lombardiam & Italiam & sibi subiecit & Romanae Ecclesiae, venit Romam cum magno triumpho, & ibi fuit coronatus in Imperatorem Romanorum, & tenuit Imperium per totam vitam. Postea fecit multas alias victorias contra

324 Saracenos & alios inimicos Ecclesiae, & subiecit dominio suo Alemanniam & Yspaniam, & quamplures alias prouincias. Et postquam Leo fuit Papa, post mortem Adriani, fuit exulatus per Romanos, Carolus reduxit eum Romam ad dignitatem & statum suum, & confirmauit tunc ea, quae pater suus fecerat. Et
325 statuit & ordinauit negotium Ecclesiae & Imperij: Clericorum & laicorum, Et dedit B. Petro Ducatum Spoletanum & Beneuente, & postquam omnia ista fecit & plura alia magna, discessit Anno ab Incarnatione Dominica DCCC XXIII & ante ipsum fuerant sexdecim Imperatores. post Iustinianum, & quadraginta Papae ab Agapito, vsq; ad istum Leonem Papam. Et isto modo praedicto venit dignitas Im-
326 perij Romani ad Gallos, & Romani perdiderunt. Postquam Carolus magnus decessit, eius Filius Lodo-

Domini.
cationem & post Tauri à B. Syluestro re-
suscitationem, Helena cum omnibus
327 Iudæis ad Christum conuersa fuit. Post-
quam verò B. Syluester à Draconis pesti-
328 létia Romam liberauit, maxima pars vr-
bis baptizata fuit. Quotidie enim Draco
329 sex millia hominum flatu suo interficie-
bat, ad quam S. Syluester per centum
330 quinquaginta gradus cum Presbyteris
descendens, facta oratione, & signo
331 Crucis ipsum ligatum, æreis portis con-
clusit, & vsque ad diem iudicij seris ob-

dimisit Romam Papæ, & subiecit Imperium, transtulit se Constantinopolim quæ vocabatur Bizantium, & retinuit Imperium Græciæ, & illud non subiecit, sicus fecerat Romanum, vt de his loquitur Magister Bruno de Florentia in libro suo de Thesauro, quem fecit in Gallijs. *Sequitur in M. S.*

Et hæc quæ dicta sunt à parte ista, non sunt de Chronicis F. Martini, vt etiam hic in fine dictum est.

332 firmauit. Hic Syluester constituit, vt nullus Laicus crimen Clerico audeat inferre,
& constituit vt Diaconi Dalmaticis vterentur. Hic constituit, vt sacrificium Alta-
333 ris non in serico, neq; in panno tincto celebretur, nisi tantum in lineo ex terra pro-
creato, Sicut corpus Domini nostri Iesu Christi in syndone linea sepultum est.
334 Iste etiam Constantinus contulit scilicet Syluestro dignitatem & honorem
Imperij, & Palatium Lateranense, & Romanam vrbem, & omnes Italiæ, siue Occi-
335 dentalium Regionum Prouincias, coronam auream & sceptrum, & omnia alia Im-
perialia ornamenta.

336

337 ## MARCVS XXXV.

338 MARCVS Natione Romanus, ex Patre Prisco, sedit annis duobus, mensibus
339 octo, diebus viginti. Hic constituit, vt Episcopus Hostiensis qui Papam
consecrat, pallio vteretur.

IVLIVS XXXVI.

340 LVCIVS *Natione Romanus, ex Patre Rustico, sedit annis vndecim, mensibus *Iulius.
duobus, diebus quindecim. Hic constituit, vt nullus Clericus ad caussam
341 in publico ducatur, nisi in Ecclesia. Sepultus est in Cœmiterio Calepodij, mil- *ab vrbe.
liario tertio.* Tempore huius celebrata est sancta Synodus Nicena, trecentorum
342 & octodecim Episcoporum, in qua damnata est Hæresis Arrij, qui asserebat, Filium
minorem Patre. Hoc factum est viuente adhuc Constantino Augusto. Huius tem-
343 pore florent Athanasius, S. Paphnutius, Eusebius Cæsariensis, B. Nicolaus. S. Hila-
rius Pictauiensis, Victorinus Rhetor, S. Hilarion, S. Epiphanius. In cuius tempore
344 Ioannes Chrysostomus, & multi alij Eremitæ, & sancti, vt Sisoys, & Pastor Abbas
floruerunt. Et B. Maximinus in Treueri; qui sanctum Athanasium Alexandrinæ
345 Ciuitatis Episcopum fugientem [illegible]cie Constantij Imperatoris, recepit, ibiq; Sym-
bolum QVICVNQVE VVLT SA[illegible]ESSE, composuit. Quod de Hilario Pictauiensi
346 solet dici; quod Leo Hæreticus Papa dixerit Hilario, Tu es Gallus, sed non de Gal-
lina: & ipse dicitur respondisse: Tu es Leo, sed non de tribu Iuda. & quod in Conci-
347 lio nullo sibi assurgente, dicendo: Domini est terra, volens in terra residere, terra se
erexit. Quod etiam Papa sibi minanti, sicut prædixerat, Hilarius subito expirauerit,
348 in nullis Chronicis inuenitur, maximè cum suo tẽpore nullus Papa Leo vocabatur,
nisi forte Liberius Papa; qui Constantio Hæretico, & suis fauebat, Leo alio nomine
349 dictus sit, vel forte aliquis alius falsus Papa Leo tunc dictus fuit.

350

351

352

353

nicus fuit Rex & Imperator, & regnauit cum Lothario filio suo viginti quinq; annis. Postea decessit &
reliquit quatuor filios. Sed antequam discederet, diuisit eos, ita quod Carolus Caluus esset Rex Franciæ,
& Lotharius esset Imperator Romanus, & Pipinus esset Rex Alemanniæ, & Lodouicus esset Rex Aqui-
327 taniæ siue Deutinæ. Sed accidit quod postquam Lotharius fuit Imperator, vidit se fortem & potentem, &
cogitauit, quod iret in Franciam conquisiturus Regnum Patris sui, & venit cum hoste Italicorum. &
328 transiuit montes. & deuisit vsq; Nens, siue Nenis, seu Nemausium, vbi inuenit Fratrem suum Regem
Franciæ qui veniebat sibi obuiam cum tam magno hoste seu exercitu, quem ipse vidit apertè quod non
329 poterat ipsum deuincere, nec habere introitum. Quando vidit se in proposito defecisse, reddidit se Monach-
um in Abbatia S. Marci de Sone: & dimisit imperium Filio suo Lodouico Ille filius Lodouicus vixit per bien-
nium, & dereliquit ex se vnam filiam solam, quæ nupsit tum Regi Apuliæ. Et tunc venit Romam Carolus
330. Caluus, & fuit Imperator per vnum annum. Sed quia guerra & discordia creuerunt multipliciter in I-
taliа, dimisit Carolus Caluus Imperium Lodouico iuniori filio Nepotis sui, & regi Apuliæ prædicto. Et
331 dicunt plures, quod quidam Angelus præcepit sibi, ne plus se intromitteret in Imperium Romanorum, &
quod quittaret iuniori Regi Apuliæ, & super hoc fuit sententia formata. Propter quod Gallici vel Franci-
ci non iuuabant Ecclesiam contra Italicos. Et ita, vt dictum est, Lodouicus iunior Italicus post Gallicos
332 fuit primus Imperator, & postea fuerunt quinq; successiuè vsq; ad tempora Berengarij & Alberti eius
filij, qui fuerunt vltimi Lombardi, qui imperium tenuerunt. Et quod Agapetus Papa, qui multotiens de-
333 bellauit contra Romanos pro defendendis iuribus Ecclesiæ. Sed post ipsum fuit Papa Ioannes, filius illius
Alberti imperatoris. Et sciendum, quod ante ipsum fuerant vndecim Imperatores vsq; ad Carolum ma-
gnum, & Quadraginta Papæ & vnus à Leone vsq; ad istum Ioannem Papam Sed postea crescente inuidia
334 magnatum Lombardorum, & nullus esset qui se intromitteret de Republ. tuenda vel iuuanda, nisi Ale-
manniæ Principes, fuit stabilitũ: Quoniam de necessitate quod electio & origo imperij, seu Imperator fieret per
335 eos, qui tunc erat defensores Ecclesiæ & custodes. Et sic septem principes Alemanniæ habuerunt ius eligendi
Imperatorẽ, vnde Otto fuit primus electus, & confirmatus in Imperatorẽ Romanorum Anno Dominicæ In-
carnationis nongentesimo & trigesimo sexto, & postea tredecim Imperatores Alemanni, vsq; ad Fri-
336 dericum II. qui fuit coronatus per Papam Honorium. Anno Domini MCCXX. Et à tempore Ioannis
prædicti vsq; ad istum Honorium fuerunt quadraginta duo Papæ. Fredericus regnauit ante mortem tri-
337 ginta annis, vel circiter, licet ante diu fuisset excommunicatus & post depositus, de consilio Concilij per
Innocentium IV. Et tunc vacauit Imperiũ sine Rege & Imperatore: Licet Fridericus illegitimum filium tene-
338 ret de facto regnum Apuliæ, & Siciliæ contra iustitiam. Et ideo fuit contra Italicos & Guelfos, qui erant
tunc pro Ecclesia, maximè contra illos de Florentia, ita quod per ignem & flammam coacti fuerint exire.
Post de istis omnibus scripsit in Gallijs Magister Brunettus de Florentia in libro de Thesauro, c. quomodo
339 Rex Franciæ fuit Imperator Romanorum, cum tribus Capitibus sequentibus.

340 ## ISTI SVNT IMPERATORES QVI POST MAGNVM Constantinum, diuiso Imperio, Romæ & Constantinopoli imperauerunt.

	Romæ.		Constantinopoli.	
	Constantinus.	Artemius.	Constantinus.	Anastasius.
	Iulianus.	Olibrius.	In vtraq;.	Iustinus.
	Iouinianus.	Glicerius.	In vtraq;.	Iustinianus.
	Valentinianus.	Nepos.	Valens.	Hic reduxit Imperium
	Gratianus.	Augustulus.	Valentinianus.	sumpto Vitige per Belisa-
	Theodosius.	Odoacer.	In vtraq;.	rium, qui deinde Tosila,
	Honorius.	Theodericus.	Arcadius.	qui illi successerat, Narsete
	Valentinianus.	Athalaricus.	Theodosius.	te interfecto.
341	Maximinus.	Theodardus.	Leo.	
342	Auitus.	Vitiges.	Zenon.	
343	Merianus.	Totila.		

344 ## CONSTANTIVS XXXIX.

345 CONSTANTINVS, cum Constantio & Constante fratribus, annis viginti quatuor Hi
346 filij magni Constantini fuerunt. His Fratribus dimicantibus Romanæ vires consumun-
347 tur. Postea solus Constantinus triumphans Imperium tenuit, & Christianus fuit, quem
348 duces Constantij Fratris peremerunt, & demum Imperio assumpto, Constantius Arrianus ef-
349 fectus, Christianos toto orbe persequitur, cuius etiam fauore fretus Arrius, dum Constanti-
350 nopolim ad Ecclesiam pergeret, aduersus nos dimicaturus de fide, diuertens per forum Constantij
351 ad necessariam caussam, viscera eius repente simul cum vita effusa sunt. Donatus artis Gram-
352 maticæ Scriptor ac Præceptor Hieronymi illustris habetur. Antonius Monachus moritur. Ossa B.
353 Andreæ Apostoli, & Lucæ Euangelistæ Constantinopolim transferuntur. Hic * exulauit Defen- *Constantius
sores

LIBERIVS XXXVII.

LIBERIVS Natione Romanus.ex Patre Ligusto,ſedit annis ſedecim, menſibus
ſeptem,diebus tribus,& ceſſauit diebus viginti quinque. Hic de Regione
354 Via Lata iu exiliuni deportatus eſt à Conſtantio Auguſto, eò quod noluiſſet
355 Hæreſi Arrianæ conſentire,& fuit in exilio annis tribus,quo tempore in exilio exi-
356 ſtente,Clerus Romanus de Conſilio prædicti Liberij ordinauit Felicem Presbyte-
357 rum in Papam virum venerabilem. Quo Felice celebrante Concilium,inuenit in-
358 tereſſe duos Presbyteros Arriana hæreſi infectos,nec non Imperatoris Conſtantij
359 familiares,videlicet Vrſacium & Valentem,& eiecit ipſos de Concilio 48. Epiſco-
360 rum.Poſt paucos autem dies prouocati contra Felicem, rogauerunt Conſtantium,
361 vt reuocaret Liberium de exilio,tanquam ipſis magis conſentaneum. Liberius au-
362 tem, vt præceptis Imperatoris * aſſenſum dedit,de exilio eſt reuocatus.Imperator *hæretici.*
363 verò conuocato Concilio,cum Hæreticis Arrianis,& cum Vrſatio & Valente,Feli-
364 cem de Papatu,quia erat Catholicus, eiecit,& Liberium,quia ſibi & Arrianis con-
365 ſenſerat,& in ſede repoſuit. Et ſic infelix Liberius Baſilicam SS.Petri & Pauli,& S.
366 Laurentij vi tenuit, & fuit tunc perſecutio magna in vrbe, ita vt Clerici Liberio
367 contrarij,martyrio coronarentur.Paſſus eſt tunc & presbyter Euſebius in Vrbe,
368 quia Liberium eſſe Hæreticum declarabat.

FELIX XXXVIII.

FELIX Natione Romanus,ex Patre Anaſtaſio,ſedit anno vno.*Huic abfuit He- ** Hic fuit Catholicus.*
369 reticus. Et conſtituit vt Epiſcopus vocatus ad Concilium, veniat. Hic decla-
rauit Conſtantium Filium Conſtantini eſſe Hæreticum; & ſecundo rebapti-
zatum ab Euſebio Nicomedienſi Epiſcopo. Propter hoc ab eodem Conſtantio de
Papatu depoſitus,Martyrio coronatur quarto Kalendis Auguſti.

DAMASVS XL.

370 DAMASVS Natione Hiſpanus,ex Patre Antonio,ſedit annis octodecim,men-
371 ſibus duobus,diebus decem,& ceſſauit diebus triginta & vno.
Hic elegans verſibus componendis ingenium habuit:Multaque & breuia o-
372 puſcula Heroico metro edidit.
373 Huic ſanctiſſimo viro B. Hieronymus multa Eccleſiaſticæ religionis ſcripta
miſit;inter quæ etiam duos verſus ſcripſit,Gloria Patri,&c. Sicut erat in principio. ** canendos.*
374 poſt Pſalmos canere.* Octogenarius ſub Theodoſio moritur.Hicque inſtituit, vt
Pſalmi die noctuque canerentur,& vt Chori in duas partes diuiſi, Pſalmos alterna-
375 tim cantarent.Hic multa corpora ſanctorum requirens,inuenit, quorum tumbas
376 verſibus decorauit.Huius tẽporibus floruit in India Ioſaphat,filius Regis,Eremita
factus,& Barlaam,qui ipſum conuertit:& Apollinaris Antiochenus, in ſcripturis
377 ſacris eruditiſſimus , quem B. Ieronymus reuerenter audiuit. B Ambroſius Me-
378 diolani ordinatur Epiſcopus.Omnes in Italia ad fidem rectam conuertuntur. Flo-
rent Baſilius Cæſarienſis,Gregorius Nazianzenus,ambo Collegæ, & Athenis eru-
379 diti,Didymus Alexandrinus Philoſophus. Ieronymus, S. Martinus Turonenſis.
380 In Ægypto Pachomius Abbas,Duo Macharij,Iſidorus,Moyſes, Beniamin. Hera-
clides,Effrem ſanctiſſimus, Anaſtaſius Epiſcopus Alexandrinus, quieuit in pace.
381 Ieronymus correxit Pſalterium ſeptuaginta, quod in omnibus Eccleſijs cantaba-
382 tur. Quo iterum vitiato,iterum nouum compoſuit: quod Papa Damaſus rogatu
Ieronymi cantari inſtituit in Eccleſijs Gallicanis,& propter hoc Gallicanum voca-
383 tur;Romanis Pſalterio ſeptuaginta remanente. Tertium tranſtulit de Hebraica ve-
384 ritate in Latinum de verbo ad verbum. Damaſus Papa,rogatu Ieronymi, inſtituit
vt diceretur in Eccleſia in fine Pſalmorũ:Gloria Patri,&c. Ambroſius ritum canẽdi
385 Antiphonas inſtituit.Sancta Synodus centum quinquaginta Patrum Conſtantino-
386 poli celebratus,in qua damnatur Macedonius, qui negabat Spiritum ſanctum eſſe
Deum; & aſſertum eſt Spiritum ſanctum eſſe conſubſtantialem Patri,& Filio,dans
387 ſymboli formam, quam & Latina Confeſſio prædicat in Eccleſijs.

sores fidei, scilicet Anastasium Alexandrinum, Eusebium Vercellensem, qui postea reuocati sunt;
354 & Hilarium. Dionysius autem Mediolanensis & Paulinus Treuirensis in exilio obierunt. Hu-
355 ius Constantij timore Iulianus Apostata, ne occideretur factus est Monachus.
356
357
358
359
360 ## IVLIANVS APOSTATA XL.
361

IVLIANVS imperauit annis duobus, mensibus octo. Hic Iulianus fuit Apostata. Huius tempo-
362 re B. Martinus relicta militia floruit. Iste Nepos Constantini fuit. Qui tantum imperium con-
cupiuit, vt etiam Christianam religionem dimitteret. Hic talis scholaribus, quam diu nu li-
bris eruditus, à fide & a vita Monastica declinauit. Qui à Constantio Cæsar factus, contra Gallos,
& Alemannos missus, ipsos subiecit. Ex his elatus, contra Constantium Augustum se erexit. Post
mortem autem Constantij factus Augustus, Christianos persequi cœpit. Honoribus eos prius magis
alliciens, quam tormentis ad Idololatriam. Demum varia edicta contra Christianos statuēs, mul-
ti Sancti martyrio coronati: inter quos Paulus & Ioannes, Constantiæ, magni Constantini Filiæ,
Cubicularij. Item Cyrillus Diaconus, & multi alij terra mariq; perempti sunt. Ipse etiam licen-
363 tiam Iudæis dedit templum Ierosolymis readificandi, qui ex omnibus partibus congregati, quod
magno labore construxerant, per terræ motum funditus destructo, & locum & opus deseruerunt.
Cum verò contra Persas ad bellandum transisset per Cæsaream Cappadociæ, multa opprobria B.
Basilio illius ciuitatis Episcopo, & Christianis, & comminationes futuras inferens. B. Basilius o-
rans, & ieiunans cum Christianis, vidit B. Virginem præcipientem Mercurio militi dudum antè
in quodam Monasterio sepulto, vt se & Filium eius de Iuliano vindicaret. Quod & factum est.
Et blasphemando expirans clamauit: VICISTI GALLILÆE.

IOVINIANVS XLI.

IOVINIANVS imperauit mensibus septem. Iste Christianus fuit, & cum Sapore Rege Persa-
364 rum corpus Iuliani sepeliuit.

VALENTINIANVS XLII.

VALENTINIANVS cum fratre Valente imperauit annis vndecim. Iste Christianus fuit,
365 de Cybalensi Pannonia editus. Hic sub Iuliano Augusto, cum fidem Christianitatis inte-
366 gram gereret, & Scutariorum tribunus esset, mandato accepto Sacrilegi Imperatoris,
367 vt immolaret Idolis, aut militiæ cederet: militiam sponte dimisit, sed paulò post Iuliano interfe-
368 cto, Iouinianoq; mortuo, qui pro nomine Christi amiserat Tribunatū, persecutori succedens, sus-
369 cepit Imperium. Hic Saxones, Gentem Oceani littoribus virtute ac agilitate Romanis terribilem
370 subiugauit. Anno verò Imperij sui vndecimo, cum Sarmatæ sese per Pannonias diffudissent eamq;
371 vastarent, dum bellum aduersus eos pararet, apud oppidum * Strimgomense subitò per fluxum * Strigoniense.
372 sanguinis expirauit. Fuit autem Imperator egregius, visu decēs, solers ingenio, sermone cultissi-
373 mus, quamquam ad loquendum parcus. Hic fratrem suum Valentem, qui post cum filio sub Va-
374 lentiniano imperauit quatuor annis, volentem persequi, eò quod Arrianus esset, tempore quo vi-
375 xit, compescuit. Huius Valentiniani tempore & hortatu S. Ambrosius factus est Archiepiscopus
376 Mediolanensis.

VALENS XLIII.

377 VALENS cum Gratiano & Valentiniano imperauit annis quatuor. Isti tres Imperiales
378 dignitates optimè Romæ tenuerunt, & Actus Romæ fecerunt. Hoc tempore Ambrosius
379 Mediolanensis claruit. Anno Valentis Imperij tertio, qui imperauit Constantinopoli, qua-
tuor gentes, scilicet Gothi, Hippogothi, Gi-
pedes & VVandali, vnam linguam habentes,
nomine tantum diuersi, bipartito agmine Da-
nubium transierunt. Hic Valens Arrianus exi-
stens, multas persecutiones Christianis faciens,
à Gothis in bello peremptus est. Hic legem dede-
rat, vt Monachi militarent, nolentes verò, fu-
stibus fecit interfici.

380 ## GRATIANVS XLIV.

381 GRATIANVS cum fratre Valentiniano,
382 & Theodosio, imperauit annis sex. Per
383 idem tempus templa Christianorum, iu-
384 bente Theodosio, destructa reficiuntur. Hic Gra-
385 tianus, cum inæstimabilem hostium multitu-
386 dinem contra se cerneret, apud Argentinam
387 Oppidum Galliæ, fretus Christi potentia felici-
ter de-

SIRICIVS XLI.

SIRICIVS, Natione Romanus, ex Patre Tiburtio, ſedit annis quindecim, men-
388 ſibus vndecim, diebus viginti quinque, & ceſſauit diebus viginti. Hic Mani-
389 chæos inuenit, quos exilio deportauit, & conſtituit, vt non participent cum
390 fidelibus communionem, & præcepit, vt ſi quis de eadem ſecta conuerſus, rediret
391 ad Eccleſiam, nullatenus communicaretur, niſi tantum relegationi Monaſterij o-
392 mnibus diebus vitæ ſuæ obnoxius teneretur: ieiunijs & orationibus maceratus,
393 probatus ſub omni examine vſque ad diem vltimum tranſitus ſui, & ita viaticum
394 accipiat. Hic Synodum Conſtantinopoli celebrauit, cum trecentis quinquaginta
395 Epiſcopis. Huius temporibus Hieronymus Presbyter, Interpres & Doctor ſecun-
396 dum Hebraicam veritatem Bibliam tranſtulit de Hebræo in Latinum. Clarebat &
397 Ruffinus Aquileienſis Presbyter, Per idem tempus Paula multum nobilis Matro-
398 na, cum filia ſua Euſtochiū, Hieroſolymam adiit. Arſenius in vrbe Roma claret: qui
399 ex Senatore Monachus factus, per quadraginta annos in Eremo vixit. Eodem
400 tempore in Emaus caſtello natus eſt puer ab vmbilico & ſurſum diuiſus; ita vt ha-
401 beret duo pectora, & duo capita, & quælibet proprios ſenſus. Vno edente vel dor-
miente, alter non comedebat nec dormiebat. Porrò poſteaquam duobus annis vi-
402 xiſſet, vnus mortuus eſt, altero vſque in diem tertium ſuperuiuente. Eo tempore
403 floruit Ioannes Chryſoſtomus, primò Presbyter Antiochenus, poſt Archiepiſco-
pus Conſtantinopolitanus.

ANASTASIVS XLII.

404 ANASTASIVS, natione Romanus, ex Patre Maximino, ſedit annis duobus, die-
bus viginti ſex. Hic conſtituit, vt qui careret aliquo membro, non poſſit fieri
Clericus. Floruit Ioannes Chryſoſtomus, Oroſius Hiſtoriographus. Hic
405 Anaſtaſius conſtituit, quotieſcunque Euangelium recitaretur, Presbyteri & Cleri-
ci non ſederent, ſed ſtarent. Et conſtituit, vt nullus transmarinus ad Clericatus ho-
norem ſuſciperetur; niſi quinque Epiſcorum ſigillis deſignatum exhiberet Chy-
406 rographum, propter Manichæos.

INNOCENTIVS XLIII.

407 INNOCENTIVS, natione Albanenſis, ex
Patre Innocentio, ſedit annis quinde-
408 cim, menſibus duobus, diebus vigin-
409 ti. Hic conſtituit Sabbatho ieiunium ce-
410 lebrari; quia Sabbatho Dominus in ſe-
411 pulchro iacuit, & diſcipuli ieiunauerunt.
Conſtitutionem fecit de Eccleſia, & de
412 Regulis Monaſteriorum & de Iudæis, &
413 Paganis, & multos Cataphrygas inuenit.
414 quos exilio relegauit, & Cæleſtinos Hæ-
reticos, & damnauit eos, & conſtituit,
415 vt qui natus fuerit de Chriſtiana, per
416 Baptiſmum naſci denuò debeat. Hic decreuit ad Miſſam pacis oſculum dari. Floret
417 Alexius Romæ, nobiliſſimi Romani Euphemiani filius, qui primus in Palatio Impe-
ratoris fuit. Hic Innocentius ſtatuit oleo ad vſus infirmorum, ab Epiſcopo conſe-
418 crato, vti, non Presbyteris tantùm, ſed etiam omnibus alijs Chriſtianis. Hic damna-
419 uit Pelagium, in Britannia, cum execrabili ſua doctrina exortum, aſſerentem ho-
minem ſine gratia Dei poſſe ſaluari, vnumquemque ſuis meritis, propria volunta-
420 te, ad iuſtitiam regi, infantes ſine peccato Originali naſci. Damnauit & Cæleſtinum
421 & Iulianum complices Pelagij. Hic fecit Ordinationes quatuor per menſem Sep-
tembrem. Qui ſepultus eſt Romæ ad Vrſum Pileatum quinto Kalend. Auguſti.

Quæ ſequuntur, alia manu & atramento addita ſunt.

HIc excommunicauit Arcadium Imperatorem, quia conſenſerat, vt S. Ioannes Chryſoſtomus à ſede ſua Conſtantinopolitana pelleretur ab Euſebia vxore ſua, propter prædicationem, quam fecerat contra eam, eò quod circa imaginem ſuæ ſpeciei, quam erexerat, mulieres & puellas ludere compellebat, quod Chryſoſtomus prædicabat eſſe vitium Idololatriæ.

422

ZOZIMVS XLIV.

423 ZOZIMVS natione Græcus, ſedit anno vno, menſibus octo, diebus viginti
424 quinque. Et ceſſauit diebus vndecim. Hic conſtituit, quod ſeruus nullo
modo

ter deuicit. Nam postquam triginta millia Alemannorum peremit, hoc Christi cultura vera fidei contulit. Nam cum ad ipsius tempora Italia Hæresi Arriana langueret, ad veram fidem fecit redire. Fuitq; Gratianus literis instructus, parcus cibi, somniq; ac libidinis victor, cunctisq; bonis plenus obijt.

THEODOSIVS XLV.

388 THEODOSIVS *cum Valentiniano annis vndecim. Huius tempore magnum schisma fuit*
389 *inter Paganos & Iudæos. Hic destruxit templa Idolorum. Sub isto transtulit Ieronymus*
390 *nouum & vetus Testamentum. Ambrosius post Hilarium Hymnos componit. Arsenius*
Romæ claret, factus ex Senatore Monachus. Augustinus, cum esset Manichæus, ad fidem conuer-
391 *titur. Iste Christianissimus Imperator fuit. Hostes suos non tam ferro, vel multitudine, quam ie-*
392 *iunio, & oratione confisus, prostrauit. Hic propter virtutum perfectionem etiam à Barbaris sum-*
393 *mè diligebatur, vnde multæ Gentes ad ipsius inductum, relictis erroribus & idolis ad Christum*
conuersi sunt. Hic Orientis & Occidentis partes pacifice possidens, apud Mediolanum defunctus
394 *est: cuius corpus eodem anno in Constantinopolim translatum est. Fuit autem Theodosius pro-*
395 *pagator Reipublicæ: Moribus & corpore Traiano similis, clemens, misericors, comis. Solo habitu*
396 *se differre à cæteris putans. In omnes honorificus, effusior verò in bonos.*

ARCHADIVS ET HONORIVS XLVI.

397 ARCHADIVS *& Honorius annis tredecim. His temporibus Donatus Epyri Episcopus, vir-*
398 *tutibus insignis est habitus, qui Draconem ingentem, expuens in ore eius, necauit: quem*
octo iuga boum ad locum incendij vix trahere potuerunt, ne aërem putredo eius corrum-
399 *peret. Per idem tempus corpora SS. Abacuc & Michea Prophetarum producuntur. Augustinus*
400 *quoq; Episcopus doctrinæ scientia præclaruit. Huius tempore Priscillianista & Pelagius Hære-*
401 *tici fuerunt. Hic Archadius fuit filius Theodosij, magnæq; virtutis & prudentiæ homo. Huius*
tempore Albericus Rex Gothorum ex Africa veniens, Italiam intrauit, capit Romam, igne ferroq;
402 *vastauit, dato prius præcepto, illos, qui in sacris locis, præcipuè in Basilicis Petri & Pauli Apostolo-*
403 *rum se reciperent, securos esse. Deinde per Apuliam & Calabriam in Africam properantes, Albe-*
404 *ricus subita morte apud Consentium defunctus est. Gothi verò Basentum amnem diuidentes,*
Alberi cum in medio alueo cum multis opibus sepeliunt. Amnem post proprio meatui reddentes
405 *Regem Attaulfum Alatici affinem constituentes, Romam redeunt, & si quid residuum fuit, more*
406 *locustarum consumunt. Eo tempore clarissima vrbis loca fulminibus diruta sunt, quæ comburi*
407 *ab hostibus nequiuerunt.. Fitq; in tota Vrbe blasphemia Christo clamantium: Hæc ideo se per-*
408 *peti quia neglecta fuerunt sacra Deorum: sed Gothi de Vrbe recedentes, Gallam Theodosij Prin-*
cipis filiam Sororem Archadij, & Honorij secum auferunt, quam sibi Attaulfus matrimonio co-
409 *pulauit, quæ post Reipubl. multum vtilis fuit.*

HONORIVS XLVII.

410 HOnorius *cum Theodosio minore fratris filio imperauit annis quindecim. Huius temporibus*
411 *Romã ceperunt VVandali: Hispanias quoq; & Gallias occupant & vastant. Et Rodaginus*
412 *Rex Gothorũ ab exercitu Romanorum occisus est. Hoc tempore Pelagius aduersus Chri-*
413 *sti gratiam erroris sui dogmata prædicat. Ad cuius damnationem Concilium apud Carthaginem*
414 *trecentorum & tredecim Episcoporum congregatur. Hoc tempore Cyrillus Alexandrinus Episco-*
415 *pus insignis habetur. Hic Honorius Filius Theodosij & Frater Archadij fuit. Cuius tempore*
416 *Heraclianum quidam cum tribus millibus, & Septingentis nauibus ex Africa Romam tendens,*
417 *occursu comitis Constantij, quem Honorius belli præfecerat, sic contriuit, vt solus rapta naui*
Carthaginem rediret: ibiq; peremptus est. His diebus præcipiente Honorio, fauente Constantio,
418 *sopitis apud Africam Hæreticis, Pax Ecclesijs redditur. Tunc apud Hipponam florebat Augusti-*
419 *nus Episcopus. His temporibus apud Bethlehem Palestinæ B. Ieronymus nonagesimo primo anno*
420 *ætatis migrauit ad Christum. Fuit sanè Honorius moribus & Religione Theodosio Patri suo si-*
421 *milis, Remq; publicam pacatam relinquens, Romæ defunctus est: & iuxta B. Petri Apostoli Ec-*
clesiam in Mausoleo sepultus est. Nullam sobolem relinquens. Nam duæ Stiliconis filiæ videlicet
422 *Maria & Hermancia, vna post alteram eius coniugio sociata, vtraq; Dei iudicio morte præuentæ*
423 *subita, ex hac luce Virgines migrauere. Cuius Honorij temporibus, quamuis multa bella surre-*
424 *xerunt, tamen vel nullo, vel minimo sanguine sunt sedata.*

modo Clericus fieret. & vt in Sabbatho sancto Cereus benedicatur, & vt nullus Clericus in publico potum venderet.

BONIFACIVS XLV.

425 BONIFACIVS natione Romanus, ex Patre Iocundo Presbytero, sedit annis tri-
426 bus, mensibus octo, & cessauit diebus nouem. Hic decreuit, vt nulla mulier, aut Monacha pallam sacratam Altaris tangeret, aut lauaret, & vt seruus aut
427 obnoxius curiæ, non fiat Clericus.

COELESTINVS XLVI.

428 COELESTINVS natione . . . . ex Patre Prisco, sedit annis octo, diebus nouem & cessauit diebus viginti & vno. Hic constituit, vt Iudica me Deus, & discer-
429 ne, &c. diceretur ante introitum Missæ, & Psalmi Dauid centesimus quin-
430 quagesimus ante Sacrificium psallerentur, canendo ex omnibus antiphonatim, quod antea non fiebat: sed Epistola Pauli & Euangelium dicebatur. Et ex hoc insti-
431 tuto accepti sunt Introitus de Psalmis, & Gradualia, & Offertoria similiter, ante Sa-
432 crificium. Hic misit S. Patritium filium Conches Sororis S. Martini Turonensis, in Hiberniam & conuertit omnes ad fidem. Tertia S. Synodus Vniuersalis Ephesina
433 collecta est Ephesi, ducentorum Patrum, iussu huius Papæ Cœlestini, & Theodosij iunioris, in quo damnatus est Nestorius duas personas in Christo asserens & con-
434 demnatus anathemate; & confirmatum est, Christi esse vnam Personam in duabus
435 naturis. Et vt B. Maria theoticos, id est Dei Mater appellaretur.

SIXTVS XLVII.

436 SIXTVS III. natione Romanus, ex Patre Prisco, sedit annis octo, diebus no-
437 uem, & cessauit diebus viginti duobus. Hic de Regione Cœlij Montis, consti-
438 tuit, vt nullus Clericus in Parochia alterius ordinare præsumat.

439

440

441

442 LEO XLVIII.

443 LEO natione Tuscus, ex Patre Quintiano, sedit annis viginti & vno, mense v-
444 no, diebus viginti septem. Hic misit Epistolam * Martio Augusto, & suæ Con- * Martiano.
iugi, pulcherrimè omnem fidem exponens, & misit ad Fabianum Episcopum
445 Epistolas octo, inter quos etiam scripsit vnam præclaram aduersus Eutychen de
446 Incarnatione Domini, in qua redarguit eius blasphemiam. Hic post cladem Wan-
447 dalorum * reuocauit omnia sacrata ministeria argentea. Sub hoc facta est tertia * renouauit.
Synodus Calcedone. Hic etiam sepultus est in Basilica S. Petri Apostoli, Tertio Idus
448 Aprilis. Hic Doctor addidit Canoni: Sanctum Sacrificium immaculatam hostiam.
449 Septem Dormientes Fratres sub Decio tormentati in spelunca præ timore reclu-
450 si Dormientes, ex tunc post sanctam orationem, quam speluncam Decius obstru-
xerat, diuinitus à somno tempore huius Leonis surgunt, & asserta fide Resurrectio-
451 nis nostræ coram Theodosio, de quo multum dubitabat, iterum dormiunt in Chri-
452 sto. Hoc factum est apud Ephesum. Quarta Synodus Calcedonensis sexcentorum
453 & triginta Episcoporum, apud Calcedonum industria Leonis, mandante Martiano
454 Imperatore celebratur, in qua Eutyches Constantinopolitanus Abbas & Diosco-
455 rus Alexandrinus Episcopus, qui dicebant vnam verbi Dei, & carnis esse naturam,
damnati sunt, & rursum Nestorius, & error eius damnatus est, & definitum, duas in
456 Christo prædicari naturas, & vnam personam. Hic Leo Totilam Regem Wanda-
457 lorum, postquam de Pannonia in Italiam regressus fuisset, & per triennium Aqui-
458 legiam obsidens, cæpisset, ferro igneque omnino consumpta, Veronam, Vincen-
tiam, Brixiam, Pergamum, Mediolanum, Ticinum diripuisset, Leo Papa Sanctis-
459 simus, ne Romam veniens idem faceret, personaliter adijt ipsum, vbi circa Padum
460 morabatur: & non solum Romanam, sed totius Italiæ salutem reportauit. Et mi-
rantibus omnibus Barbaris, cur sic honorificè Totila contra consuetudinem Pa-
461 pam recepisset, & in omnib. exaudiuisset, respondit, quendam vultu terribilem Pa-
462 pæ astitisse, & mortem sibi minantem, nisi Papam in omnibus exaudiret. Vnde sta-
tim

THEODOSIVS XLVIII

425 THEODOSIVS iunior, cum Valentiniano genero suo annis viginti septem. Hic accepto Im-
426 perio statim Valentinianum amitæ suæ filium Cæsarem fecit. Gens VVandalorum ab Hi-
427 spania ad Africam transeunt & vastant : ibiq; Catholicam fidem Arriana impieta-
428 te subuertunt. Per idem tempus Nestorius Constantinopolitanus Episcopus sua perfidia molitur
429 errorẽ, aduersus quem Ephesina Synodus congregata, eius impia dogmata condemnauit. Eodem
430 tempore in Creta Diabolus specie Moysis apparens, dum Iudæos in terram promißionis per mare
431 pede sicco promitteret perducere, plurimos necauit, sed qui euaserunt ad Christi gratiam con-
432 uersi sunt. Tempore istius Vincula S. Petri instituta sunt celebrari, ab vxore eius. Hic Theodosius
433 Arcadij filius orientale regebat imperium. Qui mortuo Honorio, Valentinianum amitæ suæ fi-
434 lium, vt imperium occidentis susciperet, transmisit. His temporibus Gensericus Rex VVandalo-
435 rum ex Hispaniis in Africam veniens, pene totam ferro, flammis & rapinis crudelißime deuasta-
436 uit. Hoc sub turbine Beatißimus Augustinus septuaginta sex ætatis suæ annis, & viginti nouem
437 in Episcopatu expletis, migrauit ad Christum. Theodosius verò apud Constantinopolim mor-
438 bo correptus interijt, ibiq; sepultus est. Eo tempore Rex Hunnorum Attila dum cum Fratre suo
439 Bela intra Pannonias, Daciamq; gubernaret, Belam suum Germanum Regniq; consortem pere-
440 mit. Fultus itaq; fortißimarum gentium, quas sibi subiugauerat præsidio, ad demoliendum Ro-
441 manum Imperium contendit. Fueruntq; cum Romanis Burgundiones, Franci, Saxones, & pene
442 totus populus Occidentis : Conueneruns in Aluernia, & primum quidem Regem Burgundiæ oc-
443 currentem sibi, prostrauit. Demùm in bello ita acriter pugnatum est, qualiter vix vnquam in ali-
444 qua reperitur Historia. Cæsa sunt ex vtraq; parte centũ octoginta millia hominũ. tãtumq; sanguis
445 effusus est, vt modicus, qui ibi latebat, riuulus, de sanguine torrens effectus, traxit cadauera mor-
446 tuorum. Attila verò tanquam victus Pannoniam rediit, & maiorem exercitum colligens, cum
447 furore Italiam intrauit. Ac primum Aquileyam capiens, omnes ciuitates occupauit. Valentinia-
448 nus autem dudum per Theodosium ad occidentales partes Cæsar missus, de consensu totius Ita-
449 liæ, Imperator efficitur. Itemq; ex Decreto Theodosij Augustus appellatur.

450

MARTIANVS XLIX.

451 MArtianus & Valentinianus annis imperauerunt septem. Cuius initio Imperij Calcedo-
nense Concilium geritur, vbi Eutyches cum Dioscoro condemnatur. Huius anno etiã sexto
452 Imperij Theodericus Rex Gothorũ, cum ingenti exercitu Hispaniam ingreditur. Sancta Genouefa
claret Parisijs. Sub isto martyrisantur vndecim millia Virginum ab Hunnis apud Coloniam. Iste
453 Martianus Imperator apud Constantinopolim, facta suorum contra ipsum conspiratione, per-
emptus est. Tunc etiam ciuitas Agrippina, & omnes ciuitates supra Rhenum: nec non Parisius,
454 Rhemis, Beluacum, Ambianis : Tungris & pene omnes ciuitates Galliæ ab Hunnis siue VVan-
dalis capta & destructa sunt.

455

456

457

LEO PRIMVS L.

458 LEO primus Imperator annis septemdecim. Alexandria & Ægyptus errore Dioscori Hæ-
retici languens, immunda repleta Spiritu, canina rabie latrat. Per idem tempus apparuit
459 Hæresis Acephalorum Chalcedonense Concilium impugnantium. Hoc tempore Leo omnes ima-
gines quas in vrbe Roma inuenit, Constantinopolim deportauit, ibiq; omnes incendit. Sub isto
460 Helisæus Propheta transfertur Alexandriam, & corpus S. Marci Venetias. Istius Leonis tempore
Augustulus apud Italiam Imperij Regnum inuasit, sed Odonacer capta Ticino, & omnino igne
461 ferroq; destructa, Horestem captum in Placentia decollauit. Augustulus verò qui Imperium præ-
sumpserat occupare: & quindecim mensibus tantum Remp. gubernasset, videns quod Odonacer
462 totam Italiam occupasset, magno metu perterritus sponte purpuram abijciens, Imperialem de-

tim de Italia exiens in Pannoniam redijt. Hic etiam Leo sanctissimus Gensericum
Principem Africæ, qui cum magna multitudine Romam veniens, & ipsam pæne to-
tam vacuam inueniens, quia tam Nobiles, quam alij propter timorem suum ab Vr-
463 be fugerant, rogauit & obtinuit vt in Vrbe ab igne & cæde abstineret, qui per tre-
decim dies Vrbem spolians, per Apuliam & Siciliam ipsas vastando & homines de-
ducendo reuersus est in Africam. Illo tempore S. Paulinus Nolanæ ciuitatis Episco-
464 pus, pro cuiusdam Viduæ filio capto se tradidit, & in Africam deductus fuit. De
quo scribit S. Gregorius in Dialogo.

HILARIVS XLIX.

465 HILARIVS natione Sardus ex Patre Crispino, sedit annis sex, mensibus tribus,
diebus decem. Hic constituit, vt nullus Pontifex successorem sibi constitue-
466 ret, & fecit ad sanctum Laurentium Balneum, & Monasterium, qui etiam
467 ibidem sepultus est iuxta corpus eiusdem Martyris. Per idem tempus, vt legitur in
Historia Britonum, in Britannia regnabat Arturus, qui benignitate & probitate
468 sua Franciam, Flandriam, Norvvegiam, Daciam, cæterasque marinas Insulas sibi
469 seruire coëgit. In prælio quoque letaliter vulneratus, secedens ad curandum vul-
nera in quandam Insulam, deinceps Britonibus de vita eius vsque hodie nulla cer-
470 titudo remansit.

SIMPLICIVS L.

471 SIMPLICIVS natione Tiburtinus, ex Patre Castino, sedit annis quindecim, men
472 se vno, diebus septem, & cessauit diebus sex. Hic vir Beatissimus dedicauit Ba-
silicam S. Stephani iuxta Basilicam S. Laurentij, & Basilicam S. Martyris Bibia-
473 næ, vbi Corpus eius requiescit, cum quatuor millibus, ducentis & quinquaginta se-
474 ptem sanctorum corporibus, exceptis paruulis & mulieribus. Hic constituit ad S.
475 Petrum & ad S. Paulum, vt septem Presbyteri, per Hebdomadas manerent propter
476 pœnitentes & baptizantes, & fecit quinq; regiones Presbyteris Vrbis diuidendas,
Primam regionem ad S. Petrum; Secundam ad S. Paulum; Tertiam ad S. Lauren-
477 tium; Quartam ad S. Ioannem Lateranensem; Quintam ad sanctam Mariam maio-
478 rem. Et constituit, vt nullus Clericus inuestituras à Laico recipiat. Sepultus est in
Vaticano, iuxta corpus B. Petri Apostoli. Eo tempore fuit in Britannia Merlinus
479 Vates ex filia Regis sanctimoniali & Incubo Dæmone natos.* Nam mater ipsius
Regis Dæmone Filia, inter Monachas in Ecclesia S. Petri degebat in Vrbe Koer-
480 medin, quæ asseruit se nunquam virum cognouisse, sed quidam in specie pulcher-
481 rima ipsam frequenter deosculans, & euanescens, & rursum apparens, & eam am-
plectens grauidam reliquit, & cum Rex Britanniæ ædificium miræ magnitudinis
482 construeret, & nocte euanesceret, quod de die ædificabatur, admirans, à Magis re-
483 cepit responsum, qood ædificium non perficeret, nisi calcina misceretur sanguine
alicuius sine Patre procreati, & cum per Regnum talis quæreretur, Merlinus puer,
484 à quodam puero secum contendente, talis notificatur, & captus Magos mentitos
485 esse dixit. Et ostendens esse sub terra voragioem,* Mortem euasit.

* videtur legendum. Nam vxor ipsius Regis Demetrij vna cum filia.

* totum absorbentem.

FELIX LI.

486 FELIX natione Romanus ex Patre Felice Presbytero, de Regione Fasciolæ, se-
487 dit annis octo, mensibus vndecim, diebos octodecim, & cessauit diebus quin-
488 que. Hic fecit Basilicam S. Agapiti juxta Basilicam S. Laurentij Martyris. Hic
489 constituit Ecclesias ab Episcopo esse consecrandas. Sepultus est in Basilica S. Pauli.
490 Huius tempore venit relatio de Græcia, Petrum Alexandrinum propter hæresim
491 damnatum, ab Acatio Constantinopolitano Episcopo reuocatum. Quod S. Felix
492 grauiter accipiens, conuocato Concilio, damnauit Acatium & Petrum. Hic etiam
493 duos Episcopos quos pro prædicta caussa in Constantinopolim Legatos direxit,
qui per Imperatorem corrupti fuerant, connocato Concilio damnauit.

GELASIVS LII.

494 GELASIVS natione Afer, ex Patre Valerio, sedit annis quatuor, mensibus octo,
diebus viginti octo. Et cessauit diebus septem. Hic fecit Orationes, Tractus
& hym-

posuit Maiestatem. *Et sic Odonacer vrbem Romanam ingressus, totius Italiæ regnum habuit.*
Quod cùm per quatuordecim annos, nullo inquietante, gubernasset, ab Orientis partibus adue-
niens Gothorum Rex Theodoricus, Italiam possessurus intrauit. Per idem tempus S. Mammertus
463 *Viennensis Episcopus claruit, qui tres dies Rogationũ ante Ascensionem Domini statuit ieiunare.*
Floruit etiam his temporibus Prosper natione Aquitanicus, & B. Leonis Papæ Notarius, qui a-
464 *pud Regium Italiæ factus Episcopus, doctrina & miraculis claruit: ibiq; honorificè requiescit.*

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

ZENO LI.

455 ZENO *imperauit annis septendecim. Hic fecit leges plurimas. Leonem Augusti filium in-*
476 *terficere quærẽs, pro eo, quod mater eius alium figura similem obtulit, eumq; Leonem oc-*
cultè fecit Clericum, qui in Clericatu ad tẽpora Iustini vixit. Per idem tempus corpus B. Barnabæ
477 *Apostoli, & Euangelium Matthæi eius stylo scriptum ipso reuelante repertum est. Iste Zeno cum*
478 *Gothis fœdus pacis iniit. Theodoricus puer à Patre suo Principe Gothorum, Zenoni Imperatori in*
479 *obsidem datur. Qui Theodoricus, cum octodecim annos habuisset, misit illum cum Gothis, gente*
480 *sua in Italiam, quam Odonacer occupatam tenebat. Dum ergo Theodoricus per Bulgariam &*
Pannoniam in Italiã peruenisset, & post magnos labores, non longè ab Aquileia in vberrimis paf-
481 *cuis se & suos recrearet, Odonacer cum totius Italiæ viribus ibidem ipsum inuadens, contritus est*
482 *penitus à Theoderico; ita quod Odonacer cum paucis Romam fugiens, dum propter portarum fir-*
mationem à populo non fuisset permissus Vrbem intrare, Rauennam se recepit, quam Theodori-
483 *cus post trium annorum obsidionem peremit: & Romam veniens, cum gaudio est receptus. Post*
484 *Theodoricus omnia quietè tenens, Regis Francorum filiam duxit in vxorem. His temporibus* *Huneticus
485 * *Hurrucus Rex Africæ Arriana hæresi maculatus, plusquam trecentis Episcopis Ecclesias clausit:*
& ipsos in exilium in Sardiniam misit. Eodem tempore gens Saxonum, post multa & dura bella
486 *totam Insulam Britanniæ possedit.*

487

488

489

490

491

ANASTASIVS LII.

492 ANASTASIVS *annis viginti sex. Huius tempore * Transbamundus VVandalorum Rex* * Thrasi-
493 *in Africa Ecclesias Catholicas claudit. Centum viginti Episcopos exilio in Sardiniam* † mundus.
494 *misit. Per idem tempus Carthagine Olympius Arrianus Episcopus, sanctam ciuitatem* † relegauit.
in bal-

&hymnos, sicut Ambrosius, & Præfationem Missæ composuit: Verè dignum & iustum est: quotidiano vsui. Huius tempore facta est Inuentio Cryptæ S. Michaëlis. Inuenitur corpus S. Barnabæ, & cum eo Euangelium, quod propria manu in He-
495 braico S. Matthæus scripsit. Auitus Episcopus Viennensis Galliam defendit ab
496 Hæresi Arriana. Alias Clodoueus quicquid Galliarum sub iure Romanorum erat,
497 transtulit ad ius Francorum.

ANASTASIVS IIII.

498 ANASTASIVS natione Romanus, ex Patre Fortunato, sedit anno vno, mensi-
499 bus vndecim, diebus viginti tribus. Et cessauit diebus quatuor. Hic con-
500 stituit, vt nullus Clericus prætermitteret Officium suum ira vel rancore, præter Missam.

SYMMACHVS LIV.

501 SYMMACHVS natione Sardus, ex Patre Fortunato, sedit annis quindecim, men-
502 sibus septem, diebus viginti octo, & cessauit diebus septem. Hic constituit, omni die Dominico & in Natalitijs Sanctorum, Gloria in excelsis Deo canere, & quę
503 sequuntur, post verba Angeli addidit in eodem Hymno. Sub contentione ordinatus est vno die cum Laurentio, Symmachus in Basilica Constantiana, Laurentius
504 in Basilica sanctæ Mariæ maioris, ex qua causa separatus est Clericus, & Populus di-
505 uisus à Senatu. Et facto Rauennæ iudicio coram Theoderico Rege, electus est Symmachus & confirmatus. Clodoueus Rex Francorum à B. Remigio baptizatur,
506 qui & Parisiis regalem Ecclesiam ædificauit in honorem Apostolorum Petri & Pau-
507 li, tunc S. Genouefæ. Boëtius vir Consultus in Italia floret, qui exulatur à Theodorico Rege Italiæ, ibique libros sibi de consolatione Philosophiæ edidit. Hoc
508 tempore clarent S. Remigius. S. Maxentius Abbas, S. Leodegarius, S. Arnulphus, S.
509 Genouefa. Eo tempore Sigismundus Rex Burgundiæ ad honorem B. Mauritij, sociorumque eius, apud Agaunum ibidem quiescentium Monasterium construxit,
510 multisque possessionibus ditauit. Eodem tempore Papa Symmachus conuoca-
511 ta Synodo, ex misericordia constituit prædictum Laurentium Nucerinum Episco-
512 pum. Post paucos annos criminatur ex Inuidia Symmachus per falsos testes, & occultè reuocatur Laurentius, & iterato est diuisus Clerus. Quidam adhærebant
513 Symmacho, alij Laurentio. Sed conuocata Synodo iteratò ducentorum quinde-
514 cim Episcoporum, expurgatur Symmachus de crimine falso, & cum gloria restitui-
515 tur, Laurentius cum suis condemnatur.

HORMISDA LV.

516 HORMISDA natione Campanus, de ciuitate Freselon, ex Patre Iusto, sedit an-
517 nis nouem, diebus septendecim, & cessauit diebus sex. Hic Clerum compo-
518 suit, & Psalmos erudiuit, & Græcos reconciliauit, qui obligati fuerant vinculo a-
519 nathematis, propter Petrum Alexandrinum Episcopum. Hic postquam eleemo-
520 synas multas pauperibus erogasset, necnon & Basilicis diuersa ornamenta contulis-
521 set, apud S. Petrum trabem argenteam mille & quadraginta librorum relinquens,
522 ibidem sepultus, requiescit.
523
524

IOANNES LVI.

IOANNES natione Tuscus, ex Patre Constantino, annis duobus, mensibus octo,
525 & cessauit diebus octo, Huius tempore Francia conuertitur ad Christum. Hunc Theodoricus Rex Gothorum, qui dominabatur in Italia misit Constantinopolim ad Iustinum Imperatorem. Sed reuersum cum socijs suis carcerali angustia per-
526 emit: quod Deus paruo tempore post acriter puniuit. Nam post paucos dies est Rex extinctus, cuius animam quidam S. Eremita vidit per Iohannem Papam in ollam Vulcani proijci, Obijt autem Rauennæ in Carcere, cuius corpus translatum est Romam & sepultum in Ecclesia S. Petri.

FELIX VII.

527 FELIX natione * Sauinus, ex Patre Constantino, sedit annis quatuor, mensibus duobus,

* Samnis.

Anno Domini.

in balneis blasphemans, tribus igneis iaculis, Angelo mittente inuisibiliter, est combustus. Barna-
bas quoq; quidam Episcopus Arrianus, dum contra regulam fidei, quendam baptisans dixisset:
Baptisat te Barnabas per Filium, in nomine Patris, in Spiritu sancto, statim aqua, quæ fuerat ad
495 *baptisandum parata, nusquam comparuit. Quod aspiciens, qui baptisandus erat, abijt: & iuxta*
496 *morem fidei baptisatus est. Huic Hormisda Papa, qui Symmacho successerat, Legatos solemnes*
497 *in Constantinopolim dirigens, monuit, vt ab Hæresi Arriana discederet: Qui non solum Legatos*
498 *audire, sed nec videre volens, subitò diuino iudicio per ictum fulminis interijt.*
499
500
501
502
503
504
505
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517

IVSTINVS LIII.

518 *IVSTINVS imperauit annis nouem. Hic ardore fidei certabat, vt Hæreticos dissiparet. Quod*
audiens Theodoricus Rex Arrianus Italiæ, misit nuncios suos Constantinopolim ad Iustinum
Imperatorem, mandans, quod nisi Ecclesias Hæreticis restitueret, ipse totam Italiam deuastaret.
519 *Post Transmundus * Illericum VVandalorum regnum suscepit. Qui sacramento Transmundo* *Illyricum.
astrictus, ne Catholicis in regno suo consuleret, antequam regnum susciperet, Episcopos ab exilio
520 *reuocauit, & Ecclesias reformauit. Hic Iustinus Christianissimus Imperator, statuit, vt vbiq; Ec-*
clesiæ Hæreticorum, Christiana Religione consecrarentur. Quod cum in Italia Rex Theodoricus
Gothus, Arriana Hæresi pollutus, audisset, Ioannem Papam, & alios viros consulares, in Constan-
521 *tinopolim dirigens, comminatus est, quod nisi Arrianis Ecclesias restitueret, omnes Christianos*
per Italiam gladio perimeret. Qui à Iustino honorificè recepti, ad preces Papæ, & Nunciorum,
522 *compatiens neci Christianorum, de Ecclesiis Arrianorum supersedit. Dum verò hi in itinere de-*
morarentur, Theodoricus rabie iniquitatis stimulatus, Boëthium Senatorem, quem prius exilio
relegauerat, & alios viros Catholicos gladio trucidauit. Ioannem vero Papam, cum his quibus
523 *fuerat profectus, posteaquam redierunt Rauennã ad ipsum, carcerali angustia peremit. Sed hanc*
ipsius crudelitatem mox animaduersio diuina sequuta est Nam nonagesima die post hoc facinus
524 *subita morte defunctus est, cuius animam quidam vir sanctus Eremita vidit per Ioannem Papam*
in ollam Vulcani proijci. Ad hunc Iustinum Christianissimum misit Hormisda venerabilis Papa
in Constantinopolim S. Germanum Capuanum Episcopum, cum multis alijs personis, pro reuoca-
525 *tione Episcoporum, quos Anastasius perfidus eiecerat, quos Nuncios tunc grandi lætitia Clemen-*
tissimus Imperator suscepit. Eodem tempore B. Brigida obijt in Scotia.
526

IVSTINIANVS LIV.

527 *IVSTINIANVS imperauit annis triginta octo. Hunc Imperatorem Agapitus Papa, vir Dei*
reuocauit ab errore Eutychis. Hic leges condidit, & consummauit libros Codicem & Dige-

duobus, diebus tredecim, & cessauit diebus quinque. Hic constituit vt Infirmi ante
528 transitum suum sancto oleo debeant inungi. Hic Patriarcham Constantinopoli-
529 tanum excommunicauit.

530 BONIFACIVS II. LVIII.

531 BONIFACIVS II. natione Romanus ex Patre Figunuldo, sedet annis duobus,
liebus viginti sex, & cessauit diebus quinque. Hic constituit, vt Clerici sint
532 diuisi à Laicis in celebratione Missæ. Hic sepultus est in Ecclesia S. Petri.

IOANNES II. LVIIII.

533 IOANNES II. natione Romanus ex Patre Proiecto, de Cælio monte, Sedit annis
duobus, mensibus quatuor, diebus sex, & cessauit diebus septem Hic damnauit
534 Anthemium Arrianum Episcopum. Maurus discipulus S. Benedicti sanctitate
535 claret in Gallia.

AGAPITVS LX.

536 AGAPETVS natione Romanus, de regione Ioannis & Pauli, sedit annis duo-
bus, diebus octodecim. Hic constituit Processiones fieri in die Domini-
537 co. Hic ad Iustinianum Imperatorem in Constantinopolim veniens, defun-
ctus est, cuius corpus Romam translatum in Basilica B. Petri sepultum est.

SILVERIVS LXI.

538 SILVERIVS natione Campanus, ex Patre Hormisda, Episcopo Romano, sedit
anno vno, mensibus quinque, diebus vndecim. Hic in exilio interfectus est ab
539 Imperatore. Nam Theodora Imperatrix propter Anthemium Episcopum de Hæ-
resi condemnatum, quia ipsum restituere noluit, misit in exilium in Pontiam In-
540 sulam, ibique mortuus est.

VIGILIVS LXII.

541 VIGILIVS natione Romanus, ex Patre Ioanne, sedit annis septendecim, men-
sibus sex, diebus viginti sex, & cessauit mensibus tribus & diebus quinque.
542 Huius tempore Belisarius Patritius liberauit Romam à captione Gothorum,
& obtulit S. Petro crucem auream de Wandalorum spolijs, pensantem libras cen-
543 tum. Moritur in exilio in ciuitate Syracusis. Hic ordinauit Missam celebrari in Ec-
544 clesia ab Orientali parte. Hunc, quemadmodum & Prædecessorem suum Theo-
545 dora Imperatrix propter Anthemium Episcopum Constantinopolitanum
546 persecuta est, & de mandato ipsius ductus est Constantinopolim; vbi, cum
nollet Anthemium Hæreticum Episcopum restituere, alaphizatus, de Ecclesia
547 S. Sophiæ, in quam fugerat, extrahitur, & misso fune in collum, per totam ci-
548 uitatem à mane in vesperam tractus, in exilium missus, moritur. Hoc tempore in
549 vna Vrbe Ciliciæ constat Theophilum Archidiaconum extitisse, qui Christum &
550 ipsius Genitricem abnegando Diabolo homagium fecit, qui post per diabolum,
551 ad quod volebat, promotus, ad cor rediens, & cum fletu dura pœnitentia se affli-
gens, mediante B. Maria Virgine, veniam & gratiam recuperauit. Hic Vigilius, licet
552 malè papatum intrauit, eò quod cupidus ad Papatum, cum esset Syluerij Papæ Ar-
553 chidiaconus, propter ipsius consilium Syluerius Papa ab Imperatrice Theodora
554 exilio est relegatus, vt ei in Papatu succederet, qui tamen de facto pœnituit, pro fi-
de exilio relegatus, ibidem feliciter vitam terminauit. Huius tempore apud Con-
555 stantinopolim quinta Synodus congregata est sub Iustiniano Principe contra
556 Theodoram & omnes Hæreticos, qui beatissimam Mariam tantum hominem, &
557 non Deum & hominem genuisse affirmabant.

PELAGIVS LXIII.

558 PELAGIVS natione Romanus, ex Patre Ioanne, sedit annis quatuor, mensibus
559 decem, diebus octodecim. Hic constituit, vt Hæretici vel schismatici per sæ-
560 culares potestates punirentur. Hoc tempore B. Brandanus in Scotia clarus ha-
561 betur.

IOANNES LXVI.

562 IOANNES natione Romanus, ex Patre Anastasio, sedit annis duodecim, mensi-
563 bus vndecim, diebus viginti septem, & cessauit mensibus decem & diebus
564 tribus.

Anno Domini.

gestum. Belisarius Patricius mirabiliter de Persis triumphauit, qui de Iudea. à Iustiniano missus
ad Africam, VVandalorum gentem deleuit. Hoc tempore obsessa est Roma à Gothis vno anno cir-
528 cuitu, sed liberata est à Belisario Patricio. Arator Romana Eccesia Subdiaconus, Poëta mira-
529 bilis. qui Actus Apostolorum metricè composuit, claret. Floret Priscianus Grammaticus. His Iu-
530 stinianus abbreuiauit leges Romanorū. Huius temporibus facta est mortalitas apud Cōstantino-
polim, qua de caussa cōstituta est solēnitas Purificationis B. Mariæ, quæ dicitur Hypante dum
531 Hypantem Græcè, latinè dicitur obuiare. His temporibus apud Montē Cassinum, post solita-
532 riam & arctā vitam, in Cœnobio monastico S. Benedictus degebat. Huius Iustiniani tēporibus Resp.
533 multum prosperata est tàm in Oriente, quàm Occidente. Nam licet ipse esset circa libros & leges
intentus, per Patritium tamen Belisarium uemine, quem ad bella constituit, prosperè vbiq; ges-
534 sit. Nam postquam Persas incredibili victoria vicit, transiuit in Africam contra VVandalos, & i-
535 psis victis Romano imperio subiugauit.* Transtulitq; Italiam contra Gothos, qui eam, & etiam
536 Romam occupauerant. Transiensq; per Siciliam, venit Neapolim, sed quia ciues propter Gothos, *transiuit
537 qui intus erant, eum recipere noluerunt, ipsam paucis diebus oppugnans capit. Qui non solum in
538 in Gothos acriter desæuijt, sed etiam in ciues. Nulli enim ætati, vel sexui parcere voluit. Monaste-
riorum atq; Clericorum & aliarum Ecclesiarum bona diripuit. Tandem cum ad vrbem Romanam
539 appropinquaret, Gothi qui intus fuerant, nocturno tempore dimissis, portis vrbis apertis, versus
540 Rauennā fugerunt, ibiq; se congregātes bello campestri omnes victi sunt. Belisarius verò Patricius
541 victoria habita ad Iustinianum Cōstantinopolim rediit, Regem Gothorū secum adducendo. Iisdem
temporibus tanta fames fuit per totam Italiam, quod Matres carnes puerorum suorum come-
542 debant. Eodem tempore floret Cassiodorus Rauenna Senator, postea Monachus, ornatus scientia
543 & eloquio. Hoc etiam tempore S. Herculanus Perusinus Episcopus à Rege Gothorum capite trun-
cato moritur. Hic etiam Iustinianus, postquam mirificum templum Constantinopoli in honorē
544 S. Sophiæ, & Christi extruxit, ibidem in multa pace defunctus sepelitur.

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

tribus. Hic reparauit & restaurauit Cœmiteria SS. Martyrum. His temporibus
Fortunatus Poëta, vir egregius, & ingenio clarus, de Italia Turonis veniens, gesta
565 B. Martini conscripsit, & demum in Pictauensem Episcopum est ordinatus. Eodem
566 tempore B. Maurus, S. Benedicti Discipulus, qui de Italia Gallias venerat, post lau-
567 dabilem vitam Monasticam migrauit ad Christum, & prope Parisios quiescit tu-
568 mulatus.
569
570
571

572 ## BENEDICTVS LXV.

573 BENEDICTVS, natione Romanus ex patre Bonifacio sedit annis quatuor, men-
574 se vno, diebus octodecim, & cessauit mensibus tribus, diebus decem. Huius
575 tempore Longobardi inuaserunt totam Italiam, comitante multa fame, &
576 mortalitate, in quibus laboribus & afflictionibus idem Benedictus Papa mortuus
577 est, & sepultus in Basilica S. Petri.
578

579 ## PELAGIVS LXVI.

580 PELAGIVS, natione Romanus, sedit annis decem, mensibus duobus, diebus
581 decem. Et cessauit mensibus sex, diebus viginti sex. Hic ordinatus
582 fuit absque iussione Principis. Eo tempore Longobardi obsiderunt Ro-
583 mam. Multa vastatio ab eis in Italia fuit. Eo tempore tantæ pluuiæ fuerunt, quod
584 omninò dicerent, quod diluuium inunderet: & talis clades fuit, qualem nullus à
585 sæculo meminit audiuisse. Ab hoc B. Gregorius Constantinopolim Apocrisarius
586 directus, hortatu Leandri Hispalensis Episcopi, libros moralium in Iob com-
587 posuit.
588
589

590 ## GREGORIVS LXVII.

591 GREGORIVS, Doctor, natione Romanus sedit annis tredecim mensibus sex,
592 diebus decem. Cœpit quarto Idus Martij, & cessauit Episcopatus mensibus
quinque, diebus sedecim. Hic Doctor diuinarum Scripturarum sollertissi-
593 mus, inquisitor mansuetus. Hic composuit Homilias numero quadraginta, Iob &
Ezechielem exposuit. Registrum Pastoralē, Dialogum & multa alia bona fecit. Hic
594 in propria domo fecit Monasterium. Merito terrestris Angelus vocatur, quia
cælestem vitam duxit in terris. In singulis Ecclesiæ Romanæ Vrbis in remissio-
595 nem humani generis, singulis diebus quadragesimæ constituit fieri Stationes, de-
uotioni fidelium celebrandas; & ne erroris antiqui semen de cætero pullularet,
596 imaginibus Dæmonum, capita & membra fecit generaliter amputari, vt per hoc
extirpata radice hæreticæ prauitatis, palma Ecclesiasticæ veritatis plenius exaltare-
597 tur. Et addidit in Missa: *DIESQVE NOSTROS IN TVA PACE DISPONAS.*
Et composuit multos libros. Et fecit supra Corpora Apostolorum Petri & Pauli
598 iugiter celebrari à Papa siue à Cardinalibus. Hic constituit per septiformem Lita-
niam placare iram Dei. Septiformis autem ideo dicta est, quia in primo Choro
599 fuit omnis Clerus, in Secundo omnes Abbates cum Monachis, In Tertio omnes
Abbatissæ cùm Congregationibus, In Quarto omnes Infantes, In Quinto omnes
600 Laici, In Sexto vniuersæ viduæ, In Septimo omnes coniugatæ. Hic primus Ponti-
ficum *SERVVS SERVORVM DEI*, se scripsit.

601 *Quod sequitur paulo minutiore charactere, verum eadem manu scriptum est, idq; separatim.*

602 Vnde babentur versus apud gloss. 1. q. 7. c. Quoties.

Seruierāt tibi Roma prius Domini Dominorum,
603 Seruorum serui nunc tibi sunt Domini.
Roma vetusta fuit, sed nūc noua Roma vocatur,
Eruta ruderibus culmen ad astra fero.

SABI-

565
566
567
IVSTINVS LV.

568 IVSTINVS imperauit annis vndecim. Narses Patritius, postquam Iustino Augusto Regem Ge-
thorum in Italia superauit, Sophia Augusta Iustini coniugis minis perterritus, ad Longobar-
569 dos se contulit, eosq; in Italiam introduxit. Nam cum gens Lombardorum habitaret in Panno-
nia, Narses cum * Alburaa, qui tunc fuit Rex ipsorum, & cum Rotario su. cessore ipsius, sic facti * Arbura.
570 sunt amici, quasi essent Germani, & inierunt consilium, quomodo Regnum Italicum à Iustino Im-
peratore, & eius successoribus possent eripere, quod factum est, & absolutum est regnum Itali-
571 cum à iugo Constantinopolitano. Et ab illo tempore Romani per Patritios cœperunt dominari. Et
factum est regnum Italia habitatio Lombardorum; qui Mediolano, Ticino, Brixia, Pergamo depo-
572 pulatis, ibidem prius habitare cœperunt. Post Rotarium regnauit Gisulphus & Erberectus. Cui
Erberecto successit Rex Lubrandus: & Lubrando successit Rex Guimandus, & eius filius Romual-
573 dus Samnitibus imperabat. Istis temporibus Lombardi, licet essent baptisati, nihilominus cole-
bant Idola, sicut arbores: & etiam more bestiali simulacrum viperæ: à quo errore vir sanctus Bar-
574 batus nomine Beneuentinus Episcopus, ipsos retraxit. Nam & arborem quam colebant, succidit,
& simulacrum viperæ aureum in calicem commutauit. Post in Lombardorum regno successit
575 Astulphus Rex, contra quem venit Rex Pepinus ex Francia, vocatus per Papam, sicut ostenditur,
vbi agitur de Pepino. Istius Romualdi temporibus corpus B. Bartholomæi de India primò peruenit
576 in Insulam Liparim, post Beneuentum translatum est. Huiusmodi tempore Armeni Christianam
fidem receperunt. Eo tempore Lombardi comam capitis tondebant, & hoc à ceruice vsq; ad occi-
577 pitium. Nam ceruicem vsq; ad occipitium radentes nudabant, Capillos à facie vsq; ad os dimissos
habebant. Vestimenta eis erant larga & longa, & maximè linea: qualia Frisones habere solent,
Caligæ verò erant pendentes vsq; ad pollicem: laqueis corrigiarum hinc inde ligata.

LIBERIVS LVI.

578 LIBERIVS imperauit annis septem. Tempore huius Lombardi Italiam magna manu cepe-
579 runt, & depopulati sunt eam Gothi, qui erant Pagani & Hæretici; facti sunt Christiani.
580 Hic Christianissimus, & in pauperes pijssimus Thesauros Palatij pauperibus erogabat. Et cum i-
581 psum Augusta, eo quod omnes Thesauros pauperibus erogaret, tanquam * dispensatorem Reipub. * dissipato-
582 argueret, respondit: Confido in Domino, quod fisco nostro non deerit pecunia: si de his, quæ nobis rem.
583 Dominus contulerit, eleemosynas faciendo, conquiramus in cælo thesauros. Et cum transiret per B. Gregorius
584 quoddam Palatium Imperiale, vidit in pauimento tabulam marmoream, in qua erat crux scul- Turonensis
pta. Cumq; illam tabulam fecisset leuari, dicens indignum crucem pedibus conculcari, qua in pe- histor. Fran-
ctoribus & frontibus hominum debet esse, appa- cor. lib. 8. c.
ruit sub illa alia tabula, eodem modo cruce scul- 19.
pta. Cumq; & illam leuari fecisset, apparuit
tertia tabula consimilis. Et cum Imperator ad-
mirando & illam leuari fecisset, inuenit infi-
nitum thesaurum.

585
MAVRITIVS LVII.

586 MAVRITIVS imperauit annis viginti.
587 Eo tempore S. Gregorius insignis habe-
588 tur. * Assathes aduersus Romanos dimicantes, * Arsaces.
589 auro magis, quam ferro pelluntur. Hic fuit vir
590 fide Catholicus, & Reipubl. satis vtilis: qui Per-
591 sas & Armeniam prælijs, incendijs, captiuitate hominũ, primo Imperij eius anno per Præfectũ suum
592 debellauit. Huius tempore B. Gregorius Archidiaconus in Papam eligitur, & ipse imperialibus li-
593 teris suum firmauit assensum. Eo tempore in Saphet non longè à Ierusalem tunica Domini * incon- * inconsutili-
594 sumptilis inuenta, ab Episcopis Gregorio Antiocheno, Thoma Ierosolymitano, & ab alijs in arca lis.
595 marmorea & delata est in Ierusolem. Anno decimo quarto Mauritij B. Gregorius misit in An-
596 gliam Augustinum Monachum, pro cõuersione Saxonum, qui de nouo Britanniã intrauerant. Nã
597 Britones diu ante Christiani fuerunt. Tandem Imperator Mauritius cum B. Gregorio Papa dis-
598 cordabat plurimum, adeò vt post multas detractiones, quas Papa faciebat, etiam * sibi mortem * ei.
599 minitaretur. Apparuit autem Romæ tunc quidam vir in Monastico habitu euaginatum habens
600 gladium, per ciuitatem transeundo clamans: Mauritium eodem anno gladio periturum. Quod
601 Imperator percipiens, de malis suis pœnitens, per se & per alios Deum orauit, vt hanc sententiam
602 retractaret. Hic gestis audiuit in somno vocem dicentem: Vis vt hic, aut in futuro iudicio tibi par-
cam? Et Imperator respondit. Amator misero-
rum Deus, hic mihi redde malum meum, vt in
futuro

PHOCAS LVIII.

603 PHOCAS imperauit annis octo. Iste seditio-
ne Im-

Anno Domini.

SABINIANVS LXVIII.

604 SAVINIANVS sedit anno vno, mensibus quinque, diebus nouem, & cessauit
605 mensibus vndecim & diebus viginti vno. Hic constituit vt horæ diei per
Ecclesias *psallerentur. Hic cum B. Gregorio Papa post mortem derogaret, &
maximè ipsius liberalitati; & propter hoc egenis manum adiutricem subtraheret,
S. Gregorius ipsum ter per visum pro culpa redarguens, & quarto cum se nollet
corrigere, in capite percussit, quo tactu etiam euigilans vexatus in capite, expirauit.

* pulsarentur

BONIFACIVS LXIX

BONIFACIVS III. natione Romanus, sedit mensibus octo, diebus viginti o-
606 cto. Hic constituit vt *viridus pannus supra Altare poneretur.

* nitidus.

BONIFACIVS. III. LXX.

607 BONIFACIVS IV. natione Marsorum de Ciuitate Valeria ex Patre Ioan-
ne* Mendico, sedit annis sex, mensibus octo, diebus duodecim. Et cessauit
mensibus septem, diebus viginti quinq; Hic obtinuit ab Augusto Phoca Im-
608 peratore, vt Ecclesia B. Petri Apostoli caput esset omnium Ecclesiarũ quia Constan-
tinopolitana Primam omniũ Ecclesiarũ se scribebat. Iste Bonifacius Papa & Chri-
stiani, templum, quod dicitur S. Maria rotunda, ibi multotiens à Dæmonibus per-
609 cutiebantur Christiani, rogauit Imperatorem Phocam, vt condonaret ei hoc
templum: Ita mirabiliter dedicatum ad honorem Cybeles Matris Deorum, &
610 Neptuni Dei marini in Calend. Nouembrium, vt ipse posset dedicare illud ad ho-
norem B. Mariæ Virginis, & omnium Sanctorum, quod Cæsar ei concessit, & ipse
Papa cum Romano populo in die Kalendarũ Nouemb. illud dedicauit, & statuit vt
611 in isto die Romanus Pontifex celebraret ibi Missam, & Populus accipiat Corpus
& sanguinem Domini nostri Iesu Christi, sicut in die Natalis Domini, & in isto die
Omnes sancti cum Virgine Matre Christi Maria habeant festiuitatem cum omni-
612 bus cælestibus Spiritibus, & omnis populus Christianus. Defuncti verò habeāt per
Ecclesiam totius mundi Sacrificium sequenti die, pro Redemptione animarum.

* Medico.

DEVS DEDIT LXXI.

613
614 DEVS dedit, natione Romanus, ex Patre Stephano Subdiacono, sedit annis
615 tribus, diebus viginti, & cessauit mensibus tribus & diebus sexdecim. *Hunc
dum quidam oscularetur Leprosus, statim à lepra mundatus est.

* Hic dum quendam oscularetur leprosum.

BONIFACIVS LXXII.

616
617 BONIFACIVS V. natione Campanus, de Ciuitate Neapoli, sedit annis quinque
618 diebus tredecim. & cessauit mensibus sex, diebus sexdecim. Hic constituit vt
619 fures Ecclesiarum essent anathematizandi, & vt testamentum valeret Princi-
620 pis iussione, & vt Acolytus reliquias Martyrum non audeat leuare.
621

HONORIVS LXXIII.

622 HONORIVS I. natione Campanus, ex Patre Petrino Mocorsi, sedit annis duo-
623 decim, mensibus vndecim, diebus septendecim. & cessauit mensibus septem
624 & diebus octodecim. Hic constituit, vt omni Sabbatho ad S. Petrum proce-
625 derent Litaniæ. Hic etiam Clerum salubriter erudiuit, ac super Eleemosynas,
626 quas quotidie pauperibus distribuebat larga manu, multas Ecclesias, auro, argen-
627 toque decorauit. Hic Sepultus est apud S. Petrum.
628
629
630
631
632
633
634

SEVERINVS LXXIV.

635 SEVERINVS, natione Romanus, ex Patre Abieno, sedit anno vno, & cessauit
mensibus quatuor, & diebus viginti octo. Hic Pontifex Sanctus & benignus,
fuit

ne Imperator factus, Mauritium Augustum no-
bilem, & multos interfecit. Prælia quoq; gra-
uißima aduersus Regem Persarum exercuta-
604 tus est, quibus Romani fortiter debellati, pluri-
605 mas Prouincias, & ipsam Ierosolymam domi-
606 ferunt. Hic concessit B. Bonifacio IV. Pontifici
607 Romano templum, quod Pantheon dicebatur,
608 vt consecraretur in honorem B Mariæ & om-
609 nium Martyrum. Priscus autem Phocæ homi-

futuro parcat. Post Mauritius in Oriente con-
stitutum, cum Milites suos à furtis & rapinis
cohiberet, nec tamen eis stipendia consueta da-
ret: milites prouocati Phocam super se, contra
Mauritium in Cæsarem creauerunt. Quo au-
dito, Mauritius in Insulam quandam fugit, ibi-
que cum vxore, & duobus Filijs per Phocam in-
teremptus est. Hic primus ex Græcorum gente
Romanum possedit Imperium.

610 cidia non sustinens, ad Heraclium in Africam mittit, vt Heraclium filium suum contra Phocam
611 mitteret: quod & factum est. Nam Heraclius nauigio veniens, Phocam vicit.

HERACLIVS LVIII.

612 HERACLIVS, cum Constantino Filio suo imperauit annis triginta & vno. Huius tempore
*Sebustus Gothorum gloriosißimus Princeps, plurimas Romanorum ciuitates sibi rebel- *Sisebutus
613 lantes subiecit: & Iudæos regni sui subiectos ad fidem Christi conuertit. Tertio anno Im-
614 perij huius Heraclij, Cosdroes, Persarum Rex, multam partem Romanæ Reipubl. capit, deuasta-
uitq; Ierosolymam, & venerabilia loca incendit. Qui populorum captiuans copias, vna cum Pa-
615 triarcha Zacharia, & pretioso ligno S. Crucis in Persidem duxit. Anno autem Heraclij duodeci-
mo Cosdroes Rex Persarum interemptus est per Heraclium. Et tunc populus à Captiuitate libe-
616 ratus, cum S. Cruce est reuocatus. Eodem tempore Mahometus Propheta Saracenorum surrexit.
Fuit autem magus. Et quia epilepticus, ne perciperetur, dicebat se tunc loqui cum Angelo,
617 quotiescunq; caderet. Et de principatu latronum peruenit ad regnum. A quodam etiam Mona-
cho Apostata, nomine Sergio, informabatur. Hic Heraclius deuicta Perside, cum gloria rediens,
618 Zachariam Patriarcham, & omnem populum Christianum captiuum Ierosolymam reduxit:
& sanctam Crucem, quàm à Cosdroe receperat, portans, ornatus regio schemate, dum per por-
619 tam, per quam Christus baiulans crucem ad paßionem exiuit, intrare vellet, Porta diuinitus
620 clauditur, eiq; humiliato rursum ad intrandum aperitur. Et ita cruce reuelata, celebritatem Ex-
altationis ipsius statuit fieri annuatim. Hoc tempore floret Isidorus Hispalensis Episcopus, B. Le-
621 andri successor. Hic vir eruditißimus Etymologiarū librum composuit; Chronica etiam à tempore
*Ieronymi vsq; ad obitum suum conscripsit. His temporibus floruit S Gallus Abbas in Alemannia S. *Iouiniani.
622 Colūbani disci, ..lus. Anno Imperij Heraclij quinto decimo Saracenos, qui hactenus sub regno Per-
sarum fuerant, Heraclius ipsos deuictos, Romano reddit Imperio. Hoc tempore Mahomet Prin-
623 ceps Saracenorum moritur, post quem * Ebier principatur. Heraclius autem cum esset Astrono- *Ebuzes
mus, vidit in astris regnum suum à circumcisa gente esse vastandum: propter quod mandauit Re-
624 gi Francorum, vt omnes Iudæos in regno suo præciperet baptisari; quod & factum est. Verum post
625 inter Romanos & Saracenos bellum implacabile oritur, adeò quod Heraclius timens de Cruce
Domini, ipsam de Ierusalem Constantinopolim transtulit. Cuius magna pars post, Anno Domini
626 Millesimo, ducentesimo quadragesimo septimo, ad instantiam Christianißimi Lodoici Regis Fran-
corum, Parisios est translata. Eo tempore S. Aurea claret. Anno Heraclij vicesimo octauo, Sarace-
627 ni, qui sibi rebellauerant, destructa Hierosolyma, Antiochiam capiunt. Demum Heraclius Hydro-
picus effectus, moritur Monothelitarum hæresi maculatus, quæ negat in Christo fuisse duas vo-
628 luntates. Nam ex quo crucem Domini in Hierusalem portauerat, in partibus illis fuerat com-
moratus; Et cum Patriarcha Iacobitarum de fide disceptans, ab ipso decipitur. Iacobitæ verò sunt
629 Christiani, quos Apostolus Iacobus ad fidem conuertit, sed male de fide sentiunt.

630

631

632

633

634

635

fuit amator Cleri, & pauperum. Res & possessiones Ecclesiarum ampliauit, sepultus est apud S. Petrum.

IOANNES IV. LXXV.

636 IOANNEs IV. natione † Dalmata, ex Patre * Veneratio Scholastico, sedit anno
vno, mensibus nouem, diebus octodecim & cessauit mensibus †........ diebus — † Dalmatia. * Venantio. † nouem.
octodecim. Hic thesauris Ecclesiæ distractis, multa millia hominum per Istriam
637 & Dalmatiam à seruitute redemit. Sepultusque est in Ecclesia S. Petri.

THEODORVS LXXVI.

638 THEODORVS natione Græcus, ex Patre Theodoro Episcopo, de ciuitate Ieru-
639 salem, sedit annis sex, mensibus quinque, diebus octo, & cessauit diebus
640 quinquaginta duobus. Hic constituit benedictionem Cerei in Sabbatho
641 sancto. Hic librum pœnitentialem composuit. Huius tempore Paulus Constanti- — * Pyrrhi.
nopolitanus Episcopus, * Puri successor, non tantum vesana sua doctrina, sed etiam
642 aperta persecutione Catholicos cruciat. Apocrisarios etiam Romanæ Ecclesiæ, qui
643 ad eius correctionem missi fuerant, quosdam carceribus, quosdam verò verberi-
644 bus affecit. Vnde & ipsum sicut antecessorem suum Papa damnauit.

MARTINVS LXXVII.

645 MARTINVS de ciuitate Tiburtina Prouinciæ Thusciæ, sedit annis sex, mense
546 vno, diebus viginti septem, & cessauit diebus viginti octo. Hic dum cele-
647 braret Missam, Spatarius Olympij missus est ad occidendum eum: qui le-
uando gladium, statim cæcus effectus est. Hic celebrauit Romæ Concilium, vbi da-
648 mnauit praui dogmatis assertorem Paulum Constantinopolitanum, falsi nominis
649 Patriarcham. Propter quod Constantinus Imperator ipsum Constantinopolim
650 euocauit, & inde in exilium Chersonam missus, ibi ad Christum feliciter migrauit.

EVGENIVS LXXVIII.

651 EVGENIVS I. natione Romanus, de Regione Auentina, Clericus à cunabilis, ex — * Rufino.
Patre * Rusiano, sedit annis duobus, mensibus octo, diebus viginti duobus, &
652 cessauit mense vno, diebus viginti octo.

VITALIS LXXIX.

653 VITALIS natione Signensis, Prouinciæ Campaniæ, ex Patre Anastasio, sedit
654 annis octodecim, mensibus sex, & cessauit mensibus duobus, diebus trede-
655 cim. Hic cantum Romanorum composuit, & dulci sono & organo concor-
656 dauit.
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670

THEODATVS LXXX.

671 DEODATVS natione Romanus, ex Monacho, de Patre Iobiano, sedit annis
672 quatuor, mensibus duobus, diebus quinque, & cessauit mensibus quatuor,
673 & diebus quindecim.
674

DONVS LXXXI.

675 DONVS natione Romanus, ex Patre Mauritio, sedit anno vno, mensibus quin-
676 que, diebus decem. Et cessauit mensibus duobus, diebus quindecim.

Hic

636
637
638
639
640
641
642

CONSTANTINVS III. LX.

643 CONSTANTINVS III. in Italia cum Fratre eius* Iradona imperauit annis viginti septem. * Heraclio-
644 Iste filius Eraclij in Sicilia interfectus est. Sub hoc plurima pars Resp. à Saracenis desolata ne.
est, Pessimus enim omnibus fuit. Nam Martinũ Papam interfecit. Insuper veniẽs Romam,
645 deposuit quidquid erat ad ornatum ciuitatis Romæ, & asportauit secum in Siciliam. Anno Con-
646 stantini sexto Saraceni Africam occupant. Hic Constantinus a Paulo Constantinopolitano de-
647 ceptus, exposuit typum contra fidem Catholicam: nec vnam, nec duas voluntates in Christo esse
648 confitendas. Ob hoc Martinus Papa Concilium faciens ducentorum Episcoporum, anathematisa-
uit* Tynum, Sergium, Paulum quoq; præsertim errorũ Inuentorem. Hac de caussa Papa Marti- * Tirium.
649 nus, de mandato Constantini Imperatoris, capitur, & tandem Chersona, vbi & S. Clemens Papa
650 relegatus fuerat, in exilio moritur. Eodem tempore S. Iudocus, Regis Britanniæ filius, regno &
651 mundo relicto, Eremita effectus in Pago Pontino requieuit in Christo. Hic Constantinus Impe-
rator multos Orthodoxos verberibus & exilijs condemnauit, eò quod heresi suæ acquiescere
652 nollent. Propter quod cum apud Constantinopolim penè omnibus esset exosus, ad Italiam nauiga-
653 uit, volens ipsam eripere de manibus Lombardorum, & ibi residere. Et cum ad Beneuentanorum
654 fines accessisset, Grimaldus eiusdem prouinciæ dux, fortiter resistendo, ipsius exercitum debella-
655 uit. Cernens igitur quod ibi non proficeret, Romam perrexit. Cui sexto ab Vrbe milliario Vita-
lianus papa reuerenter occurrit, & eum ad B. Petri basilicam cum populi frequentia perduxit.
656 Et cum in Vrbe per duodecim dies resedisset, magna ductus cupiditate, varia ornamentorum ge-
657 nera ex ære & marmore, quibus Vrbs ornabatur, in Tiberim vexit, vt in Constantinopolim
658 transferret. Inter quæ Basilicam Dei Genitricis & Martyrum, quæ olim Pantheon dicebatur, æ-
659 reis tabulis * discooperuit: Igitur à Roma digressus, cum in Siciliam nauigasset, in Balneo à suis *coopertam
occiditur. Post decessum milites quendam Armenum, nomine Mezentium in Imperatorẽ creaue-
660 runt. Sed cum multò post Constantinus, Constantini filius ibidem nauigio veniens, & imperialem
661 purpurã sumpsit, & Mezentium cum interfectoribus patris sui morte turpissima, condemnauit.
662 Hoc tempore Humarus princeps Saracenorum, in loco vbi prius fuerat templum Iudæorum,
663 quod Vespasianus destruxerat, templum quod nunc est in Ierusalem extruxit, in quo adorant
Saraceni.
664
665
666
667
668
669
670

CONSTANTINVS IV. LX.

671 CONSTANTINVS IV. filius Constantini imperauit annis septendecim. Huius tempore
672 Saraceni Siciliam inuadunt, & cum spolijs multis recedunt. Istius etiam tempore quin-
673 ta Synodus celebratur Constantinopoli, contra Gregorium Patriarcham ducentorum &
674 octo Episcoporum. Hic fuit fide Catholicus & modestus, sapienti quoq; vsus consilio, cum Arabi-
675 bus, qui Damascum inhabitabant & cum Bulgaris pacem firmissimam fecit. Restaurauit etiam
676 Ecclesias, quæ per Hæreticos destructa fuerant à temporibus Eraclij proaui sui. Insurrexit

Hic decorauit illum locum ante Basilicam S. Petri, qui dicitur Paradisus.

AGATHO LXXXII.

677 AGATHO natione Siculus, sedit annis duobus, diebus tribus, mensibus sex, &
678 cessauit anno vno, mensibus septem, diebus quindecim. Hic dum quodam
679 leprosum oscularetur, statim mundatus est. Huius tempore Rauennata Ec-
680 clesia, quæ diu sedi Apostolicæ rebellis fuerat, ad obedientiam redijt.

LEO LXXXIII.

681 LEO II. natione Siculus, ex Patre Paulo, sedit mensibus decem, diebus septen-
decim, & cessauit mensibus vndecim, dieb. viginti duobus. Hic constituit pa-
cē dari in Ecclesijs totius Christianitatis fidelibus, post Agnus Dei. Hic fuit elo-
quentissimus, in diuinis scripturis sufficienter instructus, Græca Latinaque lingua
eruditus, erga inopum prouisionem non solùm mentis pietate, sed etiam studij
labore sollicitus. Huius tempore, procurante Deo & labore ipsius, Ecclesia Rauen-
nata posuit se sub Ordinatione sedis Apostolicæ, vt defuncto Archiepiscopo, qui
electus fuerit iuxta antiquam consuetudinem, veniat ad Romanam curiam ordi-
nandus. Hic fecit constitutionem, vt qui ordinandus fuerit Archiepiscopus, nulla
consuetudine pro vsu pallij, aut diuersis officijs aliquid Ecclesiæ persoluere debeat.
Hic sepultus est in Basilica B. Petri Apostoli, & ipsius festum fit in Vigilia Aposto-
682 lorum Petri & Pauli.

BENEDICTVS LXXXIV.

683 BENEDICTVS II. natione Romanus, ex Patre Ioanne, sedit mensibus decem,
diebus duodecim, & cessauit mensibus duobus, diebus quindecim. Hic ab
684 Imperatore factus est Papa.

IOANNES LXXXV.

685 IOANNES V. natione Syrus, ex ciuitate Antiochia, ex Patre Habundo, sedit anno
vno, diebus decem, & cessauit diebus duobus.

CONO LXXXVI.

686 CONO natione Romanus, de Regione Cælij montis, ex Patre Benedicto, sedit
mensibus vndecim, diebus nouem, & cessauit mense vno, & diebus viginti
687 octo.

SERGIVS LXXXVII.

* Antiochena 688 SERGIVS natione Syrus, de regione * Antiochiæ, ex Patre Tiberio, sedit annis
689 nouem, mensibus octo, diebus viginti tribus, & cessauit mense vno, diebus vi-
690 ginti. Hic constituit, vt AGNVS DEI ter cantetur in Missa in fractione Dominici
691 corporis. Hic Deo sibi reuelante in Sacrario S Petri inuenit capsam argenteam in
692 loco obscurissimo, multæ annositatis, ita vt argentea non appareret, in qua Sigil-
693 lum erat expressum, quo ablato, inuenit crucem pretiosis lapidibus ornatam, & in-
694 effabilem portionem crucis Dominicę interius repositam, quæ in die S. Crucis ado-
*Wirtzburg. 695 ratur. Corpus etiam I. Leonis Papæ Deo reuelante transtulit: apud * Visemburch,
696 Ostrofranciæ S. Chilianus cum socijs suis martyrio coronatur.

697 LEO III. LXXXVIII.

698 LEO III. Natione Romanus, ex Patre Nicolao Diacono, sedit annis duobus,
699 mensibus duodecim. Hic per Patricium Romanorum factus est Papa.

700 IOANNES LXXXIX.

701 IOANNES VI. natione Græcus ex Patre Patrono, sedit annis tribus, mensibus
702 duobus, & diebus viginti tribus, & cessauit mense vno, diebus nouemdecim.
703 Hic coronatur martyrio, sepultus est in Ecclesia S. Sebastiani ad Catacumbas.

IOANNES VII. XC.

704 IOANNES VII. natione Romanus, ex Patre Gregorio, sedit annis duobus, mensi-
705 bus septem, diebus septendecim, & cessauit mensibus nouem.

706 SISINNVS XCI.

SISINNVS natione Romanus, ex Patre * Tresmundo, sedit diebus viginti, & ces-
* Cresimūdo. 707 sauit mensibus duobus. Huius tempore maximum Schisma fuit.

CON-

etiam contra Monothelitas, quos Pater & Auus protexerant: Satagens eorum opiniones delere,
pro quo & sextam Vniuersalem Synodum congregauit Constantinopoli, ducentorum octua-
677 *ginta nouem Episcoporum; Qua Synodus in vno Domino nostro Iesu Christo duas Naturas, &*
duas voluntates declarauit. Huius Anno primo, Grimualdus Longobardus, Rex Beneuentanorum,
678 *cum nono die post phlebotomiam, accepto arcu columbam percutere nisus est, vena brachij ipsius*
disrupta est, & superponentibus Medicis venenata medicamenta, defunctus est. Huius tempori-
679 *bus pestilentia Ticinam ciuitatem adeò depopulata est, vt hominibus per fuga montium fu-*
680 *gientibus, herba nascerentur, atq; frutecta. Mortuo autem apud Constantinopolim Orthodoxo*
681 *Augusto, Filius eius Iustinianus sibi successit in Imperium.*

682

683

684

685

686

687

688

IVSTINIANVS LXII.

689 I*Vstinianus, imperauit annis decem, Iste contraxit pacem cum Saracenis decennio terram a-*
690 *reg. Hic bonus, prudens & largus, Romanum imperium auxit nimis, cuius gesta leguntur in*
Pantheon, & condidit multas leges, & Ecclesiastica officia multum honorauit. Sed circa fi-
nem suum sextam Synodum, quam Pater suus fecerat, infirmare nititur, & Sergium Papam in
691 *hoc sibi resistentem frustra turbare molitur, Anno igitur suo decimo, Leo Patritius Iustinianum*
regno priuat, eumq; naso & lingua priuatum in exilium Chersonam relegat. Hoc tempore Be-
692 *da venerabilis Presbyter claret.*

693

694

695

696

LEO II. LXIII.

697 L*EO II. imperauit annis tribus. Huic Tiberius ab Imperio pulso, nasum abscidit, eoq; in ex-*
698 *ilium in Chersonam retruso, imperauit pro ipso. Hoc tempore Schisma magnum fuit. Nam*
699 *Synodus Aquileia facta, quintam Vniuersalem Synodum à Iustiniano primo, & Vigilio*
Papa Constantinopoli celebratam, suscipere noluit: quod Sergius Papa ad concordiam reduxit.

700

TIBERIVS LXIIII.

T*iberius, imperauit annis septem. Huius tempore Gizilphus, Dux Beneuentanus Italiam*
701 *deuastauit. Tempore huius Tiberij, cum Iustinianus in exilio Chersona positus, populo*
702 *publicè assereret, se adhuc Imperium resumpturum; & Populus zelo Augusti ipsum interficere*
703 *intenderet, fugit ad Principem Turcorum, qui sibi Germanam suam tradidit in vxorem, eiusq;*
704 *fretus & Bulgarorum auxilio, imperium recuperauit, Leonemq; & Tiberium Imperij occupato-*
res iugulat, tantam in aduersarios vltionem exercens, vt quoties sibi à naso præciso guttam
705 *defluentem rheumatis detergeret, penè toties aliquem aduersariorum occideret.*

706

IVSTINIANVS.

707 I*Vstinianus, imperauit annis sex. Iste est idem qui supra priuatus fuerat Imperio. Sed quia*

CONSTANTINVS XCII.

CONSTANTINVS natione Syrus, ex Patre Ioanne, sedit annis septem, diebus
708 quindecim, & cessauit diebus quadraginta. Sepultus est in Vaticano S.Petri.
709 Hunc Iustinianus Imperator ad se venire Constantinopolim fecit, ac solemniter
710 ipsum recipiens, vt die Dominica in Ecclesia S. Sophiæ celebraret, rogauit, com-
711 munionem de manibus ipsius accipiens ac vultum in terram proiiciens, vt pro suis
712 peccatis Dominum exoraret, postulauit, cuncta priuilegia Romanæ Ecclesiæ reno-
713 uando. Hic etiam Philippum Imperatorem denunciauit Hæreticum, eò quod San-
714 ctorum imagines deleuerat.

GREGORIVS II. XCIII.

715 GREGORIVS II. natione Syrus, ex Patre Ioanne, sedit annis sexdecim, mensibus
716 octo, diebus viginti, & cessauit dieb. triginta quinq;. Hic constituit quintam
717 feriam per totam Christianitatem in tota quadragesima ieiunari, & Missarum
718 celebritatem. Huius tempore Bonifacius Episcopus gentem Germanorum ad
* Petronax.
719 Christum conuertit. Huius tempore *Patronas ciuis Brixianus diuino instinctu, &
720 Gregorij Papæ hortatu animatus, Cœnobium S.Benedicti apud Castrum Cassinum
721 laudabiliter reædificauit, quod plusquam 100. annis à primo tempore Lon-
722 gobardorum desolatum fuerat. Quidam scribunt, quod hoc tempore S. Ægidius,
723 Græcus natione, venerit in Prouinciam. Hic Gregorius Papa prædictum Bonifa-
724 cium à Britannia venientem Episcopum consecrat, & per ipsum verbum Dei in
725 Germania prædicat: qui post Archiepiscopus Moguntinus factus, cum in Frisia
*Fuldense.
726 prædicaret, Martyrio coronatur, & transfertur ad *Vuldense Cœnobium, quod ipse
727 construxerat. Hic etiam cum Leo Imperator congregatis imaginibus Christi & B.
728 Virginis, & aliorum Sanctorum in ciuitate Constantinopolitana igne cremari ius-
729 sisset, idem ipsi facere præcipiens, non solum facere renuit, sed Imperatorem pro i-
pso facto anathematizauit.

GREGORIVS III. XCIV.

730 GREGORIVS III natione Romanus, ex Patre Marcello, sedit annis decem, men-
731 sibus octo, diebus viginti quatuor, & cessauit diebus nouem. Hic adiunxit in
732 secreta. *Quorum solennitas hodie in conspectu Maiestatis tuæ celebratur, Domine*
733 *Deus noster, in toto orbe terrarum, &c.* Et fecit recedere totam Italiam à potestate Leo-
734 nis Hæresiarchæ, ob depositionem Imaginum. Huius tempore Alebrandus, Rex
735 Longobardorum Romam obsedit. Sepultus est in Vaticano, in Ecclesia S.Petri.
736 Hic Gregorius, cum Leonem Imperatorem de depositione Imaginum Christi, &
737 Sanctorum incorrigibilem vidisset, Romam, Italiam & Hesperiam totam ab eius
738 iure discedere fecit, & vectigalia interdixit. Synodumque pæne mille Episcoporum
739 Romæ celebrando venerationem Sanctarum Imaginum confirmat, & violatores
generali sententia anathematizat.

ZACHARIAS XCV.

740 ZACHARIAS natione Græcus, ex Patre Polycronio, sedit annis decem, men-
741 sibus duobus, diebus quindecim. Et cessauit diebus duodecim. Hic fecit
742 pacem cum Longobardis. Hic Dialogorum libros de Græco in Latinum transtu-
743 lit,. Hic Carolomannum Francorum Regem, Fratrem Pepini, fecit fieri Clericum,
744 & misit eum in Cassiniense Monasterium, vt Monachus fieret. cui Monasterio et-
745 iam dona plurima cum priuilegio sedis Apostolicæ contulit. Huius admonitione
746 Erachis Rex Longobardorum, cum vxore & filijs, relicto mundo, Monasticum in-
747 dutus est habitum. Ad hunc Papam Monachi Cœnobij Cassinensis, adiuncto sibi
748 Carolomanno Romam venerunt, rogantes Papam, vt literas Regi Francorum Pe-
649 pino dirigeret, quatenus corpus B.Benedicti, quod Monachi Floriacenses furtim
750 habuerant, loco Cassinensi restituerent: Quod Rex Pepinus eum mandasset Mo-
nachis Floriacensibus, ieiunantibus & flentibus, nuncij, qui corpus auferre debue-
rant, percussi sunt cæcitate, & hoc cognito, ibidem remansit.

STEPHANVS XCVI.

751 STEPHANVS natione Romanus ex Patre Constantino, sedit annis quinque die-
bus

tali anno recuperauit Imperium, propter hoc iterato hic repetitur. Igitur Iustinianus post re-
sumptionem Imperij fidem orthodoxam amplexus, Constantinum Papam ad se Constantinopo-
708 *lim inuitat, eumq; venientem & redeuntem Apostolicæ dignitatis gloria honorat. Porro Iustini-*
709 *anus statim Chersonam, vbi fuerat in exilio, euertere conatur: Et congregatis omnibus nauibus,*
710 *quas habere potuit, per Patricium suum interfecit omnes, præter infantes. Cumq; iterato & in-*
711 *fantes vellet perimere, homines Prouinciæ, quendam exulem, Philippum nomine, sibi præfece-*
712 *runt, qui Constantinopolim veniens, Iustinianum cum Filio interemit.*

PHILIPPVS. LXV.

713 *PHilippus, imperauit anno vno, & mensibus sex. Iste fugit in Siciliam propter exercitum*
Romanorum. Hic cum esset Hæreticus, omnes picturas Ecclesiæ præcepit auferri, propter
714 *quod Romani imaginem numismatis sui recipere noluerunt.*

ANASTASIVS LXVI.

715 *ANastasius imperauit annis tribus. Hic Philippum captum, oculis priuauit. Iste in omnibus*
716 *malus fuit. Huius exercitus Theodosium elegit Imperatorem, qui Anastasio deiecto ordi-*
nauit ipsum in Presbyterum.

718

THEODOSIVS. LXVII.

THeodosius imperauit anno vno. Iste benignus fuit, & humili corde imperium tenuit.
719 *Quem quidam Leo potentissimus de Imperio deposuit: qui post Clericus factus, residuum*
vitæ deduxit in pace.

720

LEO LXVIII.

721 *LEo III. cum Constantino Filio imperauit annis viginti quinq;. Huius tẽpore Saraceni Con-*
722 *stantinopolim venerunt; & tribus annis ciuitatem obsidentes abscesserunt: & inde bona*
723 *multa abstulerunt. Anno Leonis quarto, Luprandus Lombardorum Rex audiens quod*
724 *Saraceni depopulata Sardinia, loca illa vbi ossa B. Augustini erant, dehonestarent, quæ propter*
725 *Saracenorum deuastationem de Hyppona illuc vsq; delata fuerant, Legatos *ibi direxit, qui dato* * illis.
726 *multo auro, preciosas illas reliquias secum detulerunt vsq; Ianuam: vbi præfatus Rex personali-*
727 *ter occurens, cum magno gaudio & deuotione Papiam deferens, in Ecclesia B. Petri Apostoli,*
728 *quem ipse extruxerat, honorifice collocauit. Huius Leonis tempore, * Rubodius Dux Phrisonum* * Richardus.
729 *ad prædicationem VVolframmi Senonensis Episcopi adductus, vt baptisaretur, Cum vnum pe-*
730 *dem lauacro imposuisset, alterum retraxit, quærens: * vbi plures maiorum suorum essent in* * verum.
731 *Inferno, vel in paradyso: Et audiens, quod in Inferno, intinctum etiam pedem retraxit. † Latius* † Melius.
732 *est inquiens, vt plures quàm pauciores sequar. Et ita ludificatus à Diabolo, cum sibi multa bona*
733 *in annos plurimos promitteret, tertia die subita morte extinctus fuit. Hic Leo Imperator à quo-*
734 *dam *refuga fidei seductus, contra Imagines Dei & Sanctorum bellum indicit: easq; vbiq; incen-* * transfuga.
735 *di, & deponi iubet. Pro quo errore eum Gregorius Papa in scriptis suis in vacuum multum re-*
736 *darguit. Constantinopolitani quoq; pro depositione Imaginum contra ipsum tumultuantur.*
737 *Aliqui etiam pro hoc martyrisantur. Hoc Leone in perfidia mortuo, succedit Filius Constan-*
738 *tinus.*

739

740

741

CONSTANTINVS LXVIIII.

742 *COnstantinus, Leonis filius, imperauit annis triginta quinq;. Hic impietatum patrum*
743 *successor, legumq; à Patribus traditarum persecutor, omni tempore vitæ suæ, maleficijs &*
744 *magicis deseruiens, luxurijs operam dedit: & multi Clerici & Laici & Monachi per ip-*
745 *sum in fide periclitati sunt. Habebat etiam sibi consentientem in omnibus Anastasium Constan-*
746 *tinopolitanum, falsi nominis Patriarcham. Huius anno octauo, *Rachis Lombardorum Rex, dum* * Erachis.
747 *rupto fœdere Romanos inquietare nititur, à Zacharia Papa non solum à malo reprimitur, sed*
748 *etiam eius instinctu cum vxore & filijs Romam veniens, Monachus efficitur. Cui Astulphus*
749 *Frater in Regno succedit. Anno verò ipsius vndecimo, Arstulphus Rex Lombardorum tributum*
750 *exegit à Romanis, & Papa Stephanus auxilium Pipini nititur inuocare. Anno Constantini duo-*
751 *decimo, Pipino Lombardiam ingresso, Arstulphi exercitus à Francis vincitur. Idem Constantinus*

bus viginti octo,& cessault mense vno, diebus quinq;. Hic ob infestationem Astul-
phi Regis Lombardorum, pergens in Franciam, vnxit Pepinum in Regem Franco-
752 rum. Cui Pepinus venienti occurrit ad trium milliarium spatium, de equo descen-
753 dens, Stratoris officium exercens, vsque ad suum deduxit Palatium. Hic vltimo an-
754 no Pontificatus sui, imperium à Græcis transtulit in Germanos, in personam ma-
755 gnifici Karuli, tunc in iuuenili ætate constituti, de qua Translatione tangit Decre-
talis VENERABILEM.

PAVLVS XCVII.

756 PAVLVS natione Romanus, ex Patre Constantino, sedit annis decem, mense v-
757 no, & cessauit anno vno, mense vno, de Regione Viæ latæ. Hic constituit diui-
758 na officia celebrari ante horam sextam in Quadragesima. Iste transtulit cor-
759 pus S. Petronillæ Virginis, filiæ B. Petri Apostoli, cum Titulo, quem B. Petrus scri-
760 pserat * Aures Petronillæ, dilectissimæ filiæ, & in Sarcophago pretioso reposuit. * Aures.
761
762
763
764
765

CONSTANTINVS XCVIII.

766 CONSTANTINVS ex Laicis natione Romanus, sedit anno vno, mense vno. Hic
ex Laico subitò factus Presbyter, & Tyrannica ambitione Papatus inuasor,
767 magno fuit scandalo Ecclesiæ Dei: sed zelo fidelium ab Ecclesia deturbatus, ocu-
lis priuatur.

STEPHANVS XCIX.

768 STEPHANVS tertius, natione Siculus, ex Patre Oliuo, sedit annis tribus, mensibus
quinque, diebus viginti octo, & cessauit diebus nouem. Sepultus est in
969 Vaticano, Basilica S. Petri. Hic ex Gallia & Italia, Romæ conuocata Synodo,
omnia à Constantino ordinata deordinauit, præter Baptisma & Chrisma. Et omnes
770 per ipsum ordinatos deordinauit, & degradauit.

ADRIANVS C.

771 ADRIANVS natione Romanus, ex Patre Theodoro, de Regione Via lata sedit
annis viginti quatuor, mensibus decem, diebus octodecim. Et cessauit die-
772 bus tribus. Huius precibus vocatus Karolus Magnus Pipini filius, obsedit Longo-
773 bardos in Papia, vbi cæpit Desiderium Regem, & vxorem eius: quos captu-
774 uos duxit in Franciam. Et veniens Romam reddidit omnia, quæ Pater eius Pipinus
775 dederat B. Petro: adiuncto quoq; ei Ducatu Spoletano, & Beneuentano, & ob hoc
ipse Patritius Romæ est effectus. Hic restaurauit S. Anastasium ad aquam * Salinam * Salinam.
776 post incendium. Hic ædificauit turres & muros vrbis Romæ. Hic Portas æreas ma-
777 iores dedit S. Petro. Huius tempore celebrata est sancta septima Synodus CCCC.
778 Episcoporum apud Constantinopolim. Aliam Synodum ipse Papa Hadrianus præ-
779 sente Carolo Rege Romæ celebrauit, In qua fuerunt centum quinquaginta qua-
780 tuor religiosi Episcopi, & alij Abbates & Prælati, in qua Carolus dedit Adriano Pa-
781 pæ in Synodo ius eligendi Pontificem, & sedem Apostolicam ordinandi: Item Ar-
782 chiepiscopos per singulas Prouincias à Papa inuestituram recipere. Anathematiza-
783 uit omnes huic Decreto rebelles, & iussit bona ipsorum, nisi resipiscerent, publicari.
784 Quidquid etiam Longobardi Romanis à retroactis temporibus abstulerant, totum
785 restituit. Et tunc cessauit regnum Longobardorum, Karulo in tota Italia dominan-
786 te. Hoc tempore floruit Albinus, qui & Alcuinus Karuli eruditor. Hic genere An-
787 glicus, clarus ingenio, in Philosophia excellentissimus, non tantum in scientia, sed
788 etiam morum honestate præclarus. Et ab ipso Karulus didicit omnes artes liberales.
789 Qui & studium de vrbe Romana Parisios transtulit, quod de Græcia illuc transla-
790 tum fuerat à Romanis.

LEO

vocata Constantinopoli Synodo, præcipiens depositionem imaginum, Ecclesiam Dei grauissimè
scandalizat. Idem Constantinus cum filio suo Leone, & cum Pipino Rege Francorum, & Prin-
752 cipe Romanorum, eiusq́; Filiis, Carulo, & Carulo Magno imperauit annis sexdecim. Et quia hic
incidit Historia Pipini, vt sciatur quis fuit iste Pipinus, genus per ordinem differemus. Mortuo
753 primo Pipino Principe Francorum, factus est Princeps Filius eius ex Concubina Carulus dictus
754 Martellus. Hic fuit bellicosissimus, Saxones armis subiugat. Deuicit Lanfridum Alemanno-
rum Ducem, & Alemanniam fecit sibi vectigabilem. Sueuos quoq́; & Bauaros debellat, & Eu-
755 donem Ducem Aquitaniæ. Et sic sibi tandem Aquitaniam, Burgundiamq́; subiecit. Cumque in-
756 staret sibi multa bella, Ecclesias spoliat, decimas militibus conferendo, propter quod S. Eucherius
Aurelianensis Episcopus, post animam suam in Inferno vidit. Eodem tempore Hildericus regnat
757 in Francia, totus deses & remissus, nihilq́; in Regno, nisi nomen habebat. Carulus Martellus
758 victoriosissimus post moritur, & in sancto Dionysio sepelitur. Sed post aliquod tempus in tumba
ipsius nihil penitus de corpore, nisi solum vnus maximus serpens, inuenitur. Huius Principatus
759 Carolomanus & Pepinus.* Carolomanno, tanquam Primogenito cessit Thuringia & Austria: * Hæredes facti sunt.
760 Pepino verò minori Burgundia & Prouincia. Sed Carolomannus, anno principatus sui quinto,
deuotionis caussa ad limina Apostolorum visitanda Romā adiit, ibiq́; coram Zacharia papa, mū-
761 do renuncians, est ab eo tonsus in Clericum, & factus est Monachus. cessit in mōtē * Sirapte, facto- * Soracte.
762 que ibi Cœnobio in honorem S. Syluestri, & alio Monasterio S. Andreæ, non longè ab eodem Mon-
te, ipsis bene dotatis religiosè est conuersatus. Sed cum multi Francorum & Teuthonicorum Ro-
763 mam venientes, ipsum inquietarent, transiit ad montem Cassinum, ibi post laudabilē vitam qui-
764 euit in Christo. Eodem tempore claret S. Bonifacius Maguntinus Archiepiscopus, qui in Sylua * Fuldense
Bucania Cœnobium * Madelse fundauit in partibus Germaniæ, quod cæteris Monasteriis præ-
765 clarius extat. Abbas etiam illius loci in curia Imperatoris magni honoris habetur. Pipinus verò
766 Fratre suo Carolomanno Monacho existente, solus gubernabat Francorum Principatum: &
Maior domus dicebatur. Et misit ad Zachariam Papam, quis potius Rex deberet esse; An ille qui
767 otio deditus solo nomine regnabat, an ille qui omne pondus regni sustentabat. Cui cum Papa
768 respondisset, quod ille potius, qui vtilius regni gubernacula gereret. Franci mox incluso Re-
ge suo Hilderico, & vxore sua in Monasterio, Pepinum Regem sibi constituunt, quem S. Bonifaci-
769 us Maguntinus Archiepiscopus, iussu Papæ, in Regem vnxit. Interim Zacharias Papa moritur, &
Stephanus in Papam consecratur. Huius tempore Aistulphus, Rex Lombardorum, per quosdam
770 pessimos Nuncios Romanos inductus, Tusciam occupando, & vallem Spoletanum vsq; Romam
771 perueniens, Ecclesias, vbi Sanctorum corpora quiescebant, & alia loca sacra igne & ferro dena-
772 stando, & de vniuscuiusq́; capite censum repetendo. Papa Stephanus tantam hominum, & Ec-
clesiarum afflictionem cernens, personaliter iuit in Franciam ad Pipinum, & vt Aistulphum
773 Regem reprimeret, secum in Italiam, & vsq; Romam perduxit. Tunc & in Patritium Romano-
774 rum Pipinus est electus, & Aistulpho Rege Lombardorum manu forti oppresso, restitutis * viribus * Vibibus.
S. Petri, Pepinus in Franciam est reuersus. Aistulpho mortuo, Desiderius Rex Lombardorum ef-
775 ficitur. Eo etiam tempore corpus S. Viti Martyris per Abbatem S. Dionysii Volcandum nomine,
776 Roma defertur in Franciam. Finito bello Aquitanico in Aluernia, & in Gasconia, moritur Pi-
pinus, & apud S. Dionysium sepelitur. Et Carulus magnus, filius eius in Regem substituitur.

LEO LXX.

777
778 LEo imperauit quinq; annis per se. Hic cum insaniret cupiditate, concupiuit cuiusdam Ec-
779 clesiæ coronam, habentem Carbunculos, quam cum portaret in Capite, febri correptus
780 moritur.

781 ## CONSTANTINVS LXXI.

782 COnstantinus, filius Leonis cum Hyrene Matre sua imperauit decem annis: sed quia Ma-
783 trem priuauit imperio, ipsa rancore fœmineo stimulata, filium exoculās, imperauit tribus
784 annis. Constantinus verò ante excæcationem, sine Matre imperauit quinq́; annis. Huius
785 Constantini primo anno, quadam aurea lamina in Constantinopoli in quodam Sepulchro cum
786 quodam defuncto, ibidem iacente, inuenta est cum hac Scriptura: Christus nascetur ex
787 Virgine Maria, & credo in eum, sub Constantino & Hyrene Imperatoribus ô Sol.
788 iterum me videbis. Horum imperii anno octauo, facta est sancta Synodus Nycena, trecen-
789 torum quinquaginta Episcoporum, sanctorum Patrum, in qua affirmatum est Spiritum san-
790 ctum à Patre & Filio procedere.

NICE-

791
792
793
794
795

LEO CL

796 LEo natione Romanus,ex Patre Azulpho,ſedit annis viginti, menſibus quin-
797 que,diebus ſexdecim.Et ceſſauit diebus tribus.Hic dum pergeret die S.Marci
798 cum Letanijs,quas ipſe conſtituit ante Aſcenſionem, ad S Petrum , captus & excæ-
799 catus eſt,præciſa etiam lingua ei;ſed Deus omnipotens reddidit ei viſum, & loque-
800 lam.Poſtea pergens ad Carulum Regem Francorum,ibi ſuſceptus eſt cum maximo
801 honore,& redijt Romam cum præfato Rege,& facta eſt vindicta de eius inimicis
802 purificante ſe Papa de quibusdam criminibus ſibi illatis. Idem Rex eſt coronatus
803 in Romanum Imperatorem.Hic fecit porticum S.Petri, quæ adhuc dicitur ciuitas
804 Leonina.
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815

STEPHANVS IV. CII.

816 STEPHANVS IV.ſedit menſibus ſeptem, & ceſſauit diebus octodecim. Hic na-
tione Romanus,ex Patre Iulio, ſepultus eſt in Eccleſia S. Petri. Hic Gallias
veniens, honorificè ab Imperatore Ludouico ſuſcipitur, & captiuos multos per
Franciam redimens, Romam reuerſus diem clauſit extremum.

PASCHALIS CIII.

817 PASCHALIS,natione Romanus, ex Patre Marino, ſedit annis ſeptem. diebus
818 ſeptendecim,& ceſſauit diebus octodecim.Hic corpus B.Ceciliæ ipſa ei reue-
819 lante,& corpus B.Tiburtij,& Valeriani, necnon & ſancti Vrbani Papæ,de Cœmi-
620 terio,vbi fuerant reconditi,manu propria eleuans, intra Vrbem,in Eccleſia B. Ce-
821 ciliæ honorificè collocauit.
822
823

EVGENIVS CIV.

824 EVGENIVS natione Romanus,ſedit annis tribus,menſibus duobus Hic ex Pa-
825 tre Bononomundo;per laicos Romanos cæcatus eſt, & martyrio coronatus,
826 ſepultus eſt in Eccleſia S. Petri in Vaticano.

VALENTINVS CV.

827 VALENTINVS natione Romanus,ſedit diebus quadraginta,& ceſſauit diebus
tribus.

GREGORIVS IV. CVII.

828 GREGORIVS IV. ex Patre Ioanne, ſedit annis ſedecim. Hic natione Romanus
829 Eccleſiam S Martini in monte prius à fundamentis deſtruxit, & poſtea n[illegible]is
830 fabricis erexit. Hic ex aſſenſu Lodoici Imperato[illegible]is, & omnium Epiſ[illegible]m in-
831 ſtituit,vt feſtum omnium Sanctorum celebraretur Kalendis Nouemb. in partibus
832 Franciæ,& Germaniæ, quod ex Inſtitutione Bonifacij Papæ Romani faciebant.
833 Huius tempore orta eſt magna turbatio Chriſtia[illegible]is,nam de Roma[illegible]is q[illegible]dam ſce-
834 lerati miſerunt ad Soldanum Babyloniæ, vt Romam veniens Italiam po[illegible] deret.
835 Tanta itaque multitudo Saracenorum per portum Centumcellenſem in[illegible],re-

pleuit

791
792
793
794
795
796 NICEPHORVS LXXII.

797 NICEPHORVS imperauit Constantinopoli annis decem. Quibus temporibus Imperium
798 Orientale quasi ad nihilum deuenerat.

799 MICHAEL LXXIII.

MICHAEL Imperator, imperauit annis duobus, Vir Orthodoxus, & amabilis omni-
800 bus.

CARVLVS MAGNVS LXXIV.

801 CARVLVS magnus Imperator accepit Imperium Romanorum, & imperauit annis qua-
802 tuordecim, mense vno, diebus quatuor. Hic existens Rex Francorum, antequam esset Im-
perator, precibus Papæ Adriani vocatus fuit, & obsedit Longobardos in Papia, vbi capit Deside-
803 rium Regem & vxorem eius, quos captiuos duxit in Franciam. Qui veniens Romam confirmauit
804 omnia quæ Pater eius Pepinus dederat B. Petro Apostolo, adiuncto ei Ducatu Spoleti & Beneuen-
ti, & ob rogatum Romanorum factus est Imperator. Huius tempore Comites & Palatini, Rollan-
805 dus & cæteri Saracenos in Hispania deuicerunt. sed proditione Sammonis Comitis mortui sunt.
806 His subactis Saxonibus & alijs Germanis, & pene totius Occidentis Regionibus, Coloniæ trans
Rhenum duos pontes construxit. Hic barbam ad pedis longitudinem deferens, cibo potuq; tem-
807 peratus fuit. Filios suos quàm citò ætas patiebatur, faciebat equitare, & armis intendere: Filias
808 verò lanificio consuescere: coloq; ac fuso, ne per otium torpescerent. Regnum quoq; Francorum,
809 quod post Patrem suum Pepinum regendum susceperat, quàm plurimum ampliauit. Christia-
num cultum summa pietate semper extoluit. Romam veniendo de equo ad milliare descendit, &
810 pedes eundo per vrbem omnium Ecclesiarũ postes humiliter deosculatus fuit. Ac etiam tũc in vrbe
811 Monasterijs & Ecclesijs multa munera largitus fuit. Hic terrã sanctam, occupatam à Saracenis,
Legatis Patriarchæ Hierosolymitani, & Constantini Imperatoris Constantinopolitani receptis,
812 terræ sanctæ compatiens, cum magno exercitu illuc vsq; peruenit, & recuperata terra cum per
813 Constantinopolim rediret, auro, argento, gemmisq; pretiosis à Constantino Imperatore exhibi-
814 tis, cum nollet recipere, solas Christi ac Sanctorum reliquias postulauit. Præmissoq; ieiunio, & o-
ratione recepit de Corona Domini, partem crucis Dominicæ, & sudarium Domini, & cami-
siam S. Mariæ, & Brachium S. Simeonis; quæ o-
mnia concomitantibus multis miraculis secum
detulit, & in Aquisgrano in Basilica S. Mariæ,
quam extruxerat, recondidit. Ad numerum
etiam elementorum, id est literarum in Alpha-
beto, Cœnobia fundauit, & in vnoquoq; per or-
dinem vnam litteram de auro fabricatam plus
quam centum libris Turonensibus valentem, re-
liquit, vt ex ordine literarum tempus Funda-
tionis vniuscuiusq; Monasterij cognosceretur.
Quæ litera adhuc in plerisq; Monasterijs repe-
riuntur. Hic Filio suo Lodouico coronato, ple-
nus bonis operibus moritur, & Aquisgrani ho-
norificè sepelitur.

815 LODOVICVS LXXV.

816 LOdouicus cum Lothario Filio suo, impe-
817 rauit annis viginti quinq;. Hic filius Ma-
818 gni Caruli, duos habuit Fratres, vnum,
819 qui Theutoniam, alium, qui Hispaniam rege-
820 bant. Et ambos superauit. Qui in vltimo ma-
821 lum finem habuerunt. Hic habuit tres Filios,
822 videlicet Lotharium, Pipinum & Lodouicum
823 I. scilicet Lotharium Cæsarem fecit, cui etiam
824 Italiam regendam commisit, secundum scili-
825 cet Pipinum Aquitaniæ Regem fecit, Tertium
826 scilicet Lodouicum, Bauariæ, & Germaniæ Re-
827 gem & Principem concessit. Hoc tempore Le-
828 gati Michaëlis Imperatoris Constantinopoli-
829 tani tulerunt Imperatori Lodouico inter cætera munera libros S. Dionysij, qui cum magno gau-
830 dio sunt recepti. Eo tempore floruit Rabanus Monachus, Abbas Fuldensis, Poëta magnus, & in
831 scientia Theologiæ præclarus. Hisce diebus Heneidus, Rex Danorum, cum vxore & Filijs & ma-
832 gna parte Danorum Moguntiæ baptizantur. Hoc etiam tempore Lodouicus Rex Germaniæ, qua-
833 tuordecim Duces Boëmorum cum suis sequacibus fecit baptizari, & in lege Christiana edoceri.
834 Lodouicus Imperator cum Pipino Rege Aquitaniæ, & Lodouico Rege Germaniæ Britanniam in-
835 uasit, & ipsam ferro & igne totam vastauit: sed post contra Lodouicum Imperatorem Filiorum

pleuit,superficiem terræ, vt locustæ. Obsessa Roma capitur Ciuitas Leonina. Ec-
clesia S.Petri spoliatur,& equorum stabulum efficitur, & non solum ciuitas,sed o-
836 mnis Tuscia in solitudinem redigitur. Tandem ad petitionem Gregorij Papæ,
837 Guido Marchio cum Lombardis veniens, post Lodouicus Rex cum Gallicis, &
838 cum multa sanguis effusione Christianorum, Saraceni sunt fugati. Huius tempore
839 etiam Saraceni Apuliam & Siciliam deuastauerunt.
840
841
842
843

SERGIVS II. CVII.

844 SERGIVS II. natione Romanus, ex Patre Sergio, sedit annis tribus, mensibus
845 duobus,& cessauit diebus quindecim. Hic vocabatur os Porci; vnde ab isto sui
antea omnes nomen suum proprium mutauerunt. Hic coronauit * Lodoui-
846 cum Imperatorem.

*forte Lotharium.

LEO CVIII.

847 LEo natione Romanus, ex Patre Dualdo, sedit annis octo, mensibus tribus, die-
bus sex,& cessauit diebus sex. Huius tempore Adulphus Rex Anglorum, qui
848 primus totius Angliæ obtinuit Monarchiam, deuotionis causa venit Romam
& coram Leone Papa obtulit tributum S. Petro; de vnaquaque domo argenteum
849 vnum in anno,& hoc tributum vsque hodie perseuerat * Hic Pontifex Catholi-
cus multæ patientiæ, multæque humilitatis, diuinarum Scripturarum extitit fer-
850 uentissimus perscrutator: vigilijs & orationibus semper intentus. Hic primum à
Parentibus ob studia litterarum in Monasterio B. Martini Confessoris, iuxta Eccle-
851 siam B.B. Petri & Pauli positus fuit. vbi non solum in scientia, sed etiam in conuer-
satione tanquam perfectus Monachus profecit. Hunc post Sergius Papa Presbyte-
852 rum faciens, Titulum SS. quatuor Coronatorum sibi assignauit: sed eo post facto
Papa, postquam Saraceni cum magna multitudine venerunt, & Ecclesias Petri &
853 Pauli penitus spoliantes, cum redirent in Africam, in alto Pelago submersi sunt.
Hic Leo ciuitatem, quam Leo IV. in circuitu Ecclesiæ B. Petri & Pauli inceperat,
854 ipse in quinque annis perfecit. Hic in Ecclesia B. Petri sepultus est, cuius festum a-
gitur, decimo septimo Kal. Augusti.

* Subtraxit, illud Papa Henricus VIII. & suis vsibus applicauit. Vide Sanderum in lib. de schismate Anglicano.

BENEDICTVS CIX.

855 BENEDICTVS natione Romanus,
sedit annis duobus, mensib. quin-
856 que, diebus quindecim. Hic ex Pa-
tre Patrodo constituit, vt clerici ordi-
757 natè incederent & honestè.

NICOLAVS CX.

858 NICOLAVS natione Romanus, ex
859 Patre Theodoro, sedit annis no-
860 uem, mensibus duobus, diebus
861 viginti. Hic vir fuit sanctissimus post
862 magnum Gregorium Papam, vix vllus
863 in sede Romana apparuit illi compa-
864 randus. Cuius ordinationem Lodouicus Imperator sua præsentia roborauit. Huius
865 tempore Coloniæ orta tempestate, populo in Basilica S. Petri confugiente, subito
866 fulmen ad instar ignei Draconis cecidit, scindens Basilicam; & tres homines in
diuersis locis occidit: sex semiuiuos relinquens.

IOANNES CÆSAR LECTORI.

CAndide Lector, ne mireris hoc lo-
co prætermitti Ioannem, quem
vocant octauum, Fœminam or-
tam, vt fabulantur, Moguntiæ. Non e-
rasimus è Codice nostro, vt fortassis cri-
minaberis: verum candidè ea quæ scri-
pta inuenimus, edimus. Nihil planè ad-
didimus, nihil etiam subtraximus, solum
demptis erroribus manifestissimis Libra-
rij manu commissis, quos fideliter, vbi
visum fuit, sustulimus.

867

ADRIANVS CXI.

868 ADRIANVS natione Romanus, ex Patre Thalaro Episcopo, sedit annis quinq;.
869 Ad hunc Lotharius Rex, quem Nicolaus Papa pro adulterio excommuni-
870 cauerat, Romam, vt se excusaret, venit, à quo, dum pro ostensione innocen-
871 tiæ suæ ad communionem Corporis & Sanguinis Christi, tam ipse, quàm Optima-
tes sui

eius & Optimatum oritur maxima commotio, sed Imperator plures Optimates exulans, & ex
hoc Optimates & Filios contra se plus prouocauit. Post hac malitia quorundam actum est, vt
etiam consensu Romani Pontificis, & etiam Episcoporum, nec non Procerum inducto prius Im-
836 perator imperij deponeret dignitatem, siquidem & Populus à Patre recesserat, Filijs inhaeren-
do. Sic prius Imperator à suis proditus & traditus, in potestatem Filiorum redactus, arma de-
ponit, & recluditur. Sed Deo disponente, eodem anno Populus de facto Imperatoris poenitens, eum
837 pristino honori restituit: Filijq; eius exposcunt veniam pro commisso. Eo tempore ossa B. Viti
Martyris de Parisijs transferuntur in Corbeyam, Saxoniae Monasterium, multum sollemne: Vnde
testati sunt hoc in praesagium contigisse, quia ab illo tempore gloria Francorum, quantum ad Im-
838 perium, translata est in Saxones. Eo tempore Normanni, qui ijdem sunt, quod Norueni, Galliam
infestant. Lodouicus autem Imperator, postquam omnia, quae Constantinus ratione Ecclesiae con-
839 tulerat, confirmauerat, veniente ad se Lothario Filio suo reconciliatur: eiq; Imperij coronam re-
linquens, diem clausit extremum.

LOTHARIVS LXXVI.

840 Lotharius imperauit annis decem, Huius tempore Saraceni funditus Ecclesias B. Apostolo-
841 rum Petri & Pauli cum omnibus Romanorum finibus dilapidati sunt. Qui postea in
842 Africam, vnde venerant, redeuntes, in alto pelago demersi sunt. Hic senior Filius Lodouici
843 solus vsurpat imperium. De hoc alij duo Fratres sui dolentes, contra ipsum bellum parant, & in
844 pago Altisiodorensi conuenientes, tanta caedes vtrimq; facta est, qualis nunquam facta est in
845 gente Francorum. Et cum ipsorum vires adeò attenuatae essent, vt aduersarijs suis resistere non
846 possent, pacem inter se fecerunt, regna diuidendo, Imperio cum Lothario remanente. Tunc exijt
847 fama in Africam & in Hispaniam de pugna horum trium Fratrum, pro imperio, & ideo Sara-
848 ceni & aliae diuersae gentes, quomodo Romanum Imperium inuadant, contendunt. Huius tempo-
849 re Romani de mari, per Ligerim, Galliam intrantes, paene totam ferro & igne deuastant. Saxones
850 etiam ex alia parte se imperio opponendo, Galliam ferro & igne deuastant.
851 Item hic Lotharius cum Filio suo imperauit annis quinq;. Lotharius verò quinto decimo
852 imperij sui anno partito inter filios regno, renunciauit saeculo & in Prouincia Monasterio, susce-
853 pto habitu monachali, non multò post obdormiuit in Christo.
854

LODOVICVS II. LXXVII.

855 Lodouicus II. imperauit annis vigintivno. Iste habuit praelium cum Romanis. Hic fuit
856 Lotharij filius, à Sergio Papa in Regem coronatus: viginti & vno anno sine Patre regnauit.
857 Huius tempore corpora SS. Martyrum Vrbani Papae & Tiburtij Altisiodori dicuntur
858 translata, & in Ecclesia S. Germani deposita. Per idem tempus Normanni Aquitaniae terminos
859 repetentes, Andegauum, Turonas, Pictauiam deuastant: quibus Ranulphus Dux Aquitaniae
occurrens, perimitur, & caeteri à Normannis tanquam oues à lupis consumuntur. Huius etiam
860 tempore gens Danorum Angliam deuastat, Regemq; pijssimum ac Christianissimum illius Pro-
861 uinciae Aymundum capitali sententia condemnat. Eodem etiam tempore in Brixia Italiae, tri-
862 bus diebus & tribus noctibus sanguis de caelo pluisse fertur. Huius Lodouici Filius, Carolus iuni-
or per tres dies in praesentia Patris & Optimatum, vexatus est à Daemone; & in ipsa vexatione
863 fassus est hac sibi accidisse ideò, quod contra Patrem conspirationem tractauerat. Lodoicus in Ita-
864 lia moritur, & Carolus Patruus eius in Imperatorem sublimatur. Huius Lodouici tempore
865 Regem Francorum Carolum domestica cura in Filijs afflixit. Nam Carolomannum vsq; ad
866 Diaconatus Ordinem promotum Pater capit & excaecauit, pro eo quod ad Apostasiam con-
867 uersus, omni genere nocendi regnum perturbans, alter Iulianus effectus fuerat. Porrò, alter Filio-
868 rum Carolus, dum cum quodam fortitudinem suam voluisset experiri, incautè perem ptus,
perijt.
869
870
871

tes sui per Papam inuitati fuissent, omnes, qui indignè perceperant, mortui sunt ipso anno. Rex etiam ipsa via redeundo Placentiæ mortuus est.

IOANNES VIII. CXII.

872 IOANNES VIII. sedit annis decem, diebus duobus. Hic vnxit oleo Carolum Fi-
873 lium Lodouici Regis in Imperatorem. Huius tempore Saraceni in Italiam dis-
874 currentes Ecclesiam S. Benedicti in monte Cassino destruxerunt. Ad hunc Ioan-
875 nem, Ioannes Romanæ Ecclesiæ Diaconus vitã primi S. Gregorij Papæ in quatuor
876 libellis laudabiliter scripsit. Hic iniuriam perpessus est à Romanis, ita, vt in custodia
877 tentus esset, eo quod non fauebat Carolo, cum in Francia fuisset. Nam cum Lodo-
878 uico Balbo sibi contrario, ferè per annum moratus fuerat.
879
880
881

MARTINVS CXIII.

882 MARTINVS sedit anno vno, mensibus quinque & cessauit diebus duobus.
883

ADRIANVS CXIV.

884 ADRIANVS natione Romanus, ex Patre Benedicto, sedit anno vno, mensibus tribus. Hic constituit, vt Imperator non intromitteret se de electione.

STEPHANVS CXV.

885 STEPHANVS, natione Romanus, ex Patre Adriano, de Via lata, sedit annis sex,
886 diebus nouem & cessauit diebus quinque.
887
888
889
890

FORMOSVS CXVI.

891 FORMOSVS, Episcopus Portuensis, sedit annis quinque, mensibus sex, & cessauit diebus duobus. Hic per picturam renouauit totam Ecclesiam B. Petri
892 Principis Apostolorum. Hic aliquando ob timorem Ioannis Papæ fugiens, Episcopatum Portuensem dereliquit, & post, cum reuocatus venire nollet, anathe-
893 matizatus est. Sed postea ad Papam in Galliam veniens, vsque ad laicalem statum degradatus est. Insuper iurauit, nec Romam, nec ad Episcopatum se reuersurum. Post
894 à Martino successore Ioannis contra iuramentum restitutus, non solum Romam est reuersus, sed & Romanum Pontificatum suscepit, propter quod de facto ipsius
895 multa altercatio fuit, prout in sequentibus patebit.

BONIFACIVS CXVI.

896 BONIFACIVS natione Tuscus, sedit diebus quindecim.

897

STEPHANVS CXVIII.

STEPHANVS anno vno, mensibus tribus, & cessauit diebus tribus. Is fuit natio-
898 ne Romanus. Hic à Formoso Papa Episcopus Anaginæ ordinatus, ipsum Formosum persequitur, & omnes ordinationes ipsius irritas debere esse decreuit. Legitur etiam, quod ipse corpus Formosi in Concilio positum, Papali veste exutum, laicali habitu induit, & duobus digitis dexteræ manus ipsius abscissis, in Tiberim iactari præcepit.

ROMANVS CXIX.

ROMANVS sedit mensibus tribus, diebus viginti duobus.

899

THEODORVS CXX.

THEODORVS natione Romanus, sedit diebus viginti. Hic contra Stephanum Papam * sæuiens, reconciliauit omnes ordinatos à Formoso.

* fæuiens.

IOANNES CXXI.

900 IOANNES, annis duobus, diebus viginti. Hic pugnam fecit cum Romanis. Hic ad
901 confirmandam Formosi ordinationem Synodum septuaginta quatuor Episcoporum Rauennæ statuit, vbi Synodus, quam Stephanus Papa fecit, reprobata fuit.
902

BENEDICTVS IV. CXX.

903 BENEDICTVS IV. natione Romanus, sedit annis quatuor, mensibus duobus, &
904 cessauit diebus sex.

LEO

872
873
874
875

CARVLVS II. LXXVIII.

876 CArulus II. Imperator imperauit anno vno, mensibus nouem. Huius tempore Saraceni perdiderunt Siciliam. Hic Carulus, Caluus* Romam properat, & Ioannem Papam, &
877 Romanos per munera sibi attrahens, Imperator efficitur, sed statim à Lodouico Fratre suo * dictus.
bellum contra ipsum paratur, eo quod se inconsultò Imperium vsurpauit. Hic Carulus tam in
878 Francia, quam in Italia multa Monasteria, & Ecclesias construxit, vel destructas reparauit. Suo
tempore Comitatus Flandriæ exordium habuit. Flandria enim antea non erat tanti nominis,
879 sicut est modò, nec tanta opulentia, sed à Regum Francorum Forestarijs regebatur. Imperator
vero cum à Gallis in Italiam pergeret, per quendam Iudæum* Sedeciam nomine petionatus, in * Sedechiam
880 Alpibus diem clausit extremum. Iste in Compendio Monasterium S. Cornelij fundauit. Hic
881 Oppidum cogitauerat facere ad instar Constantinopolim, & nomine suo tam appellauerat
Carulopolim.

CARVLVS III. LXXVIIII.

882 CArulus tertius Imperator, qui dicitur* Grossus vel iunior, imperauit annis duodecim. * Crassus.
Huius tempore maxima fames fuit ferè per totã Italiam, Hic Galliam & Germaniam pa-
883 cificè possidens, anno secundo Imperij sui à Ioanne Papa coronatur. His diebus plusquam
quinq; millia Normannorum à Gallicis perimuntur. Demum Normanni, Danis sibi adiunctis,
884 Franciam,* Thoringiam peruagantes, igne ferroq; multas ciuitates consumunt, sicut Coloni- * Lothoringiam.
885 am, Leodium, Tungros, Ambianum, Treueros, & quam plurimas alias. Cumq; Galli & Germani
sit se à Normannis paganis opprimi cernerent, Caruli Imperatoris auxilium inuocant. Et dum,
886 cum manu potenti contra Normannos venisset, Rex Normannorum facta pace, per matrimonium, baptisatus est, & per Imperatorem de Sacro fonte susceptus. Et tandem, cum non posset
887 ipsos de Francia expellere, concessit eis Regiones, quæ vltra Sequanam erant; quæ pars vsq; hodie
dicitur Normannia à Normannis. Primus Dux Normannorum fuit Robertus. Genuit
888 autem Guilielmum. Guilielmus verò Richardum. Richardus secundum Richardum &
Robertum Guiscbardi. Hic Apuliam, & Calabriam, & Siciliam deuicit. Venetos quoq; &
889 Alexium Imperatorem Græcorum superauit. Qui Robertus genuit Gulielmum nothum. Carulus verò Imperator deficiens corpore & spiritu, ab Optimatibus regni repudiatur. Hic ante
890 modicum tempus zelatus vxorem suam, quod nimis familiariter ageret cum Vercellensi Episcopo, protestatur se nunquam illam cognouisse: illa verò virginem se esse gloriata, accepto repudio
891 Monasterium intrauit. His diebus Gens Hungarorum à Scythia egressa, & à Pincernatis propulsa in Pannoniam primitus venit: Et eiectis inde Auaribus, ibi vsq; hodie permansit. Hæc gens
892 illo tempore adeò inculta fuisse narratur, vt carnibus crudis ad cibum, humano verò sanguine
893 vteretur ad potum, quemadmodum & Phalangi, qui vltra Ruthenos morantur.

ARNVLPHVS LXXX.

894 ARnulphus, imperauit annis octo. Hic Nortmannos Gallia vastata, qui Lotharingiam &
895 Arduennam circa Leodium, & circa Maguntiam vastabant, incredibili plaga prostrauit.
Et tunc cœpit regnum Normannorum & Danorum cessare; qui quadraginta annis Gal-
896 liam vastauerant. Demum Imperator Arnulphus longa infirmitate tabefactus, nulla arte Me-
897 dicinali poterat adiuuari, quin à pediculis consumeretur. Arnulpho Filius eius Lodouicus suc-
898 cedit, sed ad coronam Imperij non peruenit. Vnde ipse fuit finis Imperij, quantum ad posteri-
899 tatem Caroli, culpis exigentibus, quia Ecclesias, quas Patres eorum extruxerant non fouebant,
900 sed potius dissipabant.
901

LODOVICVS LXXXI.

LOdouicus III. imperauit annis sex. Istius tempore cœperunt Italici imperare. Exempto
902 enim Imperio à Francis, fertur ad Italicos, secundum sententiam Romanorum, quod
903 Francigenæ non adiuuabant Romam contra Lombardos rebellantes, & multas ipsis in-
904 iurias inferentes; propter quam causam tempore istius Lodouici diuidi cœpit imperium.

LEO VI. CXXIII.

LEo VI. diebus quadraginta. Hunc post quadraginta dies suæ ordinationis Christophorus Presbyter suus capiens, & in carcerem trudens, per inuasio-
905 nem rapuit Præsulatum. Qui cum septem mensibus præfuisset à Sergio Papa deponitur, & in carcerem tanquam Inuasor detruditur.

CHRISTOPHORVS CXXXIV.

906 CHRISTOPHORVS mensibus septem. Hic à Papatu eiectus factus est Monachus.

SERGIVS CXXV.

907 SERGIVS natione Romanus, ex Patre Benedicto sedit annis septem, mensibus tribus, diebus sexdecim, & cessauit diebus septem. Huius tempore Ecclesia La-
908 teranensis corruit, quam Papa à fundamento reparauit. Hic Sergius Diaconus
909 per Papam Formosum à Papatu reprobatus, tandem Papa factus, ad Francos se contulit, quorum auxilio Christophorum Inuasorem Papatus incarcerans, Romam
910 ingressus Papatum obtinuit, & in vltionem suæ repulsæ Formosum de sepulchro
911 extractum in sede Pontificali sacerdotaliter indutum decollari præcepit, & in Tiberim iactari, & omnes per ipsum ordinatos deordinauit. Quem à Piscatoribus in-
912 uentum, & in Basilica B. Petri positum, quædam Sanctorum imagines adorasse, &
913 venerabiliter salutasse palam omnibus visæ sunt

ANASTASIVS III. CXXVI.

914 ANASTASIVS III. natione Romanus annis duobus, mensibus duobus, & ces-
915 sauit diebus duobus.

LANDO CXXVII.

* Lando.

916 ANDO mensibus sex, & cessauit diebus triginta & vno. Natione Romanus.

IOANNES DECIMVS. CXXVIII

917 IOANNES annis tredecim, mensibus duobus, diebus tribus. Hic fuit Filius Sergij
918 Papæ, & Episcopus Rauennâs, qui inuasor Ecclesiæ fuit & ab omni populo
919 Rauennate depositus est. Huius consilio & auxilio Saraceni, qui tunc domina-
920 bantur in Italia, primo prope Vrbem deuicti sunt, demum ipse Papa cum Mar-
921 chione Alberico intrans Apuliam, contra Saracenos, apud Galianum cum Sarace-
922 nis durum bellum habentes, Victores effecti, postquam Romam redierunt à Po-
923 pulo Romano cum gaudio & honore sunt recepti, sed post discordia interueniente,
924 Marchio de vrbe expulsus, in Orta Castrum extruens, ibi se recepit, & Nuncios pro
925 Vngaris, vt terram Romanorum possiderent, misit, qui venientes totam Tusciam
926 depopulando, mares & feminas, & quidquid tollere poterant in Vngariam de-
927 portauerunt: propter quod Romani prædictum Marchionem trucidauerunt,
928 Vngari verò post, singulis annis per multa tempora fines Romanos deuastare
929 soliti erant.

LEO VII CXXIX.

930 LEo VII. mensibus sex, diebus quindecim, & cessauit Episcopatus diebus decem. Natione Romanus fuit.

STEPHANVS VII. CXXX.

931 STEPHANVS VII. natione Romanus, annis duobus mense vno, diebus duodecim.

IOANNES CXXXI.

932 IOANNES annis quatuor, mensibus decem, diebus quindecim Natione
933 Romanus fuit. Cessauit Episcopatus die vno.

934

935

LEO VIII. CXXXII.

936 LEo VIII. natione Romanus, sedit annis tribus, mensibus sex, diebus decem, &
637 cessauit die vno.

938

STEPHANVS VIII. CXXXIII.

939 STEPHANVS VIII. sedit annis tribus, mensibus quatuor, diebus quindecim. Et
940 cessauit diebus decem. Hic natione Germanus, fuit intitulatus à quibusdam
941 Romanis.

Quidam enim, sicut infra patebit, tantum in Italia, & quidam tantum per Allemanniam imperabant, vsq; ad Ottonem primum, qui capit vtrobiq; imperare.

905
906
907
908

BERENGARIVS LXXXII.

909 BErengarius, imperauit annis quatuor. Iste fuit prudens in armis, & habuit bellum cum
910 Romanis. Hoc tempore à Guilhelmo Pio, Principe Burgundiæ Cluniacense Monasterium
911 fundatum est.
912

CONRADVS LXXXIII.

913 COnradus Alemannus imperauit annis septem. Tamen inter Imperatores non numeratur,
914 quia non imperauit in Italia, & ideo caruit benedictione Imperiali. Huius tempore Sara-
915 ceni Apuliam, Calabriam, & penè totam Italiam deuastant. Anno septimo Conradus Rex
916 moriens coram Principibus Regni, Regem designat Henricum filium Ottonis Ducis Saxonum.
917

BERENGARIVS. LXXXIV.

918 BErengarius imperauit nouem annis in Italia.
919

HENRICVS LXXXV.

HEnricus Rex imperauit annis octodecim. & hoc per Alemanniam. Vnde nec ipse inter Im-
920 peratores computatur, quia non regnauit in Italia, nec fuit per Papam coronatus.
Huius tempore Spitiginaus Dux Boëmorum, ad fidem conuertitur, Et licet fuerit Neo-
921 phitus, præ ceteris tamen iste iustè ac religiosè principatur. Postquam VVenceslaus
Filius eius iustitia & sanctitate preclarus, cui Frater suus Boleslaus iniquè aduersatur, &
922 pòst, primo Anno Ottonis primi, ab eo occiditur, ambitione præripiendi principatum. In cuius
vltionem Otto Rex Boleslaum aggrediens, per quatuordecim annos impugnauit. Tandem Rex
923 Otto cum magna ruina suorum Boleslaum bello superaut, totam Boëmiam deuastauit. Henricus
Rex decimo octauo anno moritur. Qui licet in vincendis inimicis fuerit gloriosus, in eo tamen,
924 quod Italiam à Tyrannis Berengario & alijs non recepit, benedictione Imperiali caruit.

HVGO LXXXVI.

925 HVgo imperauit annis sex in Italia.
926
927
928
929
930

BERENGARIVS LXXXVII.

931 BErengarius imperauit annis septem. Huius tempore maximum schisma fuit in Italia.
932
933
934
935
936
937

LOTHARIVS LXXXVIII.

938 LOtharius imperauit annis duobus. Istius tempore sol factus est sicut sanguis: vnde post
paucos dies magna cædes hominum sequuta est.
939

BERENGARIVS. LXXXVIIII.

BErengarius cum Alberto filio suo imperauit in Italia annis vndecim. Qui Berengarius nimia
940 seritate premebat Italiam, & Aluidam Lotharij Imperatoris relictam incarceratā tenebat.
Sed Otto Rex Alemanniæ Italiam potenter intrans, Berengario depulso, Reginam liberat,
941 eamq; sibi pro Vxore accipiens, Natale Domini festum Papiæ celebrat. Sed postea Berengario ab
Ottone

MARTINVS II. CXXXIV.

942 MARTINVS II. natione Romanus, ſedit annis tribus, menſibus ſex, diebus
943 quatuordecim,& ceſſauit diebus tribus.
944 AGAPITVS II. CXXXV.
945 AGAPITVS II. natione Romanus,annis decem,menſibus ſex, diebus decem,
946 & ceſſauit diebus duodecim.
947
948
949
950
951
952 IOANNES XII. CXXXVI.
953 IOANNES XII. de regione Via lata,ſedit annis ſeptem, menſibus decem,diebus
954 quinque. Et ceſſauit diebus duodecim. Ex Patre Alberto, Alberico Principe.
Hic Albericus, cum eſſet potens in vrbe,vocatis nobilibus,rogauit eos,& indu-
955 xit iuramento contingendo,vt mortuo Agapito Papa, promouerent Filium ſuum
956 Octauianum in Papam;quod & factum eſt:vocatuſque eſt Ioannes. Hic erat Vena-
957 tor,& totus lubricus,adeò quod etiam publicè feminas tenebat:propterea quidam
Cardinalium & Romanorum ſcripſerunt Otthoni Principi Saxonum, vt ſcandalo
958 Eccleſiæ compatiens ſine mora properaret. Hoc Papa percipiens, Ioanni Diacono
959 Cardinali,tanquam huius facti Conſiliario,naſum,& alteri Ioanni Subdiacono,qui
literas ſcripſerunt,manum amputari fecit. Hic cum frequenter per Imperatorem,
960 & Clerum de ſua correctione fuiſſet monitus,non correctus, præſente Imperato-
961 re de Papatu deſtitutus,communi voto Leo Papa eligitur.

BENEDICTVS V. CXXXVII.

BENEDICTVS V. menſibus duobus,diebus quinque, & ceſſauit diebus viginti.
962 Hic viuente Leone Papa,à Romanis in Papam eligitur,propter quod Impera-
tor cum Romam obſideret,traditur Benedictus Imperatori à Romanis. Et Leone
reſtituto,Benedictus in exilio in Saxonia moritur,& in Hamburg ſepelitur: Ioan-
nes verò oblectatus adultera, ſine pœnitentia ſubitò moritur.

LEO VIII. XXXVIII.

963 LEO ſedit anno vno,menſibus quatuor,& ceſſauit diebus ſeptem.

IOANNES XIII. CXXXIX.

964 IOANNES XIII. Narinenſis,ſedit annis ſeptem,menſibus vndecim, diebus quin-
965 decim,& ceſſauit diebus tredecim Epiſcopatus. Hic à Petro Præfecto Vrbis
966 comprehenſus eſt, & in Caſtello S. Angeli detruſus, deinde in Campaniam in exi-
967 lium miſſus, poſt decem menſes,& viginti octo dies,reuerſus eſt Romam,& de per-
968 ſequutoribus eius ab Ottone Imperatore ſupplicium eſt ſumptum. Nam nobiles
969 vrbis,quos culpabiles inuenit,alios trucidauit,alios laqueo ſuſpendit, quamplures
970 verò in exilium ad Saxoniæ partes tranſmiſit.

BENEDICTVS VI. CXL.

971 BENEDICTVS VI. anno vno,menſibus ſex,& ceſſauit diebus decem. Hic natio-
ne Romanus,in Caſtello S. Angeli retruſus, ſtrangulatus eſt abſinthio.

DONVS CXI.

972 DONVS anno vno,menſibus ſex,& ceſſauit diebus duobus.

BONIFACIVS VI. CXLII.

BONIFACIVS VI. menſe vno,diebus duodecim,& ceſſauit diebus viginti. Hunc
973 Romani ſuffocato Benedicto VI. Papam fecerunt, qui * prius non valens in
Vrbe ſubſiſtere,deprædata Eccleſia S. Petri,omnibus prætioſis, fugit in Con-
ſtantinopolim, tandem Romam cum magna pecunia rediens, cum proficere non
poſſet, Ioanni Diacono Cardinali oculos exemit: & ipſe ſubitò deinde extinctus
fuit.

* Poſt.

BENEDICTVS VII. CXLIII.

974 BENEDICTVS VII. annis octo, menſibus ſex,& ceſſauit diebus quinque. Hic fa-
975 uore Imperatoris multos ex Romanis capi fecit, Natione Romanus fuit.

IOAN-

Ottone in gratiam recepto Lombardiam sibireddidit, excepta Marchia Treuisina, & Vero-
nensium, & Aquileia. Sed paruo tempore post ab Apostolica sede & Lombardia veniunt Legati
942 ad Ottonem, de Tyrannide Berengarij conquerentes. Otto verò pro corona Imperij vocatus
943 Romam tendendo, cum in Lombardiam venisset, Berengarium captiuauit, & in Bauariam in
944 exilio misso, Romam veniens, à Papa & à Romanis sollemniter suscipitur.
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954

OTTO. LXXXX.

955 Otto imperauit annis duodecim. Hic fuit primus Imperator Teutonicorum. Exempto enim
Imperio ab Italicis, soli Teutonici imperauerunt vsq; ad præsens tempus. Hic potens cum
956 esset in Saxonia, & multis annis regnasset per Alemanniam; quidam de Cardinalibus
& de Romanis propter malum statum Ioannis Papæ duodecimi, miserunt occultè ad ipsum, vt
957 super necessitate Romanæ Ecclesiæ Romam veniret, & etiam Imperij gubernacula possideret. Ipse
verò per Lombardiam & Tusciam potenter veniens, à Papa & à Clero & à populo Vrbis Roma-
958 na honorificè est receptus, & in Imperatorem coronatus. Multa donaria fecit Ecclesijs. Hic
659 pacata Italia, cum Vxore sua Lombarda in Saxoniam redijt, de qua Filium genuit, tam regni,
quam sui nominis successorem. Cui etiam Filiam Imperatoris Constantinopolitani de Romano
960 sanguine procreatam in Coniugem dedit. Deinde propter bonum statum Ecclesiæ Romanæ
pluries Romam veniens & iterum ad partes suas rediens, ibidem pijs operibus intendendo, in Al-
961 lodio suo apud Magdeburg Ecclesiam mirè pulchritudinis, ad honorem S. Martini fabricauit, &
962 eam maximis possessionibus ampliauit. Hic post depositionem Ioannis Papæ, propter infamiam
Leoni Papæ à Clero Vrbis creato, postquam Romani ipso absente, tertium Papam, videlicet Be-
963 nedictum creassent, Romam veniens cum magno exercitu eam obsedit, quousq; Benedictum in-
trusum Papam sibi præsentauerunt. Qui Leone Papa reducto in sedem suam pacificatis omnibus
964 redijt in Saxoniam, ducens secum Benedictum Papam, qui ibidem in exilio est sepultus. Hic etiam
multitudinem Paganorum circa eundem locum habitantium conuertens ad Christum, fideliter
965 est defunctus.
966
967

OTTO II. XCI.

968 OTTO II. viginti annis cum Ottone Filio suo imperauit. Hic cum Græcos in Calabria, in-
cautè persequeretur, amissis militibus, exiliens de manu eorum euasit. Demum exer-
969 citum congregans Beneuentum obsedit. Qua capta ossa, B. Bartholomæi, vt dicitur, indè
asportauit, ac Romæ in insula Tyberina, in Concha quadam collocauit: & in terram suam per
970 Tyberim & mare in præfata Concha transferre excogitauit. Sed eo in breui vita exempto, pre-
tiosus thesaurus ibi remansit vsq; ad hodiernam diem. Hic Ottone Filio suo relicto in Saxonia; cum
971 Regina & exercitu magno per Italiam transiens, venit Romam, ibiq; à Benedicto septimo, cum
magno gaudio & lætitia est coronatus cum Regina. Erat enim summa pax inter Papam & Im-
972 peratorem. Accidit eodē tempore, quod Agareni & Barbari Calabriæ fines ingressi, omnia ferro &
igne vastabant, contra quos Imperator Otto cum Teutonicis, Lombardis & Gallicis & Romanis
973 procedens, acriter dimicauit. Sed Romanis & Beneuentanis terga vertentibus, Christianorum
exercitus penè omnino est extinctus. Imperator verò solus ad mare* quosdam rogauit, vt ipsum in *perueniens.
974 nauim reciperent, asserens se vnū de militibus Imperatoris. Qui suscepto eo in nauim consideran-
tes dispositionem & decorem eius, loquebantur Græcè, credentes non ipsum intelligere, quod ipse
975 esset Imperator, & quod vellent ipsum Constantinopolim adducere ad Imperatorem suum. Quod

976
977
978
979
980
981
982
983

IOANNES XIV. CXLIV.

984 IOANNES XIV. sedit mensibus octo, & cessauit diebus decem. Hic in Castello S.
Angeli per quatuor menses fame afflictus est, & sepultus in Vaticano S. Petri.

IOANNES XV. CXLV.

985 IOANNES XV. natione Romanus, sedit mensibus quatuor, & cessauit die vno.

IOANNES XVI. CXLVI.

986 IOANNES XVI. natione Romanus, sedit annis decem, mensibus septem, diebus
987 decem, & cessauit diebus sex. Hic fuit in armis eruditissimus, & multos libros
988 composuit. Hunc Crescentius Patritius Vrbis in tantum cæpit persequi, quod
989 ipsum oportuit Vrbem relinquere, & Tusciam intrare; Cognito autem Crescen-
990 tius, quod Papa pro Ottone tertio misisset, pro Papa vt ad Vrbem rediret Nuncios
991 misit, & veniente Papa, ipse cum Senatu ad pedes Papæ veniam postulauit. Sicque
992 Papa facta pace Romæ est defunctus.
993
994

GREGORIVS V. CXLVII.

995 GREGORIVS V. natione Saxo, ex Patre Otthone, sedit annis duobus, mensibus
996 quinque. Hic Bruno antea dictus, cum esset consanguineus Ottonis tertij, ad
instantiam Imperatoris est in Papam electus: sed post paruum tempus Crescentius
Consul Vrbis, Placentinum Episcopum de Legatione Constantinopolitana cum
997 magna pecunia redeuntem, in Papatum intrusit: sed hoc factum per Imperatorem
grauem vltionem recepit.

IOANNES XVII. CXLVIII.

IOANNES XVII. sedit mensibus decem, & cessauit Episcopatus diebus viginti.
998 Hic nihil constituit. Hic natione Græcus, Placentinus Episcopus, viuente Papa
Gregorio, per Consulem Vrbis Papatum habuit. Sed post per Imperatorem ex-
999 oculatus fuit.

SYLVESTER II. CXLIX.

SYLVESTER II. sedit annis quatuor, mense
1000 vno, diebus octo, & cessauit diebus viginti tribus. Iste natione Gallicus, nomine Gilibertus, qui mortuus fuit ad S. Crucem in Ierusalem. Hic primum iuuenis Floriacensis cœnobij in Aurelianensi diocesi: Monachus fuit, sed dimisso Monasterio, homagium Diabolo fecerat, vt sibi ad votum * succederent, quod Diabolus promisit adimplere. Idem obsequijs Diaboli insistens, frequenter super desiderijs suis cum eo loquebatur. Veniens autem Hispalim Hispaniæ caussa discendi, in tãtum profecit, quod sua doctrina etiam maximis placuit: Habuit enim discipulos Ottonem Imperatorem, & Robertum Regem Franciæ, qui inter alia Sequentiam, *Sancti Spiritus adsit nobis gratia*, composuit: & Leothericum, qui prius fuit Archiepiscopus Senonensis; sed quia idem Gilbertus quam plurimum honores ambiebat, Diabolus ea quæ petebat, ad votum compleuit. Fuit enim

* omnia.

Annotatio Ioannis Cæsaris.

QVæ de Syluestro recitata sunt, absque vllo Authoris testimonio asseruntur, vana & mendacissima, quæ repetunt ex hoc loco Balæus insignis Impostor, & veterum Historiarum impudens falsarius & post eum Spangenbergius, de quo tamen Blondus Eugenij IV. Pontificis Secretarius Decade 2. lib. 3. scripsit Nullum scriptorem affirmare dubitat Syluestrum II. litteris, moribusq; ornatissimum fuisse. Imò ipse Panthaleon Pontificis & Ecclesiæ Romanæ hostis lib. de Illustrib. parte 2. fol. 88. insignibus præconijs hunc Pontificem extollit. Vide Onuphrium Panuvinum, in Annotatione ad Platinam, & Robertum Belarminum de Romano Pontifice lib. 4. c. 12. in fine. Chronologiam Genebrardi, & Cæsarem Baronium.

Imperator intelligens, & grauiter dolens circumuenit ipsos, asserens se magnam habere pecu-
975 *niam absconditam in Sicilia, rogans vt illuc irent, & accepta pecunia simul cum gaudio properarent.*
976 *rent. Ipsis autem propter hoc ad littus accedentibus, vidit Imperator Episcopum in armis, Pro-*
bum Casium nomine. Et inuocato suo auxilio, Imperator cum Episcopo omnes nautas ibidem tru- * scilicet.
977 *cidauerunt quadraginta, * quod nec vnus euasit per virtutem S. Petri Apostoli, quem Impera-*
978 *tor sollicitè inuocabat. Et sic ad Imperatricem perueniens, cum gaudio ab ipsa & à suis Baronibus*
susceptus, Romam rediens, post paucos dies est defunctus; & apud S. Petrum honorificè tumula-
979 *tur. Hoc tempore S. Albertus, natione Boëmus floruit. Hic primum Episcopus Pragēsis, post reuela-*
980 *tione Dei in Pannoniam veniens, primum Regem Vngarorum, videlicet S. Stephanum, cum mul-*
tis alijs baptizauit. Demum per Poloniam transiens, & eosdem in fide confirmans, in Prussiam
681 *veniens, ibidem prædicando fidem, martyrio coronatur.*

682

983

984

985

986

987

OTTO III. XCII.

988 OTTO III. *imperauit annis nouendecim. In Italia quinq;, permansit vacuum regnum an-*
nis duodecim. Hic Otto tertius, secundi Ottonis Filius, Romam veniens, à Papa Gregorio
989 *quinto in Imperatorem est coronatus. Deinde de Roma in Apuliam ad S. Angelum caussa*
peregrinationis, & orationis transiuit. Sed reditum per Beneuentum faciens, corpus S. Paulini E-
990 *piscopi secum Romam detulit. Hic ordinata Italia, transitum faciens per Galliam, in Saxoniam*
est reuersus. Sed Crescentius Consul Romanorum, Gregorio Papa fugato, fecit Papam quendam
Græcum, Ioannem nomine, Placentinum Episcopum, multum pecuniosum. Quod audiens Impe-
991 *rator, ad vrbem cū magno furore regressus, Crescentium in Castro S. Angeli tam diu obsedit, quo-*
vsq; ipsum cum castro captum, truncauit capite. Ipsum verò Pontificem oculis orbatum, membris
992 *cæteris debilitauit. Deinde Imperator ordinatis Imperij rebus, ducens secum nobiles aliquos*
Romanos, in Saxoniam est reuersus. Et visitans locum in Polonia vbi S. Adelbertus quiescebat
Martyr: accepto ipsius brachio, Romam est reuersus, locans illud in Insula, in Ecclesia in qua modo
993 *dicitur requiescere S. Bartholomæus Apostolus. Tunc Imperator cœpit construere grande pala-*
tium in Vrbe, in Palatio Iuliani Imperatoris. Sed Romanis reclamantibus, Imperator multis
994 *persecutionibus Romanis illatis, post paucos dies vitam finiuit. Licet tres Otthones per succes-* * Origo Imperialis Electionis.
sionem generis regnauerint, post tamen institutum fuit, vt per Officiales Imperij Imperator eli-
geretur: qui sunt septem, videlicet tres Cancellarij: Moguntinus Cancellarius Germaniæ, Treue-
995 *rensis Galliæ, & Coloniensis Italiæ. Marchio Brandeburgensis Camerarius. Palatinus dapifer,*
Dux Saxoniæ ensem portat. Pincerna Rex Boëmiæ. Vnde versus:

996 Maguntinensis, Treuirensis, Coloniensis,
Quilibet Imperij fit Cancellarius horum.
Et Palatinus Dapifer: Dux portitor ensis.
997 Marchio præpositus Cameræ: Pincerna Boëmus.
Hi statuunt Dominum cunctis per sæcula summum.

998

999

1000

1001

Anno Domini.

enim primo Rhemensis Archiepiscopus, post Rauennas, tandem Papa, & tunc quæsiuit à Diabolo, quã diu viueret, & respõsum habuit, quod quâ diu non celebraret in Ierusalem. Gauisus est valde, sperans se longè esse à fine, sicut longè esset à voluntate peregrinationis in Ierusalem vltra mare. Et cum in Quadragesima in Ecclesia quæ dicitur Ierusalẽ in Laterano celebraret, ex strepitu Dæmonum sensit sibi mortem adesse. Suspirans ingemuit (licet autem sceleratissimus esset, de misericordia Dei non desperans) reuelando coram omnibus peccatum. Membra omnia, quibus obsequium Diabolo præstiterat, iussit præcidi, & demum truncum mortuum super bigam poni, vt vbicunq; animalia perducerent & subsisterent, ibi sepelirent, quod
1001 & factum est. Sepultusq; est in Lateranẽsi Ecclesia, & in signum misericordiæ consequutæ, sepulchrum ipsius, tam ex tumultuatu ossium, quam ex sudore, præsagium est morituri Papæ, sicut est in eodem sepulchro litteris exaratum.

IOANNES XVIII. CLI.

1002 IOANNES XVIII, sedit mensibus quinque, diebus viginti quinq;, & cessauit diebus viginti.

IOANNES XIX. CLI.

1003 IOANNES XIX. sedit annis quinque, &
1004 cessauit diebus triginta. Natione
1005 Romanus, de Regione quæ vocatur
1006 * Metropolis. * Porta.
1007

ANNOTATIO.

DEceptus est hic B. Platina, dum in ordine hunc XXI. vocitat, cum non vigesimus primus, sed decimus nonus ferè fuerit; quod etiam Onuphrius obseruauit. Cæterum error accidit hoc modo per transpositionem numerorum: XIX. vndeviginti habes, hoc modo XXI colligis viginti & vnum, quod facillime festinantis librarij manu accidere potuit.

SERGIVS CLII.

1008 SERGIVS annis duobus, mensibus septem, & cessauit diebus octo. Hic fuit san-
1009 ctæ vitæ, & castæ conuersationis. Sepultus est in Basilica S. Petri.

1010

BENDICTVS VIII. CLIII.

1011 BENEDICTVS VIII. natione Tusculanus, ex Patre Gregorio, sedit annis vnde-
1012 cim, diebus viginti vnum, & cessauit Pontificatus anno vno. Hic fuit eiectus
1013 de Papatu, & factus est quidam alius Papa, vnde maximum schisma fuit. Dicit Pe-
1014 trus Damianus, quod quidam Episcopus, vidit hunc Benedictum Papam, nigro e-
1015 quo quasi corporaliter insedentem, & dixit ei: Nonnè tũ es Benedictus Papa, quem
1016 iam defunctum nouimus? Ego sum, inquit, ille infelix Benedictus. Et quomodo
1017 est, inquit, tibi Pater? Grauiter, inquit, torqueor, sed de misericordia Dei non de-
1018 spero, si mihi adiutorium præbeatur. Vade, inquit, ad successorem meum Papam, &
1019 dic illi, vt in tali theca summã pecuniæ accipiens, pauperibus distribuat; quia quic-
1020 quid antè pauperibus pro me datum fuit, nihil mihi profuit: quia de rapinis fuit.
1021 Quod Episcopus fideliter expleuit, & Episcopatui cedens, Monasterium intrauit.

IOANNES XX. CLIV.

1022 IOANNES XX. natione Romanus ex Patre Gregorio, sedit annis nouem, diebus
1023 duobus, Habuit guerram cum Romanis.

1024

1025

1026

1027

1028

1029

1030

1031

1032

BENEDICTVS IX. CLX.

1033 BENEDICTVS IX. natione Tusculanus, ex Patre Alberico, sedit annis quatuor-
1034 decim. Iste est eiectus de Papatu: & factus est Papa Sabinensis Episcopus, qui
1035 infra vocatus est Syluester. Iste quoque eiectus est, & Benedictus recuperauit
1036 Papatum. Et iste iterum eiectus est, & datus est Papatus Ioanni Archipresbytero S.
1037 Ioannis ante portam Latinam, qui Gregorius VI infra dictus est. Et hic habito Pa-

patu,

1001

1002
HENRICVS I. XCIII.

1003 HENRICVS I. imperauit annis duodecim, mensibus quinq;. Permansit vacuum regnum
1004 annis duobus. Huius tempore Luna conuersa est in sanguinem. Nota quod plures sunt
1005 Henrici Reges, quam Henrici Imperatores. Vnde cum legis Henricus primus, ratione Im-
1006 perij dicitur primus, sed ratione nominis, secundus dicitur. Fuit enim quidam Henricus Rex ante
1007 ipsum. Idem intellige de Conrado. Huius Henrici Imperatoris vxor fuit Cunig[illegible]nda, & ambo
1008 virgines permanserunt, & in Bambergensi Ecclesia, quā ædificauerunt, requi[illegible]s[illegible]nt miraculis cor-
1009 ruscando. Hic Henricus primo Dux Bauarorum, ab omnibus Principibus in Imperatorem electus.
1010 Multa bella prospere gessit in Germania, Bohemia, & Italia. Postremo volens soli Deo vacare, cum
1011 esset Christianissimus, Episcopatum Bambergensem fundauit. Regi etiam Vngarorum Stephano
1012 sororem suam dans in vxorem, tàm ipsum, quàm totum regnum suū ad fidem vocauit. Hic etiam
1013 Bambergensem ciuitatem, quæ fuerat S. Petri, pro Natuiensi apud Papam commutauit.

CONRADVS I. XCIV.

1014 CONRADVS I. imperauit annis viginti. Et permansit vacuum regnum annis tribus. Hic
1015 multas leges condidit. Hic pacem in terris conseruare cupiens, statuit, vt quicunq; Prin-
cipum pacem infringeret, capite plecteretur. Sed huius statuti transgressor Comes Lupol-
1016 dus accusatur. Qui cupiens vitam saluare, cum paucis, id est vxore, & pueris occultè fugiens in
1017 vastam solitudinem, ipsam multis temporibus tanquam Eremita inhabitabat: nullo penitus scien-
te, quo deuenissent. Sed contigit Imperatorem ad illas partes accedere. Et cum venationis caussa,
1018 bestias insequens per solitudinem discurreret, sic se ab omnibus elongauit, vt solus remaneret, &
1019 ubi esset penitus ignoraret; Et nocte appropinquante Imperator multum anxius, casu ad prædicti
Eremitorium Comitis peruenit. Qui benigne receptus, cum post laborem in strato dormiret, &
1020 eadem nocte prædicti Comitis vxor filium peperisset, audiuit vocem Imperator in somnis dicen-
1021 tem: ipsum puerum generum suum futurum, ac Imperij successorem. Hanc vocem Imperator
primò contemnens; cùm iterata fuisset, anxius viso puero de manè, cū ad suos peruenisset, vocatis
1022 duobus Secretarijs, occultè mandauit, vt prædictum puerum rapientes, in sylua occiderent: & si-
bi cor pueri apportarent. Ipsi iuxta mandatum puerum rapiunt, & misericordia moti non occi-
1023 dunt, sed in nemore relinquentes, cor capti leporis, in argumentum occisionis Imperatori defe-
1024 runt. Accidit autem vt eadem hora Dux Henricus caussa venationis in eadem sylua solus errans,
puerum vagientem audiret, ipsumq; pulchrum conspiciens, vxori suæ sterili occultè deportans,
1025 mandauit eidem, vt quod ipsū genuit affirmaret. Quod & factum est, vocauitq; eum nomine suo
1026 Henricum. Cumq; iam adultum Imperator vidisset, pensans vultum, quem olim viderat, & æta-
tem: licet multum renitente Patre scilicet Duce Henrico, Imperator iuuenem, vt sibi astaret, re-
1027 tinuit: tractans apud se qualiter eum perderet. Et post aliquot tēpus misit eum ad Imperatricem,
1028 scribens: vt eū sub obtentu gratiæ suæ, eo die, quo ipse iuuenis ad ipsam veniret, ipsum occultè suf-
focaret. Sed iuuene iter agente, cum in domo cuiusdam Presbyteri quiesceret, Presbyter ipso dor-
1029 miente curiosè ipsius bursam pertractans, litteras Imperatoris conspexit, & illas cautè aperiens,
1030 illi feliciter commutauit, Nam abraso Ipso die moriatur, reposuit; Ipso die Filia mea tra-
datur. Quod & factum est; licet cum admiratione Imperatricis, propter tam subitum & stu-
1031 pendum mandatum. Quod Imperator percipiens, obstupuit. Sed postquam inuestigauit illum ve-
rum ipsius Patrem nobilem Comitem fuisse, quem rusticum credebat, dolor ipsius mitigatus est.
1032 Qui Henricus postquam Conrado successit, in loco natiuitatis suæ magnum construxit Mona-
1033 sterium.

1034

1035

1036

1037

patu, cum esset rudis litterarum, alterum Papam ad vices Ecclesiastici officij exe-
quendas secum consecrari fecit. Quòd cum multis non placeret, tertius supcrin-
1038 ducitur, qui solua duorum vices impleret. Vno tanqnam contra duos, & duobus de
1039 Papatu altercantibus contra vnum, & mortuo Gregorio, Henricus Imperator con-
1040 tra duos Romam accedit, & eis canonica & Imperiali censura depositis, Sidi-
1041 gerum Babenbergensem Episcopum, qui & Clemens II. infra dictus est, in Pa-
1042 patum per vim substituit: à quo Henricus Imperator coronatur: Romanis si-
1043 bi promittentibus & iurantibus, se sine ipsius consensu nunquam Romanum Pon-
1044 tificẽ electuros. Iste Benedictus, qui fuit nepos istius* Benedicti, apparuit iuxta mo-
1045 lendinũ cuidam in specie cuiusdam monstruosi animalis, cuius caput & cauda asini * supcrioris.
1046 erat, reliqunm corpus sicnt vrsus. Cumq; conspector territus fugeret, clamans mõ-
strum post ipsum, dixit: Noli expaucre: scito me hominem fuisse, sicut tu es: sed sic
modo repræsento me, sicut olim infelix Papa existens, bestialiter vixi.

SYLVESTER III. CLVI.

1947 SYLVESTER III. sedit diebus quinquaginta sex.

GREGORIVS VI. CLVII.

1048 GREGORIVS VI. de S. Ioanne ante portam Latinam, sedit annis duobus, men-
sibus sex. Hic cnm Henrico Rege habuit bellum. Hunc Guilielmus in suis
1049 Chronicis dicit sanctum virum fuisse: Et cum ad Papatũ venisset, parum vel
nihil ad Papatum pertinens, propter incuriã & negligentiam antecessorum suorum
inuenisse. Nam pænè à prædonibus tollebantur. Peregrini Romam venientes, quasi
omnes spoliabantur. Et peruenientium oblationes violenter auferebãtur. Quos omnes Papa admonuit primò, post excommunicauit, tertiò, quia contempserunt; manum armatam apposuit. Et primo raptores oblationum S. Petri, aut penitus extinxit, aut fugauit. Occisis itaq; raptoribus, prædia & oppida multo tẽpore amissa recuperauit. Tunc omnes ipsum homicidam clamantes, non Papam sed sanguinarium dicebant. Cardinales quoq; ipsum in infirmitate, in qua & mortuus fuit, indignum fore dixerunt in Ecclesia S. Petri sepeliri: qui tot mortibus hominum sacerdotium fœdasset. Tunc Papa, licet infirmus, resumpto spiritu, longum sermonem Cardinalibus fecit; asserẽs ipsos stultè loquutos esse, & se benè fecisse, inducens illud Ezechielis Prophetæ: Sacerdotibus, qui se non opponebant murum pro domo Dei Israel, & multa alia. Et post subdidit, cum mortuus fuero, corpus meum ante fores Ecclesiæ sistite, Ianuas quoque Ecclesiæ seris, & vectibus obfirmate: si voluntate diuina portæ apertæ fuerint, corpus inferte: alioquin de ipso facite quod vultis. Cumq; eo mortuo sic factum esset, turbo diuinitus veniens, portas Ecclesiæ firmatas, non solum aperuit, sed & cum magno fragore vsq; ad parietem deportauit.

CLEMENS II. CLVIII.

1050 CLEMENS sedit mensibus nouen-
decim, diebus septem. Hic fuit in-
uasor Ecclesiæ, & per vim habuit
Papatum, & cessauit diebus viginti.

DAMASVS II. CLIX.

DAMASVS II. sedit diebus viginti
1051 tribus, & cessauit diebus viginti
& vno. Hic fuit inuasor sedis A-
postolicæ & subitò defunctus est.

LEO IX. CLX.

1052 LEo de genere Alemannus, de Lo-
theris regno, sedit annis quinque,
mensibus duobus, Romani ex pra-
1053 ua cõsuetudine, postquam petijssent ab
Imperatore Henrico Pontificem dari;
Imperator cum nullum Teutonicorum
1054 ad hoc vt reciperet, posset inducere, E-
piscopũ Tullẽsem, Brunonem nomine,
virum simplicem ad hoc inclinauit: qui
1055 ad vrbem veniens, & ex hoc conscien-
tiam habens, omninò resignauit. Et de-
nuò ab omnibus electus, post laudabilẽ
1056 vitam in Ecclesia B. Petri tumulatur, ma-
nifestis clarescens miraculis.

VICTOR CLXI.

1057 VICTOR genere Alemannus sedit
annis duobus, mensibus tribus,
diebns tredecim. Hic timore Im-
periali factus est Papa, Hic temporibus
1058 Henrici Imperatoris apud Florentiam
Synodum celebrauit, & multos Episcopos propter simoniam & fornicationem
depo-

1038

1039

HENRICVS II. XCV.

1040 HENRICVS II. imperauit annis septendecim. Hic Henricus dictus Filius Conradi, secun-
dum alios, gener ipsius. Iste veniens in Italiam Pandulphum Principem Capuanum ca-
1041 pit, & captiuum secum asportauit, & alium quendam Pandulphum Comitem Theatinum Prin-
cipem ordinauit. Huius tempore Normanni intrauerunt Romam, & bellum Cadulphus contra
Romanos in pratis S. Petri habuit. Tunc temporis Dux Godefridus venit in Italiam, & insecuti
1042 sunt eum Normanni à Roma vsq; ad Aquinum. Huius Imperatoris tempore Romæ cuiusdam Gi-
gantis corpus Pallantis nomine inuentum est incorruptum, cuius vulneris hiatus, vbi vulneratus
fuerat, quatuor pedes & semissem habebat. Corpus verò altitudinem muri vincebat. Lucernaq;
1043 ardens ad caput ipsius inuenta est, quæ nec flatu extingui poterat, nec liquore: sed cum stylo fora-
mine subter flammam facto, extincta est: per illud foramen aere introducto. Hunc dicitur Turnus
occidisse. Et hoc ipsius Epitaphium fuit:
1044 Filius Euandri Pallás, quem Lancea Turni
Militis occidit, *more suo iacet hic. *censeo legendum: Mole sua iacet hic.
1045 Hoc tempore in Apulia erat quædam Statua Marmorea circa caput suum areum habens
circulum: in quo erat scriptum. Kalend. May oriente Sole habeo caput aureum. Quod
quidam Saracenus à Guiberto Guischardi captus, quid portenderet intelligens, in Calendis May
1046 in oriente Sole, notato termino vmbræ illius, reperit infinitum thesaurum, quem dedit pro sua re-
demptione. Hoc tempore Ecclesia Gallicana per Berengarium Turonensem perturbatur, qui asse-
1047 rebat Eucharistiam, quam sumimus, non esse verum corpus Christi, sed figuram corporis & san-
guinis. Contra quem Leo Papa, Guilensis celebrat Concilium. Qui tamen Berengarius alias homo
1048 sanctus dicitur fuisse: & post retractationem, finem mortis prædicendo, feliciter migrasse.

1049

1050

1051

1052

1053

1054

1055

1056

HENRICVS III. XCVI.

1057 HENRICVS III. imperauit annis quadraginta nouem. Hic primum venit Romam mense
Maij, die vigesima quinta. Tunc temporis Robertus Guischardus intrauit Romam. Fames
& mortalitas fuit ferè in vniuersa terra. Et obsedit ciuitatem Tyburtinam diebus tribus
1058 mense Iunij. Hoc tẽpore huiusmodi Stella clarissima in circuitu *prima Luna ingressa est, XIII.
dieb. *fortè plenæ Lunæ effulsit.

deposuit. Hic in Gallias veniens, ab Imperatore Henrico gloriosè suscipitur, & eo præsente Imperator moritur.

STEPHANVS IX. CLXII.

1059 STEPHANVS IX. sedit mensibus nouem, diebus viginti septem. Hic natione Lotharingus, abbas prius Cassinensis; in Tuscia Florentiæ sepultus est.

BENEDICTVS X. CLXIII.

1060 BENEDICTVS X. mensibus nouem. Hic prius * Vesletrensis Episcopua, Mi:ius nomine: per violentiam factus est Papa, postea cessit.

* Vercellensis.

NICOLAVS II. CLXIV.

1061 NICOLAVS II. natione Burgundus, sedit annis duobus, mensibus sex, diebus viginti sex, & cessauit diebus decem. Hic prius Florentinus Episcopus, apud
1062 Senam à Cardinalibus vnanimiter est electus. Et celebrato Romæ Concilio, defunctus est.

ALEXANDER CLXV.

1063 ALEXANDER natione Mediolanensis, sedit annis vndecim, mensibus sex, die-
1064 bus viginti quinque. Hic cum esset Lucanus Episcopus, concorditer à Car-
1065 dinalibus in Papam est electus. Contra hunc fuit Cadulus, qui fuit Parmen-
1066 sis Episcopus, & ferè ab omnibus Lombardis Episcopis in Papam est electus, asse-
1067 rentes Papam non debere eligi nisi de Paradiso Italiæ. Qui Cadulus cum magno ex-
1068 ercitu bis Romam veniens, violenter voluit Papatum obtinere, sed non potuit.
1069 Deinde Alexander Papa, ad rogatū Henrici Imperatoris, descendit in Lombardiam;
1070 & in Mantua solenniter celebrato Concilio, pacificatis omnibus, ad vrbē est reuer-
1071 sus, & ibidem defunctus, in Lateranensi Ecclesia est tumulatus. Eodē tempore Nor-
1072 manni, qui in præiudicium Domini Papæ regnum Apuliæ occupauerant, fines
1073 Campaniæ deuastabant, quos Dux Spoletanus Godefridus, & Comitissa deuota filia S. Petri Malthidis expulerunt.

GREGORIVS VII. CLXVI.

1074 GREGORIVS VII. sedit annis duodecim, mense vno, diebus quatuor. Hic natione * Tuscus, Patria Suanensi, propter laudabilem vitam ex Cardinalibus est
1075 in Papam electus. Hunc Cencius Præfecti filius in nocte Natalis Domini, cum primam Missam in S. Maria maiore ad præsepe celebraret, cepit, & in turri sua
1076 posuit. Sed Romani eadem nocte turrim destruxerunt, Papam liberando: & prædictum Cencium extra Vrbem eiecerunt. Hic Pontifex Henricum Imperatorem
1077 Concilio CX. Episcoporum habito, excommunicauit, quia Romanæ Ecclesiæ vnitatem scindere voluit. Sed post ad Papam in Lombardiam veniens, nudis pedi-
1078 bus super niuem & glaciem, pluribus diebus stans, vix absolutionem impetrauit.
1079 Post de consensu eiusdem Regis, iteratò excommunicati plurimi seditiosi Episcopi, apud * Brissinā conuenientes, Guipertum Rauennatem Episcopum in Papam e-
1080 legerunt, Clementem vocantes; quem Rex Henricus pronus infra terram cum omnibus alijs adorauit, & cum ipso Romam veniens sine Cardinalibus, à Bononiensi,
1081 Mutinensi, & Cerinensi Episcopis benedici fecit, & ab eodem Gregorio in die Paschatis coronam Imperij assumpsit, Papam Gregorium in castro S. Angeli cum Car-
1082 dinalibus obsidendo. Sed audito, quod Guischardus in adiutorium Papæ de Apulia veniebat, Imperator destructo Capitolio, & vrbe Leonina cum suo Papa fugit
1083 Senas, & Guischardus eodem die Vrbem capiens, & ferro, & igne consumens, Gre-
1084 gorium de obsidione liberando, in Palatio Lateranensi restituit, qui post in Apu-
1085 liam descendens, Salerni mortuus est, miraculis coruscando.

* Teutonicus.

* Brixiam.

VICTOR CLXVII.

1086 VICTOR sedit anno vno, mensibus quatuor, diebus septem, & cessauit
1087 diebus nouem. Hic proprio nomine Desiderius dictus, fuit Abbas Cas-
1088 sinensis, qui veneno in Calice misso dicitur extinctus. Huius tempore Ordo Carthusiensium incepit.

VRBANVS II. CLXVIII.

1089 VRBANVS II. sedit annis vndecim, mensibus quatuor, & cessauit diebus sexdecim.

libræ, in noctis in tro. Istius tempore Christianorum gens ad Sepulchrum Domini de toto tredecim
orbe Christiano processit cum Duce Boamundo, & Ierusalem à Saracenis viriliter abstulerunt. diebus, prout
1059 *Huius tēpore Hildebrandus Cardinalis qui postea Gregorius papa factus est, cum legatus esset in* habet Zonar.
Gallia, & in concilio, contra multos Simoniacos Episcopos processisset, cum contra Episcopum v-
1060 *num multum infamatum procedere voluisset, & illos testes, qui ipsum accusauerant, precio cor-*
1061 *rupisset, dixit Legatus in Concilio: Cesset humanum iudicium, producatur in medium diuinum*
oraculum, cum certum sit, quod Episcopalis gratia sit sancti Spiritus donum: & quicunq; Epi-
1062 *scopatum mercatur indignè contra Spiritum sanctum facit. Si tu igitur contra Spiritum san-*
ctum non fecisti, dic: Gloria Patri & filio & Spiritui sancto. Quòd ille intrepidus incipiens, cum
1063 *Gloria Patri & Filio dixisset: nullatenus Spiritui sancto, dicere potuit. frequentius repetendo, sed*
detectus ab Episcopatu, tunc plenè dixit. Iste Hildebrandus Gregorius Papa effectus, totus contra
1064 *Henricum Imperatorem, quia dissidium procurabat in Ecclesia, * inuehitur. Imperator verò* * inuehitur.
VVormatiæ Concilio viginti quatuor Episcoporum, & multorum nobilium congregato, iubet o-
1065 *mnia decreta Gregorij Papæ cassari. Propter quod Papa Imperatorem excommunicat, & à fide-*
1066 *litate & iuramento omnes sibi adhærentes absoluit. Imperator verò Moguntiæ Gregorium a Pa-*
patu, quantum in eo fuit, deposuit: Guibertum Rauennatem Episcopum pro ipso constituens.
1067 *Huius tempore quidam potens, dum sederet in conuiuio, repente à muribus circumuallatus est, &*
cum esset innumerabilis multitudo murium, de nullo captabant, nisi de illo, sed cum à suis in pe-
1068 *lagum maris deductus esset, nihil ei profuit, quia mures nauim sequentes, ipsam vsq; ad aquæ in-*
troitū corradebant. In terram ergo repositus, totus a muribus dilaceratus est, & comestus. Et hoc
1069 *minus mirum iudicatur, quia pro certò dicitur, quod in quibusdam terris, si Leopardus aliquem*
momorderit, confestim murium copiam aduenire, vt vulneratum commingant, immundumq; v-
1070 *rinæ illuuium hominis * communicari exitium. Inuenitur etiam de quodam Principe, quod nulla* * communicare
1071 *arte poterat iuuari, quin ipsum pediculi consumerent. Igitur Hērico Imperatore † mirabilis mul-* † existente.
titudo Gallorum in subsidium terræ sanctæ Cruce signati, inexplicabili labore per terram, & tan-
1072 *dem per Constantinopolitanam vrbem transeuntes, Antiochiam peruenerunt. Fuerunt autem*
huius exercitus Capitanei Godefridus Dux Lotharingiæ, Comes Blesensis, Comes Flandrensis,
1073 *Comes S. Ægidij & Boamundus Dux Apuliæ, Filius Regis Guischardi, qui fuit Normannus, sed*
habuit vxorem Lombardam, de quo dicitur sub Carulo Caluo, & multi alij Nobiles & Barones.
1074 *Antequam autem Antiochia caperetur, S. Andreas apparuit cuidam rustico simplici, Prouincia-*
li genere, dicens: Veni, ostendam tibi lanceam, qua perforatus fuit IESVS CHRISTVS. Qui Ru-
1075 *sticus capta ciuitate, præsente Comite & Capellano suo, in Ecclesia S. Petri fodiens terram, in lo-*
co, de quo reuelationem habuerat, lanceam inuenit Anno millesimo octuagesimo nono. Dubitanti-
1076 *bus autem plerisq; vtrum esset lancea Christi, quidam Bartholomæus nomine, quem Christus sibi*
1077 *apparens, de lancea certificauerat, cum ipsa lancea per ignem tredecim pedum, quem fieri iusse-*
rat, illæsus transiuit: Et sic exercitus in Christo, & in Lancea ipsius fiduciam habentes, intrepidi
1078 *processerunt per Aconam, quæ tunc Ptolomaida dicebatur, venerunt Cæsaream, vbi cum essent,*
columbam desuper exercitū accipiter vnus, grauiter plagatam, deiecit, circa quam reperta fue-
1079 *runt litteræ, quæ deferebantur talis sententia.* Rex Accaron Duci Cæsareæ salutem. Ge-
1080 neratio canina venit, gens contentiosa, contra quos per te, & per alios legem tuā de-
fendas. Idē annuncia alijs ciuitatibus. *Post venientes obsiderunt Ierosolymam. Est autem Ie-*
1081 *rusalem ciuitas in montibus sita, riuis, fontibus, & syluis carens, excepto fonte Siloë, vbi quando-*
1082 *que aqua sufficiens reperitur. Fuerat autem post Titi & Vespasiani destructionem per Ælium*
Adrianum mirifice reparata, sed non in eodem loco vbi prius. Ibi Godefridus, qui fuerat factus ibi
1083 *Rex, secundo anno mortuus, sepelitur. Creduntur autem tunc transfretasse, plusquam du-*
1084 *centa millia Christianorum in subsidium terræ sanctæ. Item anno Domini millesimo centesimo*
quadragesimo septimo, ad instantiam Eugenij Papæ, & B. Bernardi prædicationem, Rex Franciæ
1085 *ab ipso cruce signatus, & Imperator Conradus cum maxima multitudine Gallicorum & Teuto-*
1086 *nicorum, alij per Pannoniam, alij per mare vsq; Constantinopolim deuenientes, aliter ipsis euenit*
quam sperauerunt, quoniam quidam ipsorum à Turcis capti, alij verò fatigatione, plerique fame
1087 *& inedia consumpti sunt. Ita quod Imperator cum paucis vix redijt. Rex vero Lodouicus caussa*
1088 *orationis, vt peregrinus, aliquantulam manens, ad propria redijt. Imperatore verò Henrico in Ita-*
lia existente, Principes Alemanniæ in Porthem conuenientes, quendam Rudolphum Ducem
1089 *Saxoniæ in Regem sibi elegerunt. Quem, quia Papa Gregorius ad petitionem Imperatoris, nec*

decim. Huius tempore Dux Boëmundus cum Christianis recuperauit S[illegible]lchrum Domini, sepultus in Ecclesia Lateranensi. Circa hoc tempu[illegible]* Myrrhea ciuitate ossa B. Nicolai transferuntur. Hoc eodem tempore in H[illegible]spania Toletum,
1090 illarum partium maxima vrbium, per Christianos à Sarracenis tollitur. Floruit
1091 etiam hoc tempore in Anglia Anselmus, primò Abbas, post Cantuariensis Episco-
1092 pus, in scientia & vita mirabilis. Hic etiam Papa primum Concili[illegible] apud Claro-
1093 montem celebrat, in quo statutum est, vt Horæ B. Virginis quotidiè dicantur: Of-
1094 ficiumque eius diebus Sabbathi solemniter fiat. Annunciatur etiam in Concilio
1095 Hierusalem captio, Christianorum oppressio, Consilium quæritur, au[illegible]m im-
1096 ploratur. Idem Papa Concilio Turonis celebrato penè totum Occidentem pro-
1097 uocat in terræ sanctæ subsidium, & maximè de regno Franciæ, qui per terram &
1098 deinde per brachium S. Georgij transeuntes, inuenta, per reuelationem Christi,
1099 lanceâ, Antiochiam, Tripolim, Acon & penè totam terram cum Ierusalem cæperunt.

* Myra.

PASCHALIS. CLXIX.

1100 PAscalis sedit annis octodecim, mensibus quinq;, diebus septẽ, & cessauit die-
1101 bus duobus. Sepultus est in Ecclesia Lateranensi. Hic fuit natione Tuscus, de
1102 Bleda. Huius tẽpore Henricus IV. Teutonicorũ Rex cum magno exercitu venit in
1103 Tusciam, vt Romæ coronaretur in Imperatorẽ, & præmissis ad Papam Nuncijs, per
1104 literas refutabat omnẽ inuestituram Episcoporũ, Abbatum, & aliorum Clericorũ,
1105 super qua alij Imperatores Prædecessores sui cum Romanis Pontificibus, quæsti-
1106 onem habuerant, & iuramento, tàm Imperatoris, quàm suorum Principum, super
1107 hoc Dominus Papa accepto, postquam tam clerus quàm Populus, extra partes
1108 versus Montem Malum de mandato Domini Papæ obuiasset, & ipsum vsque ad
1109 summitatem graduum S. Petri conduxissent, & cum ibi summus Pontifex cum
1110 Cardinalibus & Episcopus expectasset, Rex adueni[illegible], post pedum oscula se in-
1111 uicem osculati sunt, & se per manus tenentes, postquam ad portam argenteam per-
1112 uenissent, osculo dato, Dominus Papa designauit ipsum in Imperatorem. Sed post-
1113 quam ad rotam porphyricam peruenisset, & Papa super inuestitura refutanda jura-
1114 mentum expetijsset, Rex cum suis consilio habito, Papã & Cardinales cũ tota curiã
1115 captiuauit. Huius etiam temporibus, post ipsius liberationẽ, quidam ex Clero Ro-
1116 mano peruersi, contra ipsum Pontificẽ insurgentes, tres Hæresiarchas, videlicet Al-
1117 bertũ Agnulphum & Theodericũ diuersis tẽporib. erigere in Papã præsumpserunt.

GELASIVS II. CLXX.

1118 GElasivs II. natione Campanus de ciuitate Caieta sedit anno vno, diebus quinque, & cessauit diebus viginti quatuor. Hic propter Henricum Imperatorem cum Cardinalibus Caietam secessit, & inde cum per mare pergeret, in Franciam veniens in Cluniacum, ibi mortuus est & sepultus.

CALIXTVS. II. CXXXI.

1119 CAlixtvs secundus sedit annis quinque mensibus decem, diebus
1120 tredecim. Et cessauit Pontificatus diebus quinque. Hic natione fuit Bur-
1121 gundus, Comitis Filius, & Archiepiscopus Viennensis. Post mortem Gelasij
1122 Papæ in Cluniaco à Cardinalibus est concorditer electus. Qui cum per Pro-
1123 uinciam, Lombardiam & Tusciam rediret. Romam, vbique sollemniter & cum
1124 gaudio est receptus. * Hurdinus verò, qui licet in principio Domino Papæ multas infestationes fecissent, in fine tamẽ ab ipso prostrati sunt. * Huiusmodi temporibus Rex Vngariæ admonitiones plures per litteras suas scribens Domino Papæ, renunciauit * inuestiturã Episcoporum & aliorum Prælatorum, quas vsq; ad [illegible]la tempora Reges Vngariæ facere consueuerant. Eodem tempore Bernardus [illegible]bens annos circiter XXII. sub Abb[illegible] St[illegible]phano, qui fuit tertius Abbas in Cistertio, cũ socijs XXX. Cisterti-um ing[illegible]d eod[illegible] anno Clarualle fund[illegible] pro Abb[illegible]te [illegible]titur. Paschalis [illegible] Papa, post suam liberationẽ, facta pace cum Imperatore Henrico, & ipso Rege coronato & in Ca[illegible]pu[illegible] extra muros statim egresso, Po[illegible]t[illegible]ex c[illegible] Episcopis & Cardinalibus in Vrbem regrediens, tanta frequẽtia Po[illegible]uli [illegible]ccurrentis & Deum laudantis, ex[illegible]ip[illegible]r, vt vix ad Palatium

* Huius etiam.

* Burdinus.

conuictum, nec confessum excommunicare voluit, Imperator cruento bello victoria contra Rudol-
phum habita; conuocata curia in * Brixina, Guipertum Rauennatem Archiepiscopum in Papam * Brixia
1090 eligi procurauit. Propter quod à Gregorio Papa iterum denuò excommunicatus fuisset, cum suo An-
1091 tipapa Romam properans, Gregorium Papam & Cardinales, cum multa hostilitate in vrbe ob-
1092 sedit. Sed post depopulationem agrorum, & vinearum, cum Imperator sibi Populi Romani fauo-
1093 rem attraxisset, intrans in vrbem, prædictum Guipertum in Papam consecrari faciens, ab ipso in
1094 Imperatorem coronatur. Papa Gregorius cum Cardinalibus in Castro S. Angeli, quo concesserat,
1095 concluso, quem Robertus Guiscardi Rex Apuliæ cum magno exercitu veniens, & Romam vno die
1096 capiens, Imperatore cum suo Antipapa, vsq; Senas fugiente, de castro cum Cardinalibus educens,
1097 Papam in Palatio Lateranensi reposuit. Romanos in hoc Imperatori consentientes, exilio, & aliis
1098 pœnis grauiter affligendo.
1099
1100
1101
1102
1103
1104

HENRICVS IV. XCVII.

1105
1106 HENRICVS IV. Henrici Filius imperauit annis quindecim. Iste suscepto Imperio Patrem
1107 suum capiens, in vinculis mori fecit. Huius temporibus Robertus Guiscardi vicit Alexium
& Emmanuelem Imperatores Constantinopolitanos. Iste Robertus fuit quidam Francigena, qui
1108 venit Romam cum exercitu magno, volens, si posset, vrbem occupare. Sed illo inde repulso, intrauit
regnum Apuliæ, quod paulatim cepit. Hic habuit Filium Rogerium Regem Siculorum, & Filiam
1109 Constantiam Imperatricem, matrem Friderici Imperatoris, qui contra Ottonem promotus est. Hic
genuit illum Regem Apuliæ, qui fuit in omnibus gloriosus, cuius tempore Regnum Apuliæ diuitiis
1110 & deliciis præ cæteris florebat regnis. His temporibus Paschalis Papa ab hoc Imperatore non bene
pertractato, moritur. Et mortuo succedit ei Ioannes Romanæ Ecclesiæ Cancellarius, appellatus Ge-
1111 lasius. Sed quia Imperator electioni nõ fauerat, Hispanũ quendã, nomine Burdinum ipsi superordi-
nauit. Sed Gelasio in Cluniaco mortuo, & Calixto ibidem in Papã consecrato, Imperator cũ om-
1112 nibus sibi assentientibus, per ipsum excõmunicatur. Papa verò Calixtus Romã proficiscẽs, capto in
Sutrio Burdino, ab omni Senatu, & Populo gloriosè suscipitur. His temporibus Hugo de S. Victore
1113 Parisiis claret. Hoc etiam tempore Ordo Templariorum ex militibus congregatis in Hierusa-
lem incepit: & dicti sunt Milites Templi, quia in Porticu templi sedem sui Ordinis statuerunt.
1114 Henricus verò Imperator ad cor rediens, inuestituram Episcoporum, & aliorum Prælatorum per
annulum & baculum, pro quo cum Paschali Papa quàmplurimum contenderat, Calixto Papæ
1115 libere resignauit, & concessit per omne Imperium in omnibus Ecclesiis canonicam fieri electionem.
Concedens possessiones & Regalia B. Petri, quæ propter suam, vel aliam cum Ecclesia discordiam
1116 alienata fuerant, Romanæ Ecclesiæ restituit. Possessiones etiam aliarum Ecclesiarum, & aliorum
tam Clericorum, quàm Laicorum, quæ occasione Guerræ suæ, quam habuit cum Ecclesia, ablatæ
1117 fuerant, restitui fideliter disposuit. Huius tempore Papa Calixtus Compostellanum Episcopum,
pro reuerentia corporis B. Iacobi Apostoli, quod ibi quiescit, archiepiscopum instituit, subiiciens si-
1118 bi totam Emeritanam Prouinciam. Lucanam quoq; Ecclesiam gratia pallii decorauit.
1119
1120
1121
1122
1123
1124

Anno Domini.

qui per Imperatorem Henricum in Papam fuerat factus, audito aduentu Papæ, in Sutrio se recepit, quem obsessum Papa cũ Romanis cum habuissent positum in camelo, versa facie ad tergum: habens caudam Cameli pro freno, Papa Palatium Lateranense circa Vesperas potuit peruenire. Demum defunctus est apud Ecclesiam S. Mariæ trans Padum Et inde cum totius Populi & Cleri frequentia per mediam vrbem vectus, in Ecclesia S. Saluatoris sepultus est.

ad Vrbem procedebat, & post in arce Fumonis est retrusus. Papa verò facta pace cum Imperatore, in Ecclesia Lateranensi est sepultus.

HONORIVS. II. CLXXII.

1125 HONORIVS sedit annis quinque, mensibus duobus: diebus tribus. Hic Patria,
1126 Bononiensis, descendit in Aquileiam, à Baronibus vocatus, vt eam, qui iuris
sancti Petri est, tueretur à Comite Rogerio Siculo. Sed cum Papa vidisset in-
1127 fidelitatẽ Baronum, saniori consilio habito, Rogerium recepit in gratiam, & facto
1128 homagio, & fidelitate præstita, ipsum de Ducatu Apuliæ inuestiuit. Hic per Lega-
1129 tum Cardinalem duos Patriarchas, scilicet Aquileyum & Venetum deposuit. Hic
Romæ mortuus in Ecclesia Lateranensi est sepultus.

INNOCENTIVS II. CLXXIII.

1130 INNOCENTIVS II. natione Romanus, ex Patre Ioanne de Regione trans
1131 Tiberim, sedit annis tredecim, mensibus septem, diebus octo, & cessauit diebus
duobus. Hic perrexit contra Rogerium Ducem Apuliæ, cum exercitu Ro-
1132 manorum, sed cum suis, cum quibus fugam cæpit, captus est ab eo. Hic condemna-
uit totam partem Petri Leonis, cum ordinatione ipsius. Iste Petrus Petri Leonis
1133 filius Cardinalis à paucioribus electus, & Anacletus dictus, hostiliter fecit aggredi
1134 domos Frangepanensium in quibus se Innocentius cum Cardinalibus receperat.
Sed quia nihil profecit, cum manu armata Ecclesiam S. Petri adijt, & eã per violen-
1135 tiam habitam, aureum Crucifixum, pendentesque coronas cum toto thesauro
1136 auri & argenti, ac lapidibus preciosis, spoliauit. Ciborium quoque quod S. Leo con-
struxerat, destruxit. Hoc idem ad S. Mariam maiorem magno thesauro ditatam, &
1137 alijs Vrbis Ecclesijs fecit. Cum quo thesauro, cum omnes penè Romanos cor-
1138 rupisset, Innocentius Papa in Vrbe nullum subsidium habens, cum Cardinalibus
in duabus * Galeis transiuit in Galliam, & à Rege Francorum honorificè susce-
1139 ptus, postquam in Claromonte & Rhemis celebrasset Concilia, in reditu, pacificatis
1140 Ianuensibus & Pisanis, attendens ipsorum, quæ sibi & Ecclesiæ magna fecerant ser-
uitia, Ianuensem Episcopum, qui sub Mediolano fuit, fecit Archiepiscopum, &
1141 Pisanum Primatem totius Sardiniæ. Hic coronato Laterani Lothario in Imperato-
1142 rem, ambo simul intrauerunt Apuliã, & fugato Rogerio Siculo, qui Domino Papæ
rebellis erat. Lotharius Christianissimus redijt in Teutoniam, & Papa Romam, vbi
1143 solenni celebrato Concilio, sepultus est in concha Porphyrica, miro opere sculpta.

*Triremibus.

COELESTINVS II. CLXXIV.

1144 COELESTINVS II. sedit mensibus quinque diebus tredecim. Hic natione
Tuscus, de Castro Felicitatis, Sepultus est in Laterano.

LVCIVS II. CLXXV.

1145 LVCIVS II. natione Bononiensis, ex Patre Alberto, sedit mensibus vndecim,
diebus quatuor, sepultus est in Lateranensi Ecclesia. Hic antea Presbyter
Cardinalis S. Crucis, totam illam Ecclesiam & claustrum renouauit.

EVGENIVS. CLXXVI.

1156 EVGENIVS natione Pisanus, sedit annis octo, mensibus quattuor, diebus vigin-
1147 ti, & cessauit diebus duobus. Hic obijt Tibure, & per medium Vrbis ferè cum
1148 totius Cleri & Populi turba, cum maximo luctu ad Ecclesiã S. Petri deductus,
1149 circa altare sepultus est. Hic cum esset Abbas S. Anastasij, ex insperato ad Eccle-
1150 siam S. Cæsarij à Cardinalibus est electus, & propter metum Senatorum qui contra
1151 voluntatem prædecessoris sui fuerant electi, à Populo, ad Farsense Monasterium
1152 se transtulit, ibique vocatis Cardinalibus & Prælatis, munus benedictionis accepit.
1153 Hunc, cum simplex fuerit ante, Deus mirabili gratia perfudit & eloquentia. Huic

redeunti

1125

1126 ## LOTHARIVS IV. XCVIII.

1127 LOTHARIVS imperauit annis vndecim. Huius tempore fames valida fuit & ferè totam I-
talıam inuasit. Hic Imperator factus, exercitum in Italiam parat, & Innocentium Papam
1128 Romam secum cum Archiepiscopis deduxit. Petrum quoq; Leonis, qui Papatum inuaserat, com-
pescens, in sede Lateranensi potenter Papam Innocentium collocat. In Ecclesia Lateranensi ab eo-
1129 dem Innocentio Lotharius in Imperatorem coronatur. Hic primo Imperij sui anno contra Boëmos
vadens, quorundam suorum traditione, magnam stragem suorum militum passus est. Hic etiam
1130 post coronationem zelo Dei & Ecclesiæ accensus, tanquam verè Catholicus, & Ecclesiæ aduoca-
tus, vires Imperij denuò excitauit: & contra Rogerium Comitem, qui se contra Papam erexerat,
1131 & regnum Siciliæ occupauerat, vnà cum Papa Innocentio Apuliam potenter intrauit; ac fugato
Comite Rogerio, in Sicilia constituerunt Ducem Apuliæ, Comitem Rainonem. Huic victoriæ Pi-
1132 sani nauigio summo Pontifici quàm plurimùm astiterunt. Eo etiam tempore Romani contra vo-
luntatem Innocentij Papæ, Senatum renouare conati sunt.

1133

1134

1135

1136

1137

CONRADVS XCIX.

1138 CONRADVS II. imperauit annis quindecim. Huius tempore, quidam Magister Arnoldus
nomine, prædicauit in vrbe Roma, reprehendens diuitias & superfluitates: per cuius dicta
1139 multi magnates Romanorum sequebantur eum. Qui postea captus, ad odium Clericorum
est suspensus. Huius tempore Ascolona capta est à Christianis. Huius tempore Anno Domini Mil-
1140 lesimo trigesimo nono, Ioannes de Temporibus, qui annis trecentis & sexaginta vno vixerat à
tempore Caroli Magni, cuius Armiger fuerat, defunctus est. Hic Conradus Rex in Franchenuord,
1141 à S. Bernardo, cum cunctis penè Principibus crucis charactere est insignitus; & illis temporibus
1142 socij peregrinationis super numerum multiplicantur. Nam de Lotharingia, Flandria & Anglia,
cum ducentis ferè nauibus proficiscuntur. Conradus itaq; Imperator, cum innumerabili multi-
1143 tudine peregrinationem aggressus, Iconium peruenit. Cui Lodouicus Rex Francorum cum mul-
ta militia per Vngariam descendens, ibidem aduenit. sed ibi propter dolum Græcorum, qui calcem
1144 farinæ miscuerant, multum detrimentum in † omnibus passi sunt. Tandem ad terram sanctam
1145 peruenientes, multa bella gloriosè gesserunt. Conradus verò Rex postquam redijt de vltra mare*
moritur. Qui licet annis quindecim regnauerit, benedictionem Imperialem non habuit. Floruit
1146 hoc tempore * Hugo de S. Victore. Hoc tempore translatus est liber Ioannis Damasceni in Lati-
num.

† hominibus.

*de partibus Vltramarinus.

* De eodem paulò antè: forsan Richardus de S. Victore.

3147

1148

1149

1150

1151

1252 ## FRIDERICVS I. C.

FRIDERICVS I. imperauit annis triginta septem. Coronatus est in Ecclesia S. Petri. Hoc
1153 tempore veniens ad Tiburtinum, præcepit vt Tiburtina ciuitas reædificaretur. Et rediens
primo anno Spoletum destruxit. Iste autem largus, strenuus, facundus atq; nobilis fuit: Et

Anno Domini.

redeunti ad Vrbem Clerus,& Populus Romanus cum magna lætitia occurrit, can-
tans: Benedictus, qui venit in nomine Domini. Hic à Rege Lodoico in Franciam
vocatus, cum ipsum transmarina cruce signasset, & Concilium Rhemis celebrasset,
redijt ad Vrbem, ibique in Basilica. S. Petri circa majus Altare est sepultus. Eodem
*Famosa. tempore fuit in Alemania Hildegardis Monialis * formosa, quæ in Pinguia super
Rhenum requiescit

ANASTASIVS III. CLXXVII.

1154 ANASTASIVS III. natione Romanus, ex Patre Benedicto, sedit anno vno, men-
sibus quatuor, diebus viginti quatuor, & cessauit diebus viginti. Hic fecit
apud S. Mariam rotundam nouum Palatium Hic dedit Ecclesiæ Lateranensi
calicem pulchri operis, pensantem viginti marcas, & plura alia, & ibidem in tumba
Porphyrica tumulatus est.

HADRIANVS. II. CLXXIIX.

1155 HADRIANVS II. natione Anglicus, sedit annis quatuor, mensibus nouem, die-
bus viginti octo, & cessauit diebus viginti. Sepultus est in Vaticano in Basi-
lica S. Petri, juxta sepulchrum Eugenij Papæ, Hic primum Episcopus Alba-
1156 nensis, in Legatione in Norocgiam, missus est pro verbi Dei prædicatione: Ipse verò
gentem illam barbaram, in lege diuina diligenter instruxit. Post reditum, defuncto
1157 Anastasio, in Papam est electus. Hic Papa propter vulnerationem vnius Cardina-
lis, totam vrbem ad condignam satisfactionem posuit sub interdicto. Hic Guliel-
mum Regem Siciliæ, tanquam sibi aduersum, excommunicauit: qui post absolutus
1158 homagium Domino Papæ fecit, terram ab ipso suscipiens. Hic primus Papa dicitur
fuisse, qui in Vrbe veteri cum curia moram traxit. Hic fecit gyronem in Radico
1159 *Phano, & Turribus muniuit. Hic castrum, & multas possessiones circa lacum S.
*Phono. Christinæ à Comitibus comparauit.

ALEXANDER III. C. LXXIX.

1160 ALEXANDER III. natione Tuscus, Patria Senensis, ex Patre Ranucio, sedit an-
1161 nis viginti & vno, mensibus vndecim, diebus nouem. Hic vicit quatuor
*Strumensem Schismaticos, Octauianum, Guidonem Cremẽsem, Ioannem *Tremensem,
1162 & Landonẽ. Primus fecit se vocari Victorem. Secundus Paschalem. Tertius Calix-
1163 tum. Quartus Innocentium. Quorum tres sunt Presbyteri Cardinales, qui per Pa-
pam excommunicati, mala morte perierũt. Istius tempore maximum schisma fuit,
1164 & eiectus fuit Conuentus S. Anastasij, & Abbas S. Pauli eundem locum sibi per
1165 Regem schismaticum vẽdicauit, qui locus per eundem Alexandrum est restitutus.
Hic Fredericum Imperatorem ad concordiam reuocauit, qui tunc illos schismati-
1166 cos, qui eiusdem Papæ inuasores fuerãt, manu tenebat. Hic duo concilia ordinauit,
1167 vnum Turonis, aliud Romæ celebrauit. Fredericum Romanorum Imperatorem &
Hemmanuelem Constantinopolitanum, & Gulielmum Siculum, atque Lombar-
1168 dos ad concordiam reuocauit, per quindecim annos. Sub eius temporibus terræ
1169 motus fuerunt per loca, ita quod ciuitas Antiochena cum Tripoli cecidit, atque
*Catensensium ciuitas. 1170 Damascus cum multis alijs ciuitatibus. Tunc quoque * Catherresis ciuitas peni-
tus euersa est, & plus quam viginti millia hominum mortui sunt, & mare retrogra-
1171 dum versum, & quinque millia in Sicilia submersi mortui sunt. Huius tempore
1172 Mediolanum cum Cremona & Placentia contra Papiensem ciuitatem vnam con-
*Famosior. 1173 struxerũt: quàm vt *formosior fieret, ab Alexandro Papa Alexandriam vocauerunt,
& post ad petitionem Lombardorum constituit eis Episcopum, Papiensem verò
1174 Episcopum crucis & pallij dignitate priuauit, eo quod Frederico Imperatori tunc,
1175 & ab antiquo Regibus persequutoribus Ecclesiæ adhæsisset. Hic cum omne patri-
1176 monium B. Petri, præter ciuitatem Vrbem vetanam, & Tarracenam Anagiam, ab
1177 Aquapendente vsque Copatium per Imperium & Schismaticos occupatum fuis-
1178 set, in Franciam transiuit, ibique celebrato Turonis solenni Concilio, per mare ad
Vrbem rediens, cum Messanæ applicuisset, Rex Wilhelmus non solum quia Papa,
1179 sed & ipsum Dominum à quo tenebat regnum recognoscens, cum debito hono-
1180 re prosequutus est.

LVCIVS

in omnibus gloriosus. Eo tempore Rex Alapiæ cepit Edissam ciuitatem, quam in Genesi dicitur A-
rach, Francosq; ibi captos, morte aut seruitute damnauit. Archiepiscopum vero ciuitatis quasi
1154 Ducem gregis, cum omni Clero, quia Christum noluerunt abnegare, in media vrbe coram se de-
collari præcepit. Sic igitur Edissa ciuitas, quæ ab Agaro Rege ipsius Orthodoxo, cui Christus ante
1155 suam passionem, sicut legitur in Ecclesiastica Historia, scripsit Epistolam. Et deinde per Apostolum
Thomam fuerat prædicata & Christo dedicata, tunc primum à gentibus prophanatur, & pos-
1156 sidetur, purpurata nouorū sanguine martyrum. His temporibus Sol obscuratus est pañ ante ho-
ram nonam, & diu post nonam in eodem statu permansit. Hoc anno fames valida fuit, in qua ru-
1157 bulum grani vendebatur pro viginti* Prouenīesibus solidn. Eodem anno captum est sepulchrū Do- * Pariensibus.
mini, & eius crux à Saladino. Hic cum pro coronatione sua Romam venisset, & pacificè & cum
1158 magno gaudio ab Adriano Papa coronatus fuisset; cum peractu omnibus ante Romā ad stationem
suam, quæ erat in prato Neronis exiuisset, Romani armata manu familiam sequentum in porta
1159 S. Angeli crudeliter inuaserunt, vsq; ad tentorium Imperatoris persequendo. Sed inualescente
clamore, Teutonici adunati crudeliter Romanos repulerunt, adeò quod prostrati vinlti & ca-
1160 pti, cum magnis precibus Papæ, vix capti fuerint restituti. Hic post mortem Adriani Papæ pessi-
mè cum Alexandro Papa stetit, in præiudicium ipsius quatuor Schismaticos successiue* adhærens
1161 Regem Francorum, ad quem Papa Alexander confugerat, congregata magna multitudine, præ-
cipuè duorum Regum, videlicet Boëmiæ & Daciæ fultus auxilio, nitebatur, in Burgundiam ve-
1162 niens, exstirpare. Sed Rege Anglorum, Regi Franciæ ferente auxilium, nihil profecit. Hic post mul-
tas persecutiones per multa tempora Papæ Alexandro factas, timens ne a Domino suo caderet,
1163 propter Lombardorum contra ipsum rebellionem, & Papæ Alexandri prosperitatem, missis solem-
nibus Nuncijs, vt reconciliaretur Papæ, laborauit. Et postquam Venetijs reconciliatus fuit, pro e-
1164 menda, assumpto Crucis charactere, per terram, non per mare, cum magna multitudine ad libe-
rationem terræ sanctæ procedens, cum esset in Armenia, in paruo flumine submergitur. Filius au-
1165 tem eius quem secum duxerat, corpus ipsius detulit vsq; ad Tyrum, ibiq; sepulto, cum Ptolomai-
dem obsedisset, obijt. Obierunt quoq; penè omnes Nobiles, qui eodem tempore cum Rege Philippo
1166 Franciæ, & Richardo Rege Angliæ cum maxima multitudine transfretauerant. Eodem tempore
fuit Abbas Ioachim in Calabria, qui plures libros super Hieremiam & Apocalypsim, & de* one-
1167 ribus Prophetarū conscripsit. Hic prædictu Regibus requirentibus ab ipso, de peregrinatione in ter-
ram sanctam, prædixit, quod parum proficerent: quia nondum tempus aduenisset.

Lectio vitiosa. forsan sic rectius legas: in præiudicium ipsius contra Schismaticos successiuè sibi adhærentes excitauit Regem Francorum, &c.

* forte omnibus prophetijs.

1168 Tempore Friderici Imperatoris, Radulphus* Archiepi-
scopus Coloniensis, trium Magorum corpora, de Perside o-
1169 lim Constantinopolim ab Imperatore translata, & inde à
Sergio Mediolani miraculosè transuecta, Mediolano ab eo-
1170 dem Friderico destructa, transportauit Coloniam. Sub hoc
Imperatore S. Thomas Archiepiscopus Cantuariensis in Eccle-
1171 sia sua Metropolitana occiditur, & tandem miraculis corru-
scantibus, per Alexandrum Papam canonisatur. Tempore et-
1172 iam prædicti Friderici Imperatoris floruit Petrus dictus Come-
stor in Francia: qui vtriusq; Testamenti Historiam, quæ dicitur scholastica, composuit. Eodem
1173 tempore Henricus Rex Anglorum, propter necem S. Thomæ misit nuncios solemnes ad Papam A-
lexandrum; qui iurantes pro ipso in animam suam, ipsum excusauerunt de prædicto facto. Sed
1174 Dominus Alexander Papa, in Tusculana ciuitate receptus & auditis nuncijs, misit duos Cardina-
les ad Galliā partes, vt innocentiam Regis inuestigarent. Coram quibus Rex iurauit, quod nun-
1175 quam de consilio suo, vel iussu fuerat interfectus: sed quod occasione turbationis, quam erga ipsum
habuerant, occisus fuerat. Pro illo mox obtulit ducentos milites vltra mare, per annum ibidem
1176 moraturos: seipsum cruce signans, infra triennium transfretaturus.

Mediolanum verò à dicto Friderico destruitur mēse Martij, Anno Domini Millesimo, Centesimo, sexagesimo secundo. Siquidem muri eius altissimi, funditus suffossi sunt, cætera ad cinerem redacta. Albanum à Romanis concrematum est sexto Idus Aprilis.

* Reinoldus.

1177

1178

1179

1180

LVCIVS III. CLXXX.

LVCIVS tertius, Natione Tuſcus, ſedit annis quatuor, menſibus duobus, die-
1181 bus octodecim, & ceſſauit diebus tredecim.
1182
1183

VRBANVS III. CLXXXI

1184 VRBANVS III. natione Lombardus, ſedit anno vno, menſibus decem, diebus
1185 viginti quinque. Huius tempore capta eſt Ieruſalem à Saracenis: qui cum de
transmarinis partibus tam flebilem rem audiſſet, præ nimio dolore obijt, ſe-
1186 pultus eſt in Ferraria.

GREGORIVS VIII. CLXXXII.

1187 GREGORIVS octauus, natione Beneuentanus ſedit menſe vno, diebus viginti
ſeptem, & ceſſauit diebus viginti. Hic zelando pro terra ſancta ad diuerſas
1188 Prouincias litteras mittit. Et facta pace inter Ianuam & Piſas, Piſis mortuus
ſepelitur.

CLEMENS III. CLXXXIII.

1189 CLEMENS natione Romanus, ſedit annis tribus, diebus ſexdecim. Hic ex Patre
1190 Ioanne Scholari, Clauſtrum apud S. Laurentium foras murum ordinauit, &
1191 Laterani Palatium fecit altius. Et puteum ante æreum equum fecit fieri.

COELESTINVS CLXXXIV.

1192 COELESTINVS natione Romanus, ex Patre Petro Bubonis, conſecratus die
1193 Reſurrectionis, ſedit annis ſex, menſibus octo, diebus vndecim. Hic ſecundo
1194 die Pontificatus ſui coronauit Henricum Imperatorem & fecit Palatium
1195 apud S. Petrum.
1196
1197

INNOCENTIVS III. CLXXV.

1198 INNOCENTIVS III. natione Campanus, ex Patre Transmundo, & conſecratus in
1199 feſto Cathedræ S. Petri, ſedit annis octodecim, menſibus quatuor, diebus viginti
1200 tribus. Hic quantum fuerit glorioſus, opera eius perhibent teſtimonium veritatis.
1201 Fecit enim inter cætera opera hoſpitale S. Spiritus, & renouauit Eccleſiam S. Sixti,
1202 compoſuit decretales, ſermones, & librum de miſera conditione humani generis,
1203 & multa alia glorioſa. Item dedit vniuerſis Eccleſiis in Roma vnā libram argenti pro
1204 ſingulis Calicibus, earū, non habentium calices argenteos, tali pacto, quod vendere
1205 eos non poſſent. Hic etiā coronauit Ottonē & depoſuit, quia nō ſeruauit fidelitatē.
1206 Huius tempore à Francis capta eſt Cōſtantinopolis. Similiter * Macominus Sarace-
1207 norum veniēs cum innumerabili multitudine contra Hiſpanos, confuſus ad Patri-
1208 am ſuam redijt. Huius tempore Liuonia pro parte cōuerſa eſt ad fidem. Anno vero
1209 pontificatus ſui XVII. menſe Nouembri, in Baſilica Lateranenſi, quæ Conſtantiana
1210 vocatur, celebratum eſt Concilium generale pro ſubſidio terræ ſanctæ: & pro ſtatu
1211 vniuerſalis Eccleſiæ, multa vtilia ſtatuta ſunt ibi promulgata, in quo fuit cum Patri-
1212 archis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs Prælatis Summa prælatorum MCC. XV.
1213 Tempore huius Concilij conſecrauit Eccleſiam S. Mariæ trans Tiberim. Demum
1214 cum propter ſubuentionem terræ ſanctæ, inter Piſanos & Ianuenſes & Lombardos
1215 pacem facere intenderet, in itinere adhuc conſtitutus, apud Peruſium eſt defun-
ctus, ibique in Eccleſia S. Laurentij tumulatus: Et ceſſauit papatus per vnum diem.

* Miramolinus dux.

HONORIVS III. CLXXXVI.

1216 HONORIVS III. natione Romanus, apud Peruſium electus, ſedit annis decem,
1217 menſibus octo, Hic apud S. Laurentium foris murum Petrum Altiſiodoren-
1218 ſem Comitem in Imperatorem Conſtantinopolitanum coronauit, Hic &
1219 Eccleſiam S. Laurentij, & Baſilicam, quæ dicitur Sancta Sanctorum renouauit.
1220 Decretales compilauit. Hic in Baſilica S. Petri Fridericum Regem Siciliæ Impera-
1221 torem Romanorum coronauit. Huius tempore Chriſtiani Damiatam ceperunt.
1222 Sed Saraceni fortuito caſu contingente eam poſtea recuperarunt. Hic Honorius

Papæ

1181

HENRICVS VI. XCI.

1182 HENRICVS VI. imperauit annis octo. Coronatus fuit mense Aprili, feria secunda post Pa-
1183 scha, die decimaquinta. Eodem mense intrauit in Apuliam, cum exercitu suo. Et eodem
1184 mense traditum est regnum Tusculanum Romanis ab Imperatore, & destructum est ab
1185 ijs. Et in eodem anno Sol obscuratus est nono Kalend. Iulij. ferè à tertia vsq; ad nonam. Hic sub
1186 Cœlestino & Innocentio imperauit annis septem, mensibus quatuor. Hic etiam anno primo * co- * coronatio-nis.
1187 ronæ suæ Siciliæ Regnum intrauit, & cœpit † vsq; Neapolim, & obsedit Neapolim per tres menses. † terram.
1188 Ibi eius exercitũ tanta infirmitas inuasit, quod omnes ferè mortui sunt. Ita quod Imperator cum
1189 paucis lãguẽs reuerteretur. Hic accepit Constantiã filiã Regis Siciliæ. Anno verò quarto Imperij,
1190 totum regnũ Apuliæ sibi subiugauit: & plurimos rebelles diuersis pœnis flagellauit. Tancretũ, Fi-
1191 liũ Tancreti Regis Siculorum, cum matre sua Margaretha & Regem Epirotarum secum in Ale-
1192 mãniam duxit captiuos. Quo Panormi mortuo, orta est dissensio inter Principes Alemanniæ. Vna
1193 pars elegit Ottonem: altera Philippum. Sed Otto coronatus est ex mandato Domini Papæ. Et tan-
1194 dem obtinente Philippo sub pace formata inter eos ab * Altgrauo, Philippus est interfectus: & * Landgra-uio.
1195 sic electionem citò obtinuit. Fuerat enim Innocentius Papa, qui eodem anno Cœlestino in Papatu
1196 successerat, Philippo aduersarius, propter fratrem ipsius Henricum Imperatorem, qui contra
Christianam Religionem in regno Siciliæ Archiepiscopos & Episcopos trucidauerat, & contra
1197 Romanam Ecclesiam semper tyrannidẽ exercuerat. Propter quod ipsum & omnes fautores suos
1198 excommunicauit. Ottoni verò Duci Saxoniæ viriliter adhæsit, & ipsum Aquisgrani in Regem A-
1199 lemanniæ coronari fecit. Philippus autem Dux * Suauiæ magnam partem Alemanniæ pro se ha- * Sueuiæ.
1200 buerat. Anno Domini Millesimo ducentesimo capta Constantinopoli à Francis & Venetis, Bal-
1201 duinum comitem Flandriæ in Imperatorem constituunt. Anno Domini Millesimo ducentesimo
secundo, sicut à plerisq; traditur, Tartarorum dominium initium habuit: Hi enim sub montibus
1202 Indiæ in Regione dicta Tartaria constituti, Dominum suum Regem Indiæ, Dauid nomine Filium
1203 * Presbyteri occidentis, ad depopulationem aliarum terrarum processerunt. Anno Domini Mil- * deest Ioan-nis.
1204 lesimo ducentesimo septimo ab Innocentio Papa cum Legato, duodecim Abbates Cisterciensis Or-
dinis in terra Albigenẽsium ad prædicandum fidem Hæreticis mittuntur. Quibus de Hispania Di-
1205 dacus Oxoniensis Episcopus, habens secum fratrem Dominicum in comitatu, pro Hæreticis con-
1206 uertendis adiungitur. Qui Dominicus primus Ordinem Prædicatorum incœpit.

OTTO IV. CII.

1207 OTTO IV. de gente Saxonum à Domino Innocentio III. fuit coronatus in Basilica S. Petri,
sed non fuerunt sibi propter maleficium suum anni tributi. Hic accepta corona statim pu-
1208 gnam habuit cum Romanis, & contra voluntatem Domini Papæ, intrauit regnum Apu-
liæ, auferens illud Friderico Regi Siciliæ. Vnde Papa excommunicauit illum. Quarto autem anno
1209 Imperij sui, Fridericum in Imperatorem Principes elegerunt. Qui veniens nauigio vsq; Romam, à
Domino Papa, & à populo Romano honorificè est receptus. Qui in Alemanniam veniens contra
1210 Ottonem, ibi mirificè triumphauit.

FRIDERICVS CIII.

FRIDERICVS coronatus fuit à Domino Honorio in Basilica S. Petri, & regnauit annis tri-
1211 gintatribus. Hic ab infantia per Ecclesiam, tanquam per matrem educatus, & ad Impe-
1212 rij fastigium, Ottone damnato promotus; Ecclesiam Dei non fouit tanquam Matrem,
1213 sed tanquam Nouercam, quantum potuit, laniauit: propter quod Honorius Papa, qui ipsum co-
1214 ronauerat, sibi rebellem & Ecclesiæ Romanæ Aduersarium comperiens, ipsum anathematizauit,
1215 & oẽs Barones ab eius fidelitate absoluit. Ipsius etiã tempore Anno Millesimo, ducentesimo,
1216 trigesimo sexto, Idibus Febr. F. Iordanus Ordinis Prædicatorum Magister, vita & doctrina com-
1217 mendabilis, vltra mare, vbi ad prædicandum Saracenis iuerat, in portu maris obijt. Hoc quoq;
1218 tempore olim discordia inter Imperatorem & Honorium papam orta, à Gregorio cum anathe-
1219 mate renouatur. Duo quoq; Cardinales Iacobus Palastinus, & Otto pro subsidio Ecclesiæ contra
1220 Fridericum legati, vltra montes missi, cum redirent ad curiam, cũ pluribus Legatis, per naues Pi-
1221 sanorum capiuntur. Hic Fridericus proprium Filium, Henricum nomine, Regem tunc Aleman-
1222 niæ, accusatum sibi de rebellione, captum in Apuliam deducens, carceris squalore suffocauit. Hic
Imperator dudum cruce signatus, durante sententia excommunicationis, mare transiuit, ma-

Papa Fridericum sibi rebellem , & Romana Ecclesiæ aduersarium comperiens ,
anathematisauit, atque Barones ab eius fidelitate absoluit. Honorius Papa moritur
1223 & Romæ in Ecclesia B. Mariæ maioris sepelitur. Et Dominus Hugolinus Hostiensis
1224 Episcopus, in Papam electus, Gregorius est vocatus. Honorius primo anno sui Pon-
1225 tificatus Ordinem Prædicatorum confirmauit.

GREGORIVS IX. CLXXXVII.

1226 GRegorivs IX. natione Campanus, mensis Martij die nona, post festum S.
1227 Gregorij apud Septisolium electus fuit. & sedit annis quatuordecim. Hic S.
1228 Elisabeth filiam Regis Vngariæ relictam Landgrauij Thuringiæ canonisa-
uit. Hic sententiam, quam Honorius prædecessor suus contra Fridericum fulmi-
1229 nauerat, roborauit. Hic cum Concilium celebrare nititur, & ab Imperatore viæ
1230 per terram , & per mare arctantur, duo Cardinales & multi Prælati , Abbates &
1231 Clerici maximè per mare ad Concilium venientes, per Imperatoris furores capiun-
1232 tur. Hic Papa per F. Raymundum Ordinis Prædicatorum Pœnitentiarum & Capel-
lanum ex pluribus voluminibus compilauit Decretalium volumen vnum , man-
1233 dans vbique Doctoribus illo vti. Hic Gregorius, cum ab Imperatore , qui tunc ex
1234 magna parte patrimonium Ecclesiæ occupauerat , in vrbe obsideretur , videns et-
1235 iam pene omnes Romanos per pecuniam corruptos esse, accipiens capita Apostolo-
1236 lorum, & Processionem à Laterano vsque ad S. Petrum faciens, animos Romano-
rum sic reuocauit , vt penè omnes contra Imperatorem cruce signarentur, quod
1237 Imperator, qui iam credebat se intraturum in Vrbem, audiens , timens longè ab
1238 Vrbe retrocessit. Denique Gregorius Papa tantis tribulationibus concussus,
Romæ anno decimo quarto mense Augusto migrauit ad Christum.

COELESTINVS IV. CXXCIIX.

1239 COElestinvs IV. natione Mediolanensis, sedit diebus septendecim, & vaca-
uit viginti mensibus & diebus XIV Hic Episcopus Sabinensis, vitæ & scien-
tia laudabilis senex & infirmus electus, citò moritur , & in Ecclesia S. Petri
1240 sepelitur.

INNOCENTIVS IV. CXXCIX.

INnocentivs, IV. natione Ianuensis de Comitibus Lauaniæ, sedit annis vnde-
1241 cim, mensibus sex. Hic sedes Cardinalium à multo tempore vacuas de personis
1242 ex diuersis partibus mundi electis restaurauit. Hic post magnum tractatum de
1243 pace cum Imperatore habitum , de ipsius aduersus Ecclesiam contumaciam per-
1244 pendisset, clam, Ianuensium auxilio, deuenit in Gallias , & celebrans Concilium in
1245 Lugduno, ipsum velut hostem Ecclesiæ condemnauit, Imperio priuando, procura-
1246 nitque Landgrauium Thuringiæ eligi in Regem Alemanniæ, & mortuo ipso Co-
1247 mitem Hollandiæ. Hic Lugduni canonisauit S. Aymundum Confessorem Cantua-
1248 riensem Archiepiscopum. Ipse etiam canonisauit Perusij B. Petrum Ordinis Prædi-
1249 catorum, Veronensem natione, quem Hæretici propter ipsius contra ipsos prædi-
1250 cationem inter Cumas & Mediolanum occiderunt. Canonisauit etiam S. Stani-
1251 slaum Assisij, Cracouiensem Episcopum , qui ab inique Principe fuerat interfe-
1252 ctus. Innocentius verò Papa, mortuo Frederico Imperatore , & Conrado Filio,
1253 Apuliam cum magno exercitu ingreditur, sed post paululum Neapoli moritur &
sepelitur.

ALEXANDER IIII. CXC.

1254 ALexander IIII. natione Campanus sedit annis septem , & cessault mensi-
bus tribus, diebus quatuor. Hic moritur Viterbij, & in Ecclesia S. Laurentij
1255 tumulatur. Huius tempore Manfredus filius naturalis quondam Frederici
1256 Imperatoris, gerens se pro Pædagogo Conradini, N. potis prædicti Friderici, ipso
1257 Conradino mendaciter publicato mortuo , sibi ipsi coronam assumpsit , quod fa-
ctum , quia in præiudicium Domini Papæ fuit , primò excommunicatur , post
1258 contra ipsum magnus exercitus , sed in nullo proficiens, mittitur. Hic canonisauit
1259 Anagniæ S. Claram , quæ fuit Ordinis S. Damiani; Huius temporibus Principes
1260 Alemanniæ Electores in duo se diuidentes , quidam Regem Castellæ, & quidam
Richardum

iorem desolationem, quàm consolationem, terra sancta relinquens. Postquam autem ab Innocentio Papa depositus esset ab Imperio, Principes elegerunt contra ipsum Landgrauium Turingia.
1223 *Quo post paruum tempus mortuo, VVilhelmus Comes Hollandiæ denuo contra ipsum à Princi-*
1224 *pibus eligitur: Sed post paruum tempus a* [illegible] *risonibus occiditur. Et sic vterq; electus caruit benedi-*
1225 *ctione Imperiali. Huius tempore Anno M.CC.XLVIII. Ludouicus Rex Franciæ transfretauit vltra*
1226 *mare, habuitq; lætum principium, sed tristem exitum. Intrando enim terram transmarinam,*
1227 *cepit Damiatam, sed paulò post omnibus suis amissis, captus fuit, licet Deo volente restitutus. Hic*
1228 *Fridericus post suam de Imperio destitutionem, cum inter cæteras ciuitates Lombardiæ, Par-*
1229 *mam, tanquam magis exosam sibi, forti manu obsideret, à Legato Domini Papæ, & à Parmen-*
1230 *sibus turpiter est deuictus. Et amissis thesauris, & alijs rebus suis in Apuliam rediens, ibi graui*
1231 *infirmitate correptus, sine Sacramentis & pœnitentia in Anathematis vinculo est defunctus.*
1232 *Quem infirmantem, Manfredus Filius ipsius naturalis, ambiens regni Siciliæ Dominium, & the-* *puluinari.
1233 *sauros, vno Secretario Imperatoris conscio, timens ne conualesceret, *cussino super faciem posito,*
1234 *suffocauit, & tandem per nefas regnum obtinuit: quousq; Dominus Carulus, Frater regis Fran-*
1235 *ciæ, tunc Comes Prouinciæ, per Vrbanum IV. Papam vocatus, sub Clemente IV. veniens, ipsum*
1236 *Manfredum, & vita & regno priuauit. Hic Fridericus ab Augusto primo Nonagesimus quintus*
1237 *fuit Imperator. Eiusdem Friderici Imperatoris temporibus Anno Domini MCC.XXX. Gens Tar-*
1238 *tarorum occupatis Orientalibus partibus, & crudeliter subactis, in duo agmina se diuidentes,*
1239 *Vngariam & Poloniam intrauerunt: vbi campestri bello, cum ipsis habito, Frater Regis Vngariæ*
1240 *Dux Colomannus in Pannonia, & in Polonia nobilis Dux Sleziæ Henricus occiduntur. Reliquum*
1241 *verò vulgus, tam in viris quam in mulieribus, quos inuenire potuerunt in ore gladij exter-*
1242 *minantes, s[illegible] terras illas, maxime Vngariam, redegerunt in solitudinem, vt*
1243 *præ fame valida, matres puerorum suorum carnibus vescerentur,*
1244 *& plerique puluere cuiusdam montis pro farina*
1245 *vterentur.*
1246
1247
1248
1249 Finis Chronologiæ Romanorum Imperatorum Martini Poloni Sum-
1250 mi Pontificis Pœnitentiarij.

[illegible] Comitem Cornubiæ ad Imperium elegerunt, quod schisma durauit [illegible]s annis.

VRBANVS IV. CCXII.

126 VRBANVS quartus, natione Galliens ex Ciuitate Trecensi, sedit annis tribus m[e]nse vno, diebus quatuor, & cessauit diebus quinq;. Hic duas ordinationes
1262 fecit. Exercitum Saracenorum, quem Manfredus in patrimonium Eccle-
1263 siæ miserat, per Cruces signatos fugauit. Comiti Prouinciæ, Carulo fratri Regis Franciæ Regnum Siciliæ, vt à Manfredo detentore ipsius recuperaret, contulit.
1264 Moritur Perusij, in Ecclesia S. Laurentij sepelitur.

CLEMENS CXCIII.

1265 CLEMENS natione Prouincialis è Villa S. Ægidij, sedit annis tribus, mensibus
1266 decem diebus viginti vno: & cessauit ------------------ Mortuus est
1267 Viterbij, & sepultus est in Ecclesia Prædicatorum, Hic vxorem & liberos
1268 habens, primò fuit famosus Aduocatus, Regisque Franciæ consiliarius. Demum mortua vxore propter scientiam & vitam laudabilem, primo Podiensis Episcopus. & post Narbonensis Archiepiscopus: tandem Sabinensis efficitur. Sed cum post in Angliam propter pacis reformationem à Papa Vrbano IV. Legatus missus fuisset, absens à Cardinalibus Perusij, in Papam electus, sic ieiunijs vigilijs & orationibus ac alijs bonis operibus intentus fuit, quòd multas, quas tunc Ecclesia sustinebat tribulationes, Deus suis meritis creditur extinxisse. Huius primo anno Dominus Carulus frater Regis Franciæ, Comes Prouincię & Andegauiæ, qui olim pro Regni Siciliæ recuperatione à Manfredo detentore per Vrbanum vocatus fuerat, nauigio Romam venit. Demum in Apuliam intrans, bello campestri prædictum Manfredum & regno & vita priuauit. Quarto verò eiusdem Clementis Papæ anno, Conradinus Nepos Friderici Imperatoris, suorum Patrum sequens vestigium, paruipendens Domini Papæ excommunicationem, contra Ecclesiam, & contra Dominum Carulum tunc Regem Siciliæ, insurgens, ad Teutonicos, quos habuit, quam plurimis Lombardis & Tuscis adiunctis, peruenit vsq; Romam, ibi cum Imperiali more sollemniter receptus fuisset, adiuncto sibi Senatore Vrbis Henrico Fratre Regis Castellæ, & quàmplurimis Romanis, Regem Carulum debellaturus, Apuliam intrauit. Sed post durum campestre bellum, & multorum casum, Cònradinus, & quidam, qui dicebatur Dux, Austriæ & multi Comites, ac nobiles in fuga capti, per Regem Carulum decollantur.

Finis Chronologiæ Summorum Pontificum Martini Poloni.